

BIBLIA-TANULMÁNYOK ■ 2022/4.

A Szentírás kijelentései a halálról és a feltámadásról

BIK KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2022

A tanulmányokat összeállította:

Vankó Zsuzsanna

A tanulmány elektronikus formában a www.kerak.hu oldalon,
a „Kiadványok” menüpont alatt tölthető le

A Keresztény Advent Közösség megbízásából kiadja:

BIBLIAISKOLÁK KÖZÖSSÉGE KÖNYVKIADÓ

Székhely: 1121 Budapest, Remete út 16/A

Kiadó és könyvlerakat: 1181 Budapest, Reviczky Gyula u. 46.

Telefon/fax: 06-1/267-3947 ■ 06-20/379-6020

megrendeles@bikkiado.hu ■ www.bikkiado.hu

Felelős kiadó: Szigeti Gábor ■ Sorozatszerkesztő: Vankó Zsuzsanna

Nyomtatás: Kvadrát Print ■ +36-30/280-6656

info@kvadratprint.hu ■ www.kvadratprint.hu

ISBN 978-615-5260-96-4 ■ ISSN 0865-3119

TARTALOM

Bevezetés	7
I. TANULMÁNY ■ OKTÓBER 1. A bűn és a halál összefüggése, eredete	8
II. TANULMÁNY ■ OKTÓBER 8. Az első és a „második halál”	16
III. TANULMÁNY ■ OKTÓBER 15. A halottak állapota az Ószövetségben – I.	24
IV. TANULMÁNY ■ OKTÓBER 22. A halottak állapota az Ószövetségben – II.	31
V. TANULMÁNY ■ OKTÓBER 29. Jézus kijelentései a halottak állapotáról az evangéliumokban	38
VI. TANULMÁNY ■ NOVEMBER 5. Az újszövetségi iratok bizonyágtétele a halálról	45
VII. TANULMÁNY ■ NOVEMBER 12. A lélek halhatatlanságának eszméje – Eredete, és a félreérthető bibliai igék jelentésének tisztázása	52
VIII. TANULMÁNY ■ NOVEMBER 19. Van-e szó a Bibliában „pokolról”, a kárhozottak örök szenvedéséről? – Félreérthető igék jelentésének tisztázása	63

IX. TANULMÁNY ■ NOVEMBER 26.

Óvás a spiritizmustól 71

X. TANULMÁNY ■ DECEMBER 3.

Min alapszik az üdvözülők feltámadásának
bizonyossága Jézus visszajöveletekor? 80

XI. TANULMÁNY ■ DECEMBER 10.

A feltámadás ígérete az Ószövetségben 90

XII. TANULMÁNY ■ DECEMBER 17.

Jézus kijelentései a feltámadásról 98

XIII. TANULMÁNY ■ DECEMBER 24.

A feltámadás ígérete az apostoli írásokban 107

XIV. TANULMÁNY ■ DECEMBER 31.

„Új eget és új földet várunk” 115

Függelék

A lélek halhatatlansága eszméjének felülvizsgálata
a 20. századi keresztény teológiában 123

Igék minden napra

OKTÓBER 126

NOVEMBER 127

DECEMBER 128

BEVEZETÉS

Krisztus hívő, „maradék” egyházának reformációs feladata van a végidőben, a Megváltó visszajövele előtt. Így szól erről az Írás: „Megépítik fiaid a régi romokat, az emberöltők alapzatait felrakod, és nevezetsz romlás építőjének, ösvények megújítójának.” (Ésa 58,12) Jézus végső nagy evangéliumhirdetésről szóló kijelentése is utal erre a reformációs munkára, e sajátos kifejezés által: „Isten országának ez az evangéliuma hirdettetik” (Mt 24,14), azaz az eredeti, általa hirdetett és immár helyreállított evangéliumot kell megszólaltatni a második advent előtt.

A halálról és a halállal szembeni reménységről szóló bibliai tanítás egyike azoknak az alapvető tanításoknak, amelyeket helyre kell állítani. E tekintetben ugyanis nagy romlás következett be a kereszténység évszázadai folyamán. A 16. századi reformátorok közül Luther Márton, az angliai William Tyndale és John Frith, magyar nyelvterületen Dévai Bíró Mátyás felismerték a romlást és a helyreállítás szükségességét. Erre vonatkozó meglátásaik azonban nem váltak általánosan ismertté és elfogadottá, sőt feledésbe merültek. A 20. század elején Barth Károly neves református teológus és vele együtt mások is – például Oscar Cullmann, magyar nyelvterületen a katolikus Nyíri Tamás, a református Csia Lajos és Szathmáry Sándor – sürgették a bibliai tanításhoz való visszatérést. Ennek nyomán sem következett be azonban áttörés a keresztény közgondolkodásban.

Az eredeti bibliai tanítás helyreállítása a halál és a feltámadás kérdésében igen fontos ma. A végidőben ugyanis jellemzőek lesznek a hamis jelek és csodák, és ezek gyakran összefüggenek azzal a téves felfogással, amely a halottak állapotát illetően a keresztények többségének tudatában rögzült.

A bűn és a halál összefüggése, eredete

1 Milyen összefüggés van a bűn és a halál között?

Rm 5,12 ■ „Egy ember által jött be a világra a bűn és a bűn által a halál...”

Jak 1,15 ■ „A bűn teljességre jutva halált nemz.”

Rm 6,23 ■ „A bűn zsoldja a halál...”

.....

.....

A Szentírás kijelentése szerint a halál okozat, oka a bűn. A Jakab apostol leveléből idézett ige szerint a bűn önmagában hordja a halál „csiráját”, amely kifejlődve mindenképpen halált idéz elő. Pál apostol Rm 6,23-ban viszont a világmindenséget teremtő és fenntartó Isten végzésére, Isten jogrendjének a büntető ítéletére utal „a bűn zsoldja” (azaz fizetsége) kifejezéssel.

További gondolkodásra: Miképpen tanúskodik a bűn és a halál összefüggéséről **Ezék 18,30–32**, valamint arról is, hogy Isten életre teremtette az embert, nem az Ő teremtői akarata a halál?

2 Mi a bűn lényege a Szentírás meghatározása szerint? Miért vonja maga után a halált természetes következményként, valamint Isten büntetéseként is?

1Jn 3,4 ■ „Mindenki, aki bűnt cselekszik, törvényszegést cselekszik, a bűn ugyanis a törvényszegés.” (Pontosított fordítás szerint. Az eredeti szövegben szereplő *anomia* szó törvénynélküliséget és törvényszegést is jelenthet, itt egyértelműen az utóbbi jelentése érvényesül.)

1Jn 5,17 ■ „Minden igazságtalanság bűn...”

Jak 4,17 ■ „Aki tudna jót cselekedni, de nem cselekszik, bűne az annak.”

.....

.....

„A bűn egyetlen helyes meghatározása Isten igéjében található: »A bűn pedig a törvényszegés«, olyan alapelvnek a testet öltése, amely harcban áll a szeretet nagy törvényével, ami viszont az isteni kormányzat alapja.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 438–49. o.)

Isten egyetemes erkölcsi törvénye, a szeretettörvény „az igazság törvénye” (Rm 9,1). Ebből következik az, amit 1Jn 5,17 megállapít: „minden igazságtalanság bűn”, másképpen fogalmazva: a bűnben mindig tetten érhető az igazságtalanság. Jakab 4,17 szerint a bűn „a jó cselekvésének a hiánya”.

Ahhoz, hogy eljussunk a bűn magvához, leglényegéhez, már csak arra kell rákérdeznünk, mi az isteni szeretettörvény lényege, és miben áll annak a megszegése, ellentéte. A Szentírásban az alábbi igék határozzák meg a szeretet mibenlétét, lényegét: **Mt 7,12; 1Kor 10,24; Rm 15,1–2**. E kijelentések alapján világossá válik számunkra, hogy a szeretettörvény lényege a másikközpontság, a másikért és másokért élés, amikor az *ént* mindig megelőzi a *te*. Ezután már kézenfekvő a következtetés: a bűn lényege az egoizmus, énközéppontúság.

Könnyen belátható, hogy míg Isten szeretettörvényének a követése boldogságot, szabadságot, életet eredményez, addig az

önzés törvényének követése ennek az ellenkezőjét: boldogtalanságot, szenvedést, szolgaságot, halált. Isten ítélete azért mond halált a bűnre, mivel az egy pusztító, halálos vírus, amely kiteljesedve mindenképpen halálba visz.

A stresszelméletet kidolgozó Selye János természettudósként így szemléltette a bűn lényegét: „Bizonyos tekintetben úgy is vehetjük, hogy az önzés az eredendő bűn, nemcsak az ember, hanem minden élőny számára... Soksejtű organizmus az ember is. Testének sejtjei annyira egymástól függenek, hogy külön-külön nem is tudnak megélni. Egyeseket az tesz nélkülözhetetlenné, hogy a szervezet táplálását látják el, másoknak a mozgás és a helyváltoztatás szerepe jutott, egy harmadik csoport az élettevékenység összehangolását kapta feladatul... Ki-ki törhet egy forradalom valamely részletben, amely elfeledkezik a kollektív önzetlenségről. Ez az, amit ráknak nevezünk. És ebbe nemcsak az egész szervezet pusztul bele, hanem vele együtt a lázadó rész is saját törekvése áldozatává válik.” (*Életünk és a stressz*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1973, 310., 294–295. o.)

3 Hogyan figyelmeztette Isten az első emberpárt arra, hogy a bűn elkerülhetetlenül maga után vonja a halált?

1Móz 2,16–17 ■ „Parancsolta az Úr Isten az embernek: A kert minden fájáról bátran egyél, de a jó és gonosz tudásának fájáról, arról ne egyél, mert amely napon eszel arról, bizony meghalsz.”

Vö. 1Móz 3,2–3 ■ „Mondta az asszony a kígyónak: A kert fájának gyümölcséből ehetünk, de annak a fának a gyümölcséből, amely a kert közepén van, azt mondta Isten, abból ne egyetek, azt meg se illessétek, hogy meg ne haljatok.”

.....
.....

„Az angyalokhoz hasonlóan Éden lakóinak is próbát kellett kiállniuk, boldogságukat csak a Teremtő iránti hűség révén őrizhették meg. Isten a tudás fáját tette engedelmességük próbájává. Sátán nem lehetett állandóan a nyomukban, csak a tiltott fánál férközhetett a közelükbe kísértéseivel.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták, A megkísértés és az elbukás c. fej.*)

Az a tény, hogy Éva pontosan visszamondta a kísértőnek Isten meghagyatkozását, tanúsítja: jól megértették a Teremtő óvását, amely figyelmeztette őket, hogy a törvényszegés következménye halál. Sőt Éva szavaiból az is kiderül, hogy Isten alaposan oktatta az első emberpárt, még arra is figyelmeztetve, hogy „meg se illessék a fát”, vagyis a közelébe se menjenek, még csak ne is nézessék, mert ez már veszélybe sodorhatja őket.

4 Hogyan jött be – Isten óvása ellenére – földünkre a bűn „egy ember által”?

Rm 5,12 ■ „Egy ember által jött be a világra a bűn és a bűn által a halál...”

1Móz 3,4–6 ■ „Mondta a kígyó az asszonynak: bizony nem haltok meg, hanem tudja Isten, hogy amely napon esztek abból, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint Isten, jónak és gonosznak tudói. Látta az asszony, hogy jó az a fa eledelre és kedves a szemnek, kívánatos a bölcsességért, szakított annak gyümölcséből, és evett, adott férjének is, vele együtt az is evett.” (Az utolsó mondat pontosított fordítás szerint.)

Rm 5,15–18 ■ „Egynek elesése miatt sokan haltak meg... Egynek bűnesete miatt uralkodott a halál... Egynek bűnesete által minden emberre elhatott a kárhozat.”

1Tim 2,14 ■ „Ádám nem csalatott meg, hanem az asszony megcsalattatva bűnbe esett.”

.....

.....

Noha Éva szakított először a gyümölcsből, a Szentírás mégis Ádámot jelöli meg annak az „egy embernek”, aki által bejött a bűn a világra. Mi ennek az oka?

„Éva valóban hitt Sátán szavainak, hite azonban nem mentette meg a bűn büntetésétől. Nem hitt Isten szavának, és ez volt, ami vesztét okozta... Miután vétkezett, Sátán eszközévé vált férje romlásának munkálásában... Ádám ráeszmélt, hogy társa áthágta Isten parancsát, megszegte az egyetlen tilalmat, amely hűségüket és szeretetüket próbára tette... Megértette, milyen magasztos rendeltetés áll az emberiség előtt, ha hű marad Istenhez. Azonban mindezeket az áldásokat szem elől tévesztette félelmében, hogy elveszíti azt az egyetlen adományt, mely az ő szemében minden mást felülmúlt. A Teremtő iránti szeretetet, hálát, hűséget, mindent elnyomott benne az Éva iránt érzett szeretet... Elhatározta, hogy osztozik Éva sorsában, ha meg kell halnia, vele együtt hal meg. Ráadásul – gondolta – hátha mégis igazat mondott az okos kígyó?” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, A megkísértés c. feje.)

Az a tény, hogy a Biblia Éva és a kígyó párbeszédét örökíti meg, nyilvánvalóvá teszi, hogy Ádám nem volt ott Éva mellett, amikor a kígyó elámította. Éva belesétált az ellenség csapdájába, hitt neki, és nem mérlegelte, hogy mit is cselekszik Isten parancsa áthágásával, és mi lesz annak a következménye. A kígyó szavainak hatása alatt, mintegy önfeledten, szakított a gyümölcsből. Ádám viszont, amikor utóbb ő is odament, és Éva kínálta neki a gyümölcsöt, már tudatában volt annak, hogy mi történt, és annak is, mit tesz, ha ő is eszik a gyümölcsből, tisztában volt annak következményével. Ezért Ádám bűne volt a meghatározó,

noha Éva sem volt ártatlan abban, hogy megcsalatott. Mindketőjükben megfogant az önző szempont: „nekem jó, nekem fontos”, és ez háttérbe szorította az erkölcsi szempontot, negligálta Isten iránti hálakötelezettségüket.

5 Hogyan hatott el a halál minden emberre egy ember vétkezése nyomán?

Rm 5,12 ■ „Egy ember által jött be a világra a bűn, és a bűn által a halál, és a halál minden emberre elhatott, mivel hogy mindenki vétkezett.”

Zsolt 51,7 ■ „Íme én vétekből fogantattam és bűnben me-lengetett engem anyám.”

.....

.....

.....

Ez az ige felveti a kérdést, hogy mit értsünk az ún. *eredendő bűn* fogalmán, azaz mi a válasz arra a kérdésre, hogy miképpen hatott el a bűn és általa a halál minden emberre Ádám bűne nyomán. Különbözőképpen értelmezték ezt a keresztény teológusok az évszázadok során.

Az *eredendő bűn* tulajdonképpen egy alkalmatlan, bibliai nézőpontból helytelen kifejezés, de nagyon elterjedt és megkerülhetetlenné vált. „Áteredő bűnről” lenne szó eredetileg, vagyis öröklődő bűnről. A Biblia szerint azonban a törvényszegés tette, a bűn nem öröklhető, hanem minden egyes ember belső emberében születik meg, amikor *megfogant* benne a törvényszegés elhatározása (Jak 1,15). Csak személyes bűnről beszélhetünk tehát, öröklött bűnről nem. A római katolikus teológia azonban mégis úgy értelmezi az *eredendő bűnt*, hogy Ádám az ősapja

minden embernek, ezért az ő bűne automatikusan átöröklődik minden utódára. (Ez egyébként emberi jog szerinti gondolkodás.) Ezért – e tanítás szerint – a kisgyermekek eleve bűnadóssággal jönnek a világra, és kárhozat a sorsuk, hacsak a csecsemőkereszttség nem távolítja el róluk ezt a tehertételt. Ők ugyanis az Ádámtól örökölt bűnadósság eltörlésének értelmezik a csecsemőkereszttséget, ezzel indokolják annak szükségességét. Ennek azonban nyilvánvalóan ellene mondanak az alábbi igék: **5Móz 24,16; Ezék 18,20.**

Ellene mond továbbá Rm 5,12 is. Azzal indokolja ugyanis, hogy egy ember által mindenkire elhatott a halál, hogy ennek nyomán „mindenki vetkezett”. Tehát egyfajta „vétkezés kényszere” hat el mindenkire. E mögött pedig az áll, hogy a vétkes emberpár átörökítette utódaira az énközéppontúság genetikailag meghatározott pszichikai hajlamát. Dávid is erről szól zsol-tárában: az anyaméhtől fogva benne van már az emberben az „önmagunknak kedvezésre” való hajlam (Rm 15,1.3). A magyar közmondás szerint: „Minden szentnek maga felé hajlik a keze”. Ez azonban nem Isten kárhoztató ítéletét vonja a kis csecsemők fejére, hanem ellenkezőleg: Isten részvétét, menteni akarását kelti fel. A Bibliában „erőtlenség” a neve ennek a hajlamnak (a mi Bibliánk *gyarlóságnak* is fordítja), és Isten „meg tud indulni” ezen a nyomorúságunkon (Zsid 4,15).

Az isteni kegyelem igénylése és a vele való tudatos együttműködés nélkül egy ember sem tud ellenállni az énközéppontúság genetikai hajlama által meghatározott ösztönös természetnek, ezért válik az első bűneset nyomán minden ember bűnössé, azaz óhatatlanul elkövet személyes bűnöket. Ahogy az Írás mondja: „Kicsoda adhat tisztát a tisztátalanból? Senki.” (Jób 14,4) Ezt is mondja: „Nincs igaz csak egyetlen egy sem.” (Zsolt 14,3; 53,2.4; Rm 3,20) „Senki sem jó, csak egy, az Isten.” (Mt 19,17) „Nincs egy igaz ember sem a földön, aki jót cselekedne és ne vétkezne.” (Préd 7,20)

Az első bűneset tehát messze ható tragédiát indított el.

6 Milyen reménysugarat villantott fel Isten mindazonáltal Ádám és Éva előtt?

1Móz 3,15 ■ „[A kígyónak, illetve Sátánnak mondta Isten Ádám és Éva füle hallatára:] **Ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között és az ő magva között, ő neked fejedre tapos, te pedig az ő sarkába marsz.**”

1Móz 3,21 ■ „Csinált az Úr Isten Ádámnak és az ő feleségének bőrruhákat, és felöltöztette őket.”

.....

.....

A bukás következményeinek elsorolása után Isten reményt adott az ősszülőknek azáltal, hogy kijelentette: nem hagyja őket kiszolgáltatott prédának az ellenség kezében. A kígyó sem lesz örökké, mert eljön az asszony magva, aki eltapossa, megsemmisíti, még ha a saját élete árán is. A bőrruhákba öltöztetés állat megölését feltételezi, és arra utal, hogy Isten megtanította az első emberpárt a helyettes áldozat szertartására, hogy mintegy képiesen is a szívükbe vessé: bűn okozta mezítelenségüket Isten által adott helyettes áldozat fedezi be.

„A Megváltóra vonatkozó ígéret által a remény csillaga világította be a sötét jövőt... Ádám és Éva őszinte szomorúságot és bűnbánatot érzett bűne miatt. Hittek Isten ígéretének, és az Úr megmentette őket a teljes romlástól.” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1875. április 29.)

Az e heti adomány a szociális osztályt támogatja. – A közösség szociális osztálya a rászorulókat anyagi vagy természetbeni támogatásban részesíti, a szükségleteknek megfelelően és a lehetőségekhez mérten.

Az első és a második halál

I Hol és milyen összefüggésben találkozunk a „második halál” kifejezéssel a Bibliában?

Jel 2,10–11 ■ „Légy hű egészen a halálig, és neked adom az élet koronáját... Aki győz, annak nem árt a második halál.”

Jel 20,6 ■ „Boldog és szent, akinek része van az első feltámasztásban, ezeken nincs hatalma a második halálnak...”

Jel 20,14–15 ■ „A sír és a halál vettettek a tűztóba, ez a második halál a tűztó. És ha valaki nem találtatott beírva az élet könyvébe, a tűztóba vettetett.”

.....

.....

Az elsőként idézett ige a szmirnai gyülekezetnek szóló levélből való. Ismeretes, hogy a János apostol korabeli gyülekezeten túl, a második keresztény korszaknak szól ez az üzenet, amikor a Római Birodalom keresztényüldözései folytán sok hívő szenvedett mártírhalált hitéért. Jézus közvetetten utalt arra, hogy a megjövendölt, tíz évig tartó, legsúlyosabb üldözés idején Isten nem fog közbelépni szabadításukra, de a szenvedésekkel terhes, halandó földi élet megmentésénél mérhetetlenül értékesebbet biztosít számukra: az élet koronáját, azaz az örök élet ajándékát fogja megadni nekik Jézus visszajövelekor. Nekik nem fog ártani az igazi halál, a második halál, amely a kárhozatra ítéletet sújtja. Az utolsóként idézett ige mintegy megszemélyesíti a sírt és a halált, amikor azt mondja, hogy ezek is belevettetnek

a tűztóba, amely a második halál. Mivel az újjáteremtett Földön nem lesz bűn, ezek sem lesznek többé, megsemmisülnek örökre. Az utána következő mondat is egyértelművé teszi, hogy a *tűztó* nem más, mint a kárhozottak büntetése.

E *tűztó* létrejöttével kapcsolatban – amely a mennyből alászált szent város kivételével az egész földfelszínt beborítja majd az ezer év végén – lásd **Jel 20,7–9**, vö. **2Pt 3,11–12**.

„A föld feltöredezik. Előkerülnek a föld mélyébe rejtett fegyverek. Emésztő lángokat lövell minden tátongó szakadék. Még a sziklák is tüzet fognak. A roppant nagy forróságtól az elemek megolvadnak... A föld felszíne olyan, mint a megolvadt anyag, roppant nagy bugyborékoló tűztenger... A földet tűz borítja, de az igazak biztonságban vannak a szent városban. Akik az első feltámadás során léptek ki sírjukból, azokon nincs hatalma a második halálnak... A tűz, amely a gonoszokat megemészt, megtisztítja a földet, elsöpri az átok minden nyomát.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 597–598. o.)

Sajnos a keresztények túlnyomó többsége ma egyáltalán nem tud arról, hogy a Biblia szerint két halál létezik, első és második halál. Michelangelo, a 16. században élt szobrász és festőművész, akit megérintett az itáliai biblikus megújulási mozgalom, tudott a két halál létezéséről. Idős korában írt szonettjéből valók az alábbi sorok:

„Mi lesz most, hogy két halál is közelget?
Egy biztos, egy fenyegetőn mered rám.

Már nem nyugtat meg véső és ecset;
egyét kívánok: az égi szerelmet,
mely karját tárja felénk a keresztfán.”

(Rónay György fordítása)

2 Milyen kifejezések teszik nyilvánvalóvá a Szentírásban (Jel 20,14 mellett), hogy mit jelent a második halál?

Jn 3,16 ■ „Úgy szeretete Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érte, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

Zsolt 37,9–38 ■ „Az elvetemültek kivágattatnak... Egy kevés idő még, és nincs gonosz, nézed a helyét és nincsen ott... A gonoszok elvesznek, az Úrnak ellensége, mint a liget ékessége, elmúlik, füstként múlik el... Láttam elhatalmasodni a gonoszt, szétterjeszkedett az, mint egy gazdag lombozatú vadfa. De elmúlt, és íme nincsen! Kerestem, de nem található... A bűnösök mind elvesznek, a gonosznak vége pusztulás.”

Abd 15–16 ■ „Közel van az Úr napja minden nép ellen. Amint cselekedtéél, úgy cselekszenek veled, amit te fizettél, visszaszáll fejedre... Olyanok lesznek, mint ha nem lettek volna.”

Mal 4,1 ■ „Íme eljön a nap, lángoló, mint a sütőkemence, olyanná lesz minden kevély és minden gonosztevő, mint a pozdorja, megégeti őket az eljövendő nap, azt mondja a Seregek Ura, amely nem hagy rajtuk gyökeret, sem ágat.”

Vegyük számba, írjuk ki, milyen kifejezésekkel, hasonlatokkal szólnak a felsorolt igék a kárhozatra ítélt büntetéséről:

.....

.....

.....

.....

3 Bár mindkét halál a bűn következménye, melyik halál a bűn igazi zsoldja, fizetsége, büntetése?

Rm 6,23 ■ „A bűn zsoldja a halál, Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet a mi Urunk Jézus Krisztus által.”

Mt 10,28 ■ „Ne féljete azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik, hanem attól féljete inkább, aki mind a lelket, mind a testet elvesztheti a gyeheában.”

.....

.....

Az elsőként idézett igénél az *örök élet* ellentétpárja, nyilvánvaló módon, az örök, a végérvényes, a teljes halál. (Megjegyzendő: A Szentírásban az *örök* szó csak Istenre vonatkozóan jelent vég nélküli időt, mivelhogy egyedül Övé a halhatatlanság – lásd **1Tim 6,16**. Ha halandó emberre vonatkozik az *örök* fogalma, akkor értelemszerűen azt jelenti, hogy ameddig az élete tart, vagyis végérvényesen, visszavonhatatlanul. A hétköznapi szóhasználatban is használunk ilyen kifejezéseket: „örökre neked adom”, „tied leszek örökre”, „hát ez már örökké így lesz az én életemben?”. Természetesen nem vég nélküli életet értünk ilyenkor az *örök* szón, hanem holtig tartót, végérvényeset.)

A kárhozat örökké tartó, időtlen szenvedésnek értelmezése teljességgel idegen a Szentírástól, a VIII. tanulmányban térünk vissza eredetére és a félreérthető igékre ezzel kapcsolatban.

Mt 10,28-ban foglalt kijelentése arra utal, hogy a kárhozat ítélete testestől-lelkestől, mindenestől megsemmisíti az embert. Ehhez képest az első halálban nem tűnik el mindenestől az ember, emlékét, személyiségadatait Isten őrzi a feltámadásig. (A *gyehenna* szó a „Hinnom fiai völgye” megjelölésből ered, ami pogány emberáldozatok helye és szemetégető hely volt Jeruzsálemben. Ezáltal a kárhozat ítéletének szimbólumává lett. Lásd: 2Kir 23,10; Jer 7,31; 32,35.)

4 Mit értsünk akkor Isten Ádámnak és Évának adott figyelmeztetésén, mely szerint ha esznek a tiltott fa gyümölcséből, akkor aznap meghalnak? (Hiszen a második halál – a bűn igazi büntetése – nem semmisítette meg őket, sőt még az első halállal sem haltak meg azonnal.)

1Móz 2,16–17 ■ „Parancsolta az Úr Isten az embernek: A kert minden fájáról bátran egyél, de a jó és gonosz tudásának fájáról, arról ne egyél, mert amely napon eszel arról, bizony meghalsz.”

Jób 33,24 ■ „Isten könyörül rajta, és ezt mondja: Szabadítsd meg őt, hogy ne szálljon a sírba, váltságdíjat találtam.”

.....

.....

.....

Isten szava szerint Ádámnak és Évának aznap, azonnal meg kellett volna halnia, mivel tapasztalatból ismerték meg a rosszat, a bűnt, ami elkerülhetetlenül nyomot hagy az emberi lényben, pszichikai és fizikai lényébe beleülteti a bűn halálos vírusát. Megjegyzendő, hogy az eredeti héber kifejezés a jó és gonosz megismerésének a fájáról szól, nem pedig elméleti tudásról. A megismerés bibliai fogalma nem csupán észbeli ismeretszerzésre utal, hanem közösséget jelent.

Ádám és Éva azonnal a halál ítélete alá kerültek, mégpedig mindkét értelemben: ezentúl lényükben hordozták a halált, természetes következményként, és az Isten jogrendje szerinti halálbüntetés hatálya alá is kerültek. A megváltás terve azonban már az ember bűnesete előtt megfogant Istenben (Rm 16,25; Eféz 1,9–10; Kol 1,26–27; Jel 13,8). Erre való tekintettel függesztette fel Isten rájuk vonatkozóan a halálos ítéletet, és

adott nekik próbaidőt, hogy élhessenek a Megváltóba vetett hit általi gyógyulás lehetőségével.

„Isten egy időre felfüggesztette az emberre kimondott halálos ítéletet. Sátán azt remélte, örökre eltépi a menny és a föld közötti kapcsolatot. Ebben azonban nagyot tévedett, és csalódott. Az Atya a Fiú kezébe helyezte a Földet, hogy megváltsa az átokból, a szégyenből és kegyvesztettségéből, amelybe Ádám bukása taszította.” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1874. február 4.)

Ezért gondolt ki Isten megváltási tervet az ember számára:
 „Az ember, ha elkövette is a bűnt, mégis más helyzetben volt bűnbeesésekor, mint Sátán. Sátán a mennyben, Isten dicsőségének világhosszában vétkezett. Isten szeretetéről olyan kinyilatkoztatást kapott, mint egyetlen más teremtmény sem rajta kívül. Ismerte Isten jellemét és jóságát, de mégis inkább saját akaratahoz ragaszkodott, független és egoista módon. Isten semmit sem tehetett már a bukott angyal üdvösségéért. Az embert viszont becsapták, elhomályosították értelmét a sátáni szofizmák. Nem ismerte még Isten szeretetének magasságát és mélységét. Az embernél tehát volt még remény arra, hogy ha eljut Isten szeretetének teljes megismerésére, akkor visszatér hozzá.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 761–762. o.)

A 17. századi angol költő, John Milton *Az elveszett Paradicsom* című művében ilyen tömör sorok olvashatók ezzel kapcsolatban:

„...Az első pártütők
 önként buktak maguk kísértve, rontva!
 Az embert ezek tőre csalja el:
 ezért az ember irgalomra lel.”

(Jánosi István fordítása)

5 Milyen kifejezésmóddal mutatott rá Jézus markánsan arra, hogy minden bűnnel fertőzött ember a halál ítélete alatt áll, még ha jelenleg úgymond „élő” is?

Lk 9,59–60 ■ „Mondta pedig valakinek: Kövess engem! Ő pedig mondta: Uram, engedd meg nekem, hogy előbb elmenjek és eltemessem az én atyámat. Jézus pedig mondta neki: Hadd temessék el a halottak az ő halottaikat, te pedig elmenve hirdesd Isten országát!”

.....

.....

A sírba temetendő ember és a sír körül állók között e szerint csak fázisbeli különbség van. A még lábon állók is „halottak” a valóságban, a halál törvényének és ítéletének hatálya alatt állnak. Jézus idézett kijelentése a 17. századi természettudós és gondolkodó, Blaise Pascal egyik gondolattöredékét juttatja eszünkbe:

„Képzeljünk el magunknak egy csomó embert láncra verve, egytől egyig halálra ítélve. Naponta kivégeznek közülük néhányat a többi szeme láttára, akik pedig életben maradnak, a maguk sorsát látva társaikéban, fájdalommal, reménytelenül bámulják egymást, és várják, mikor következnek ők. Ez az emberi sors.” (*Gondolatok*, 199. töredék.)

6 Milyen bátorító és rendkívül értékes ígéret szól azonban azoknak, akik a Megváltó kegyelme által bűnbocsánatot nyernek és elindulnak a bűntől való szabadulás útján?

Jn 5,24 ■ „Bizony, bizony mondom nektek, hogy aki hallja az én beszédemet, és hisz annak, aki engem elbocsátott,

örök élete van, és nem megy a kárhozatra, hanem átment a halálból az életre.”

Jn 11,25-26 ■ „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, élni fog. És aki csak él és hisz énbennem, nem hal meg örökre.”

.....

.....

.....

Az utóbbi ige, Jézus kijelentése Lázár sírjánál, sajnos nagyon félreérthető fordításban szerepel a mi Bibliánkban. Az eredeti görög szöveg azonban úgy szól, ahogy itt olvashatjuk. Figyelemre méltó, hogy az 1973-ban kiadott, új katolikus fordításban a fenti, pontosított fordítással szó szerint megegyezően szerepel Jézus Jn 11,25-26-ban foglalt kijelentése.

A halottak állapota az Ószövetségben – I.

A *második halál* fogalmát tisztáztuk az előző Biblia-tanulmány keretében. Ezután több tanulmány foglalkozik az első halál mi-
benlétével. Látni fogjuk, mennyire következetes, egységes az erre
vonatkozó tanítás a teljes bibliai iratgyűjteményben.

I Milyen kijelentést tett Isten a bűneset után Ádámnak
és Évának a halálról, amely a bűnük következménye?

1Móz 3,19 ■ „Orcád verítékével egyed kenyeredet, mígnem
visszatérsz a földbe, mert abból vétettél, por vagy te és
ismét porrá leszel.”

Vö. 1Móz 2,7 ■ „Formálta az Úr Isten az embert a föld porá-
ból, és lehelte az ő orrába az élet leheletét. Így lett az
ember élő lélekké.”

Zsolt 36,10 ■ „Nálad van az élet forrása...”

.....

.....

.....

Isten nem azt mondta Ádámnak, hogy a teste porrá lesz, ha-
nem hogy „te” porrá leszel. Ezzel arra utalt, hogy az egész élő
személyiség eltűnik, az ember lelkivilága kialszik, csupán ma-
roknyi por marad vissza az emberből.

Csak az Istentől nyert „élet lehelete” által lett a föld porából, elemeiből formált ember „élő lélekké”.

Az élet leheletével egyenértékű és hozzá képest még gyakrabban előforduló szó az Ószövetségben a *ruach*. A következőket jelentheti: *szél*, *Szentlélek* és (személytelen) *élet*. Ha az élet kialszik, az emberi test bomlani kezd és holt anyaggá, porrá válik. Az életadó Teremtő nélkül nem jöhet létre, és nem maradhat fenn élőlény, beleértve a legmagasabb rendű élőlényt, az embert is (vö. **Jób 34,14-15**).

Figyelemre méltó tény, hogy a 21. századi fejlett természet-tudomány sem tud pontos definíciót adni az élet mibenlétéről, és nem tudja megmagyarázni létrejöttét. Az élet titok még a mai tudomány számára is. Nemzetközi szinten rangos szerzőtől, illetve műből idézzük a következőket:

„Hogyan jelentek meg először az önreprodukáló szervezetek? Azt kell mondanunk, hogy ezt jelenleg sajnos nem tudjuk. Jelenleg nincs olyan hipotézis, amely akárcsak feltételesen megmagyarázná, [...] hogyan jelent meg az élet a föld addig élettelen környezetében... A tudomány mindeddig alkalmazatlannak bizonyult arra, hogy megválaszolja az élet eredetének alapvető kérdéseit. [...] Egyetlen komoly tudós sem állíthatja, hogy rendelkezne az élet keletkezésének [...] magyarázatával.” (Francis S. Collins: *Isten ábécéje*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2020, 109–112. o.)

Isten bizonyos „élettőkét” biztosított a halandóvá lett első emberpár részére. Amikor ez elfogy, akkor meghalnak. Selye János írja *Életünk és a stress* című könyvében:

„A valóságos életkort elsősorban az elkopás foka, az elhasználódás mértéke szabja meg: hiszen az élet lényegében olyan folyamat, amely fokozatosan feléli a szülőktől belénk plántált adaptációs energia készleteit. Különleges bankbetét az életerő, amit csak költeni lehet, növelni nem. Csakis úgy óvhatjuk meg e drága vagyont, ha vigyázunk a kivétekre.” (Akadémiai Kiadó, Budapest, 1973, 285–286. o.)

2 Milyen kifejezéssel szól az első halálról ismételten Királyok 1–2. és Krónika 1–2 könyve, amikor Izráel és Júda királyainak az elhunytáról szól?

1Kir 2,10 ■ „Azután elaludt Dávid az ő atyáival, és eltemették a Dávid városában.”

2Kir 20,21 ■ „Elaludt Ezékiás az ő atyáival, és az ő fia, Manassé uralkodott helyette.”

2Krón 27,9 ■ „Elaludt Jótám az ő atyáival, és eltemették őt Dávid városában...”

(Az eredeti héber szó, a *szakób* jelentése, amely mindezekben a helyeken szerepel: *lefeküdni, elaludni*.)

.....

.....

.....

3 Miképpen jelenik meg az alvás hasonlata a Biblia egyik legősibb iratában, Jób könyvében is?

Jób 14,11–12 ■ „Mint a víz, kiapad a tóból, a patak elapad, kiszárad, úgy fekszik le az ember, és nem kel fel, az egek elmúlásáig sem ébrednek, nem költetnek fel az ő álmukból.”

.....

.....

.....

A zsidó hagyomány szerint Mózes foglalta írásba Jób történetét. Ellen G. White is ezt írja:

„[A Sínai pusztájában Jetró nyájai mellett töltött időszakban] írta Mózes a Szentlélek sugallatára a Teremtés könyvét. A pusztai magány évei nem veszttek kárba. Mózes nem csupán az előtte álló feladatra nyert előkészítést, hanem a Szentlélek ihletésére megírta Mózes első könyvét és Jób könyvét is.” (Pátriárkák és próféták, 259. o.; „A Te Igéd igazság”, 64. o.)

Figyeljük meg a Szentlélek ihletésére alkalmazott hasonlatot a fenti igében: Az életerő kialvása olyan, mint mikor a patakból vagy a tóból kiapad a víz, azaz nincs tovább, nincs élet tovább a kiszáradt patak- vagy tómederben. Kétségtelenül a Szentlélek ihletése áll e különleges kifejezés mögött is: „Az egek elmúlásáig sem ébrednek fel álmukból.” Az „egek erősségei megrendüléséről, elmúlásáról” Jézus visszajövetelével összefüggésben szól a Szentírás: **Mt 24,29–30; Zsid 1,10–12, vö. Zsolt 102,26–27; Jel 6,14; 19,11.**

4 Miképpen jelenik meg az alvás hasonlata az Ószövetség prófétai könyveiben is?

Ésa 25,14–19 ■ „A meghaltak nem élnek, az árnyak nem kelnek fel... Megelevenednek halottaid, holttesteid felkelnek, ébredjete fel és énekeljete, akik a porban lakoztok...”

Dn 12,2 ■ „[Amikor felkel Mihály, a nagy fejedelem] sokan azok közül, akik alszanak a föld porában, felserkennek...”

.....

.....

Figyeljük meg, hogy mennyire egybecseng az, amit e két próféta a halottak állapotáról mond: „Nem élnek, ... lakoznak a porban”, avagy „alszanak a föld porában”.

5 Hogyan szól Prédikátor könyve is arról, hogy a halottak öntudatlan állapotban vannak a halál alvásában?

Préd 3,19–20 ■ „Az emberek fiainak vége hasonló az oktan állat végéhez, egyenlő végük van azoknak, amint meghal az egyik, úgy meghal a másik is. Ugyanazon egy lélek [a héber szövegben a ruach szó szerepel, a személytelen élet, az élet lehelete jelentéssel], és az embernek nincs nagyobb méltósága az oktan állatoknál... Mindegyik ugyanazon egy helyre megy, és mindegyik porrá lesz.”

Préd 9,6–12 ■ „Jobb az élő eb, hogynem a meghalt oroszlán. Mert az élők tudják, hogy meghalnak, de a halottak semmit sem tudnak... Mind szeretetük, mind gyűlöletük, mind gerjedezésük immár elveszett, és többé semmi részük nincs semmi dologban, amely a nap alatt történik... Valamit hatalmadban van cselekedni erőd szerint, azt cselekedjed, mert semmi cselekedet, okoskodás, tudomány és bölcsesség nincs a seolban [azaz a sírban], ahová menendő vagy.”

.....

.....

.....

Luther Márton írta 1536-ban, Jónás könyvéhez írt magyarázatában: „Csak jöjjön ide, aki olyan vakmerő, és szeretné tudni, hogyan is áll a dolog a halottakkal. Sokan vannak, akik szívesen megkérdezték volna Lázárt, mit csinált, mit gondolt, érzett és látott, amikor négy napig a sírban volt. Hasonlóan szívesen megkérdezték volna más halottakat is, akiket Krisztus és a próféták feltámasztottak... Én azonban nem törődöm Lázárral és a többi halottal, én egyedül az Íráshoz tartom magamat. Ez pedig azt mondja: alszanak. Úgy vélem, hogy az alvás annyira hatal-

mában tartja őket, hogy nem éreznek és nem látnak semmit, még sokkal kevésbé, mint amennyit az ember a természetes alvásban érez. Ha pedig feltámadnak, akkor ez úgy megy végbe rajtuk, hogy nem is tudják, hogy hol voltak.”

6 Mi történik tehát, amikor egy ember meghal?

Préd 12,8–9 ■ „Mielőtt elszakadna az ezüst kötél, és megromolna az arany palackocska, és eltörnének a veder a forrásnál, beletörnének a kerék a kútba, és a por földdé lenne, mint azelőtt volt, a lélek [a héber szövegben a *ruach* szó szerepel, a személytelen élet, az élet lehelete jelentéssel] **pedig meg térne Istenhez, aki adta azt.**”

Jób 4,19–21 ■ „[Az emberek] sárházak lakói, akiknek fundamentumuk a porban van, és könnyebben szétnyomhatók a molynál... Ha kiszakíttatik belőlük sátoruk kötele, nem hálnak-e meg, és pedig bölcsesség nélkül?”

.....

.....

.....

Szemléletes hasonlatokkal találkozunk ezekben az igékben. Úgy tűnik, az ezüst kötél meg az arany palackocska a titokzatos életet szimbolizálja, ami ha elszakad vagy megromlik, azonnal szétesnek, megszakadnak a kapcsolatok a testben, amely gyorsan bomlani kezd, és porrá lesz ismét. A titokzatos életerő pedig, amely Isten ajándéka, visszatér hozzá. Amint a kapcsolatok szétesnek az előzőleg még élő szervezetben, azonnal kialszik az öntudat is, mint ahogy a villanykörte fénye eltűnik, ha kikapcsoljuk az áramot. A további hasonlatok Préd 12,8-ban – „eltörök

a veder a forrásnál, beletörök a kerék a kútba” – a halál visszafordíthatatlan, azonnali hatására utalnak, arra, hogy hirtelen megszakad a kapcsolat az élet forrásával.

Az emberi életnek nincs semmilyen stabilitása Isten nélkül. Teljességgel Őtől függ a létezésünk. Az ember csak fundamentum nélküli, törekeny „sárház lakója”. A „könnyebben szétnyomható a molynál” hasonlat bizonyára arra utal, hogy könnyű ugyan szétnyomni a molyt, ha már sikerült kézbe kapni, ugyanis könnyen és ismételten elröppen. Az ember viszont tehetetlen a halállal szemben, nem tud elmenekülni tőle, amint Prédikátor 8,8 mondja: „egy ember sem uralkodhat a szélen, hogy feltartsa a szelet, és semmi hatalmasság nincs a halál napja felett”. A másik hasonlat is beszédes: ha kirántjuk a sátorkötelet, a sátor azonnal összeomlik. A *sátor kötele* az Istentől kapott és az Istentől függő életet jelképezi. Arra is utal a szóban forgó Bibliavers, hogy nemcsak mozdulni nem tud többé az ember a halál pillanatától fogva, de az értelme is azonnal kialszik, megszűnnek működni a lelki tevékenységei is mind.

Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.

*– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola
működési költségeihez.*

A halottak állapota az Ószövetségben – II.

Tanulmányunkban a Zsoltárok könyve kijelentéseit vesszük számba a halottak állapotára vonatkozóan. A zsoltárokból foglalt énekek és imádságok ismételtenszólaltak Izráel istentiszteletein, így ezek a gondolatok mélyen beleivódtak a nép gondolkodásába, és a halállal kapcsolatos hitbeli ismereteiket is formálták.

1 Hogyan szólnak a zsoltárok arról, hogy minden ember a halál ítélete alatt van, és hogy ez az emberi élet leggyötrőbb problémája?

Zsolt 82,6–7 ■ „Én mondtam: istenek [a héber szövegben *elóhim*] vagytok ti, a Felséges fiai ti mindnyájan. Mindamellett meghaltok, mint a közember, és elhullotok, mint akár-mely főember.”

Zsolt 49,11–15 ■ „A bölcsék is meghalnak, együtt vész el boldond és ostoba, és gazdagságukat másoknak hagyják. Gondolatuk ez: házuk örökkévaló, lakóhelyük nemzedékről nemzedékre száll, nevüket hangoztatják a földön. Pedig az ember, még ha tisztességben van is, hasonlít a barmokhoz, amelyeket levágnak... Alakjukat elemésztí a seol [a sír], távol az ő lakásuktól.”

Zsolt 39,6–7 ■ „Bizony merő hiáavalóság minden ember, akárhogy áll is! Bizony árnyékként jár az ember, bizony hiába szorgalmatoskodik, rakásra gyűjt, de nem tudja, ki takarítja be azokat!”

Vö. Préd 2,18–23

.....

.....

A 82. zsolttárban szereplő *elóhim* szó nemcsak Istent jelölheti, hanem az Isten képére és hasonlatosságára teremtett, vele rokon lényekre is vonatkozhat, angyalokat és embereket is jelölhet (vö. Ap csel 17,28). A zsolttárvers második mondata meg is magyarázza, mit jelent itt az *elóhim* megjelölés: a „Felséges fiai” vagyunk mi emberek. És micsoda dráma, milyen fájó és megoldásért kiáltó ellentmondás az, hogy mindannyian meghalunk, bárkik voltunk is életünkben. Ebben abszolút egyenlőség van ember és ember között. A halál értelmetlenné teszi földi életünk erőfeszítéseit is. Nem tudhatjuk, mi lesz javainkkal, melyeket fáradtsággal, sok munkával szereztünk, de azt sem tudjuk, mivé lesznek ugyancsak fáradozással szerzett ismereteink és munkánkban elért eredményeink a halálunk után.

2 Hogyan visszhangzik 1Móz 3,19 ítélete a zsolttárokbán? Hogyan szól számos zsolttárigé a halál valóságáról – arról, hogy az ember porrá lesz, és pedig nem csupán a test bomlik el?

Zsolt 90,3 ■ „Te visszatéríted a halandót a porba, és ezt mondd: Térjetez vissza, embernek fiai!”

Zsolt 104,29 ■ „...kimúlnak és porrá lesznek újra.”

Zsolt 22,16 ■ „Erőm kiszáradt, mint cserép, nyelvem ínyemhez tapadt, és a halál porába fektetsz engem.”

Zsolt 44,26 ■ „Bizony a porba hanyatlik lelkünk, a földhöz tapad testünk.”

Zsolt 119,25 ■ „Lelkem a porhoz tapad, eleveníts meg engem igéd szerint!”

.....

.....

A 22. zsoltár messiási prófécia. „Dávid e dicséretben sok nyomorúságában és fájdalmainak példájában nyilvánvalóképpen prófétál a Krisztus szenvedéséről, haláláról...” – olvasható Károlyi Gáspár e zsoltárhoz tartozó széljegyzetében a vizsolyi Bibliában. Dávid elsődlegesen saját szenvedései közepette mondott könyörgéséről szól e zsoltárban, de az isteni ihletés folytán felvillannak benne az eljövendő Messiás szenvedéseire vonatkozó kijelentések. „A halál porába fektetsz engem” – szól a szenvedő a zsoltárban. Az „engem” szóval azt fejezi ki, hogy az egész emberi személyiség a halál prédájává válik, az egész ember fekszik le a halál porába.

A 119. zsoltár 25. versében szintén jellegzetes kifejezéssel találkozunk: „lelkem a porhoz tapad”. Az ember lelki tevékenységei is a halál törvénye alá kerülnek a bűneset óta. Test nélküli lélekről nem tud a Szentírás. A test halála a lélek kialvását is jelenti.

3 Miképpen teszi nyilvánvalóvá a halál, hogy abszolút módon függjünk a teremtő Istentől? Hogyan szólnak a zsoltárok arról, hogy az ember teljességgel tehetetlen a halállal szemben?

Zsolt 89,49 ■ „Kicsoda olyan erős, hogy éljen és ne lásson halált, és megszabadítsa magát a seol [a sír] kezéből?”

Zsolt 39,5–9 ■ „Jelentsd meg, Uram, az én végemet, napjaim mértékét, mennyi az? Hadd tudjam meg, hogy milyen mulandó vagyok! Íme tenyérnyivé titted napjaimat, és az én életem teelötted, mint a semmi... Most azért mit reméljek, ó, Uram?! Tebened van bizodalmam, ments ki engem minden álnokságomból!”

Zsolt 49,8–20 ■ „Senki sem válthatja meg atyjafiát, nem adhat érte váltságdíjat Istennek... Csak Isten válthatja ki lelkemet a seol kezéből, mikor az megragad engem... Ha életében áldottnak vallja is magát, s ha dicsérnek is téged, hogy jót tettél magaddal, mégis az ő atyáinak nemzettségéhez jut, akik soha nem látnak világosságot.”

.....

.....

Jó lenne, ha ezeknek a zsoltároknak a gondolatai többet foglalkoztatnának bennünket, visszhangzanának bennünk is! Bizony csak „Istenben élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap csel 17,28), „és az ő kegyelmessége az, hogy még nincs végünk!” (Jer sir 3,22).

Figyelemre méltó, hogy a 39. zsoltár érzékelteti: a halál oka a bűn, ezért a haláltól való szabadulás útja a bűntől való szabadulás. „Álnokságainkból” viszont egyedül Isten tud megszabadítani, kigyógyítani minket! Ezért csak Isten válthat ki, szabadíthat ki minket a halál hatalmából!

Zsolt 49,20 azt is kijelenti, hogy a halottak „soha nem látnak világosságot”. Mennyire ellene mond ez annak, hogy sok ravatalozóban olvasható a felirat, illetve hangzik a temetési liturgiában is: „Örök világosság fényeskedjék néki!”

4 Hogyan jelenik meg a zsoltároknak éppen ezért „az egyetlen élet” fogalma?

Zsolt 22,21 ■ „Szabadítsd meg lelkemet a kardtól, az én egyetlenemet a kutyák körmeiből.”

Zsolt 35,17 ■ „Ó, Uram, meddig nézed? Szabadítsd meg lelkemet tombolásaiktól, az oroslánkölyköktől az én egyetlenemet!”

.....

.....

A fenti igékben az „egyetlenem” szó mögött álló héber szó a *jöhidá*, amely ebben a formában csak ezen a két helyen fordul elő az Ószövetségben. Jelentése – a szövegösszefüggésből is kiviláglóan – ez: *az én egyetlen életem*. Az élet egyszeri lehetőségünk, legnagyobb kincsünk, hiszen e nélkül semmink nincs, még csak létezésünk sem. E sajátos kifejezőmód érzékelteti a halál komolyságát, valóságát. A halál mindent elvág, megszünteti lehetőségeinket. Ezért kell tudatosítanunk magunkban, hogy „egyetlen életünk” van, amit őriznünk kell és jól felhasználnunk, mert ezen a próbaidőn kívül nincs több lehetőségünk arra, hogy Isten kegyelme által megszabaduljunk álnokságainktól, és ezáltal alkalmassá váljunk az örök életre.

5 Hogyan szólnak a zsoltárigék arról, hogy a halál a „csend” és a „sötétség” birodalma, mert nincs többé öntudat, nincs semmilyen tovább élő lélek, ezért a meghaltak „nem dicsérik az Urat”?

Zsolt 6,5-6 ■ „Térj vissza, Uram, mentsd ki lelkemet, segíts meg engem kegyelmedért! Mert nincs emlékezés rólad a halálban, a seolban kicsoda dicsóít téged?”

Zsolt 30,10 ■ „Mit használnál vérem, ha sírba szállok? Dicsér-e téged a por, hirdeti-e igazságodat?”

Zsolt 146,3-4 ■ „Ne bízzatok fejedelmekben, emberek fiában, aki meg nem menthet. Kimegy a lelke [ruach a héber szövegben, azaz a személytelen élet], és aznap elvesznek terveik.”

Zsolt 115,17 ■ „Nem a meghaltak dicsérik az Urat, sem nem azok, akik alászállnak a csendességbe.”

Zsolt 143,3 ■ „Íme ellenség üldözi lelkemet, földhöz paskolja éltemet, betaszít engem a sötétségbe, amilyen a régen megholtaké.”

Zsolt 88,11–13 ■ „Avagy a holtakkal teszel-e csodát? Felkelnek-e vajon az árnyak, hogy dicsérjenek téged? Beszélnek-e a koporsóban a te kegyelmedet, hűségedet a pusztulás helyén? Megtudhatják-e a sötétségben a te csodáidat, és igazságodat a feledékenység földjén?”

Vö. Ésa 38,18–19

.....

.....

Micsoda ellentét megint csak a keresztyén közfelfogással! Milyen sokszor mondják megholtakról: „Ő már ott fent dicséri az Urat.” A 88. zsoltárból való idézet szinte összefoglalja mindazt, amit a halál valóságáról tudnunk kell: A sír a „pusztulás helye”, a „sötétség” birodalma, a „feledékenység földje”, a csend birodalma, mert a holtak nem élnek, „nem dicsérik az Urat”.

6 Miképpen jelenik meg azonban az alvás hasonlata is a zsoltárokból, és villan fel a haláltól való végső szabadulás és az újjáteremtett föld reménysége is?

Zsolt 13,4 ■ „Nézz ide, felelj nekem, Uram Istenem, világosítsd meg szemeimet, hogy el ne aludjam a halálra.”

Zsolt 68,21 ■ „Ez a mi Istenünk, a szabadítás Istene, az Úr Isten az, aki megszabadít a haláltól”

Zsolt 103,1–4 ■ „Áldjad, én lelkem, az Urat... aki megbocsátja minden bűnödöt, aki megváltja életedet a koporsótól!”

Zsolt 16,10–11 ■ „Nem hagyod lelkemet a seolban... Teljes öröm van tenálád, a te jobboldon gyönyörűségek vannak örökké.”

Zsolt 37,10–29 ■ „A szelídek öröklik a földet, és gyönyörködnek nagy békességben... Jól tudja az Úr a feddhetetlenek napjait, hogy örökségük mindörökre meglesz... Az igazak öröklik a földet, és mindvégig rajta lakoznak.”

Zsolt 116,8–9 ■ „Minthogy megszabadítottad lelkemet a haláltól, szemeimet a könnyhullatástól, és lábamat az eleséstől, az Úr orcája előtt fogok járni az élők földjén.”

.....

.....

Az alvás hasonlata vigasztaló, mert fájdalommentes, békés nyugvásra utal, valamint ébredésre a vég idején, Jézus visszajövetelekor. A zsoltárok legnagyobb része Dávid korában keletkezett i. e. 1000 körül. Ekkor ismeretes volt már például Jób könyve, amely olyan világosan szól a halottak „egék elmúlásáig” tartó alvásáról.

A 16. szoltár messiási próféciát tartalmaz (vö. Ap csel 2,30–32). Elsődlegesen az eljövendő Messiás jelenti ki bizakodva önmagáról, hogy Isten nem hagyja lelkét a sírban. Érvényes ez minden hívő követőjére is. Kihagytuk viszont a zsoltárigébe az azt a mondatot, amely ránk vonatkozóan már nem érvényes: „Nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.” (Zsolt 16,10) Ez az ígéret csak Krisztusban teljesedhetett be, mert egyedül Ő volt Isten „Szentje”, azaz abszolút büntelen, akinek önmagáért nem kellett volna meghalnia, hanem helyettes áldozatként halt meg értünk, hogy minket kiváltson a halál ítélete alól. Világosan rámutatott erre Péter apostol pünkösdi prédikációjában: Ap csel 2,23–33.

Az e heti adomány az irodalmi alapot támogatja.

Jézus kijelentései a halottak állapotáról az evangéliumokban

I Milyen kifejezésekkel utalt Jézus arra, hogy a bűneset óta minden ember a halál hatalmában van, és a halál ítélete alatt áll?

Jn 5,24-40 ■ „Bizony, bizony mondom nektek, hogy aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van, nem megy a kárhozatra, hanem átment a halálból az életre. Bizony, bizony mondom nektek, hogy eljön az idő, és az most van, amikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és akik hallják, élnek... És ti nem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen!”

Jn 3,18 ■ „Aki hisz Őbenne [Isten Fiában], az el nem kárhozik, aki pedig nem hisz, immár elkárhozott, mivel nem hitt Isten egyszülött Fiának nevében.”

Vö. Lk 9,59-60

.....
.....
Lásd a hozzá fűzött megjegyzést is a II. tanulmány 5. kérdésénél.

„Akinak alkalmá lett volna meghallgatni az igazságot, de mégsem törekszik erre – azt gondolva, hogy ha nem hallja, akkor nem felelős érte –, az ugyanolyan bűnös Isten előtt, mintha meghallgatta, de elvetette volna... Akinak lehetősége nyílt meghallgatni az üzenetet, megismerni az igazságot,

de nem élt a lehetőséggel, arról Krisztus ezt mondja: »Nem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen.« Aki szándékosan oda helyezkedik, ahol nincs alkalma meghallani az igazságot, azok közé fog számíttatni, akik hallották ugyan, de következetesen elutasították a bizonyságokat.” (Ellen G. White: „A Te Igéd igazság”, 153. o.)

2 Mit fejezett ki Jézus sírása Lázár sírjánál?

Jn 11,33–38 ■ „Jézus azért, amint látta, hogy ő [a meghalt Lázár testvére, Mária] sír, és sírnak a vele jött zsidók is, elbúsult lelkében, és igen megrendült... Könnyekre fakadt Jézus... Jézus pedig újra felindult magában, és odament a sírhoz...”

„Látva az emberi szenvedést, a lesújtott barátok gyászát, »könnyekre fakadt Jézus«... A szenvedés mindig együttérzést keltett szelíd, szánakozó szívében... Jézus azonban nem csak a Mária és Márta iránti együttérzésből sírt. Könnyeiben a fájdalom annyival felülmúlta az emberi fájdalmat, amennyire az ég magasabb a földnél. Nem Lázárért sírt, hiszen éppen elő akarta őt hívni a sírből. Azért sírt, mert sokan, akik most Lázárt gyászolják, hamarosan eltervezik az ő halálát, aki a feltámadás és az élet. Tudta, hogy egyesek, akik látszólag most oly együttérzőek, hamarosan bezárják maguk előtt a menny ajtaját, Isten városának kapuját... Tudta, hogy sokan, akik most Lázárért sírnak, meghalnak majd Jeruzsálem ostromában, és remény nélkül halnak meg. Krisztus nem csak az elébe táruló kép miatt sírt, korszakok nyomorúságának a súlya nyomta. Végigtekintett

az eljövendő éveken, és szenvedést, szomorúságot, könnyeket, halált látott – ez lesz az ember sorsa. A valamennyi korban és országban élő emberek összes kínja járta át szívét..., miközben Ő arra vágyott, hogy minden bánaton enyhítsen.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, „Lázár, jöjj ki!” c. feje.)

3 Hogyan szólt Jézus ismételten az első halálról, milyen hasonlattal élt, összhangban az ószövetségi Szentírás számos kijelentésével?

Mt 9,23–24 ■ „Jézus a főember [Jairus] házához érkezve látta a sípolókat és a tolongó sokaságot. Mondta nekik: Menjete el innét, mert a leány nem halt meg, csak alszik. És ki-nevették őt.”

Jn 11,11–15 ■ „Jézus mondta nekik: Lázár, a mi barátunk, elaludt, de elmegyek, hogy felkeltsem őt. Mondták azért a tanítványai: Uram, ha elaludt, meggyógyul. Pedig Jézus annak haláláról beszélt, de ők azt hitték, hogy álmornak alvásáról szól. Jézus ekkor nyíltan mondta nekik: Lázár meghalt. És örülök, hogy nem voltam ott tiértetek, hogy higgyetek, de menjünk el őhozzá!”

.....

.....

„Jézus az alvással szimbolizálja a halált gyermekei számára. Ezek a halottak elrejtették életüket Istenben, és az utolsó trombitaszóig őbenne alszanak... Krisztus azért indult késlekedve Lázárhoz, mert kegyelmi célja volt azokkal, akik még nem fogadták el Őt... Amikor Krisztus életre keltette Jairus leányát, így szólt: »A gyermek nem halt meg, hanem alszik.« (Mk 5,39) Minthogy csak rövid ideig volt beteg, és halála után rögtön feltámadt, a farizeusok elhíresztelték: a gyermek

nem halt meg, Jézus maga mondta, hogy csak elaludt. Azt a látszatot próbálták kelteni, hogy Krisztus nem tud betegséget gyógyítani, hanem csak a vak véletlen játszott szerepet a csodáiban...” (Ellen G. White: *Jézus élete*, „Lázár, jöjj ki!” c. fej.)

„Nem hasonló a halál az éjszakai alváshoz? Mert amint az alvástól elmúlik a gyengeség, és az élet lelke visszatér, úgy, hogy az ember reggel friss jókedvvel kel fel, így fogunk mi is az utolsó ítéletkor feltámadni, mintha csupán egy éjszakát aludtunk volna, frissek és erősek leszünk.” (Luther Márton, idézi Virág Jenő: *Dr. Luther Márton önmagáról*, Budapest, 1991, 175. o.)

4 Miképpen őriztetik meg az egyes emberek személyisége az első halálban a feltámadásig, a „porrá válás” ellenére? Milyen különleges kijelentést tett Jézus erre vonatkozóan?

Lk 20,37–38 ■ „Hogy pedig a halottak feltámadnak, Mózes is megjelentette a csipkebokornál, amikor az Urat Ábrahám Istenének, Izsák Istenének és Jákób Istenének mondja. Isten pedig nem a holtak, hanem az élők Istene, mert mindenk élnek őneki.”

A szadduceusok, akik tagadták a feltámadást, Jézushoz mentek, és egy olyan történetet adtak elő neki, amivel nevétségessé akarták tenni a feltámadást (Lk 20,27–33). Jézus türelmes és tapintatos volt irántuk is. Mózes II. könyvéből idézett nekik egy jól ismert részletet (3,6). A szadduceusok ugyanis nem fogadták el az egész ószövetségi iratgyűjteményt, csak Mózes öt könyvét, a Tórát (a héber szó jelentése: törvény) tekintették Istentől ihle-

tettnek. Jézus rávezette őket, hogy Mózes törvényében is megtalálják a feltámadás ígéretét, ha alaposan megfigyelik és átgondolják a szöveget. Izráel ősatyái, Ábrahám, Izsák és Jákób ugyanis már évszázadok óta halottak voltak, amikor Isten így mutatkozott be Mózesnek a csipkebokornál: „Én vagyok a te atyáid, Ábrahám, Izsák és Jákób Istene.” Jézus hozzátette magyarázatképpen, hogy Isten nem a holtak Istene, azaz Ő nem a sírban porladó maradványokról beszélt, hogy azoknak lenne az Istene. Isten az élők Istene, mert „őneki élnek mindenek”. Azt érthetjük meg ebből, hogy Isten őrzi meg a valaha élt emberek személyiségadatait. Ha az első halál hatalmába kerülnek is, emlékezetében, szeretetében olyan elevenen élnek, mintha ma is élők lennének. E szerint Istennél nincs nagy különbség élők és holtak között. Ő az összes valaha élt teremtményének a személyiségét őrzi emlékezetében, szeretetében. Végtelen bölcsessége és szeretete folytán Ő képes erre.

5 Milyen speciális kifejezésekkel szólt Jézus a második halálról?

Mt 25,30 ■ „A haszontalan szolgát pedig vessétek a külső sötétségre, ott lesz sírás és fogvacogás.”

Mt 18,8–9 ■ „Ha pedig a te kezed vagy lábad visz bűnre téged, vágd le azokat, és vedd el magadtól! Jobb neked az életre sántán vagy csonkán bemenned, hogynem két kézzel, vagy két lábbal vettetned az örök tűzre. És ha a te szemed visz bűnbe téged, vágd ki azt és vedd el magadtól! Jobb neked fél szemmel bemenned az életre, hogynem két szemmel vettetned a gyehenna tüzére.”

Vö. **Mt 10,28** (Az erre vonatkozó megjegyzést lásd a II. tanulmány 2. kérdésénél.)

.....

.....

Döbbenetes kifejezéseket használt Jézus a kárhozat jelölésére: „külső sötétség” – azaz Istentől és emberektől való teljes elhagyatottság, visszavonhatatlan kizáratás Isten kegyelméből, aki az élet forrása. Emésztő félelemre és kétségbeesésre utal a „sírás és fogvacogás” kifejezés. Mindezt megsemmisítésüket megelőzően, ítéletük kihirdetésénél fogják átélni a kárhozottak. (Lásd a következő tanulmánynál a Jel 20,11–13-hoz fűzött megjegyzést.)

Az „örök tűz” kifejezés és a *gyehenna* szó jelentésével kapcsolatban lásd a II. tanulmány 3. kérdéséhez fűzött megjegyzést.

Ha igazán és mélyen belegondolunk, hogy mit is jelent a második halál, akkor sokkal komolyabban törekszünk az üdvösség elnyerésére saját magunkat illetően, és sokkal komolyabban küzdünk – imádsággal, példaadással, bizonyosságtevéssel – szeretteinkért, ismerőseinkért és minden emberért, aki csak a környezetünkben elérhető számunkra.

6 Milyen kijelentéseket tett Jézus az örök élet elnyerésének útjáról, amely minden ember számára nyitott, sőt Isten sóvárogja, hogy éljünk ezzel a lehetőséggel?

Jn 3,16 ■ „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érte, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

Jn 11,25–26 ■ „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz én bennem, ha meghal is élni fog, és aki csak él és hisz én bennem, nem hal meg örökre.”

Jn 8,51 ■ „Bizony, bizony mondom nektek, ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké.”

Jn 17,3 ■ „Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust.”

.....
 .....

„A kereszt által tanuljuk meg, hogy mennyei Atyánk végtelen és örök szeretettel szeret bennünket, és nagyobb szeretettel vonz magához, mint amilyen az anya vágyakozó szeretete megátalkodott fia után... A kereszten meglátjuk Isten bűngyűlöletét, de a bűnös iránti szeretetét is, amely erősebb, mint a halál... A megváltást az ítélet és az irgalmasság elegyítése teszi teljessé...” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1892. december 13.)

Jn 11,25–26-tal kapcsolatban lásd a II. tanulmány 6. kérdéséhez kapcsolt megjegyzést.

Jn 8,51 kijelentését akkor értjük meg, ha meggondoljuk, mit is jelent Isten beszédét nem csupán hallgatni, hanem megtartani. Erre csak azok képesek, akik először is elismerik, hogy a Szentírás igéi: Isten beszéde (vö. 1Thess 2,13). Továbbá nemcsak hallgatják, hanem meg is tartják Isten beszédét (vö. Mt 7,21; Lk 8,21; Mt 13,23). Ezt pedig csak akkor tudják megtenni, ha Isten Igéjével együtt befogadják Szentlelkét is, és alárendelik magukat szívét-lelket, jellemet átformáló hatalmának. Azt a kijelentést pedig, hogy az ilyenek nem látnak halált soha örökké, úgy értjük meg, ha szem előtt tartjuk, hogy Jézus csak a második halált nevezte igazi halálnak, az első halált csak alvásnak mondta.

Jn 17,3-mal kapcsolatban arra kell emlékeznünk, hogy a *megismerés* bibliai fogalma nem pusztán értelmi, elméleti megismerést jelent, hanem bensőséges, valóságos közösséget. Az Atyával és az Ő Fiával való közösség átformálja az ember gondolkozását és jellemét, összhangba hozza őt Isten egyetemes erkölcsi törvényével, a szeretettörvénnyel.

Az e heti adomány az Eleki Vendégház munkáját támogatja.

Az újszövetségi iratok bizonyágtétele a halálról

Az evangéliumok, illetve Jézus tanításainak áttekintése után a többi újszövetségi irat tanúságtételét vesszük számba. Látni fogjuk, hogy szerzőik a Megváltó tanításaira alapozottan szóltak írásaikban a halálról és a halállal kapcsolatos reménységről.

1 Hogyan visszhangzik Jézus tanítása Pál apostol és János apostol alábbi kijelentéseiben?

Eféz 2,1 ■ „Titeket is megelevenített, akik holtak voltatok a ti vétkeitek és bűneitek miatt.”

1Jn 3,14 ■ „Mi tudjuk, hogy átmentünk a halálból az életre, mert szeretjük a mi atyánkfiait. Aki nem szereti az ő atyjafiát, a halálban marad.”

.....

.....

.....

Következetesen érvényesül a Szentírásban az a megállapítás, hogy a bűn és a halál összetartozik. Ezért azok, akik a bűn foglyai, akiknek Isten szeretettörvénye nincs a szívükben, akkor is a halál állapotában és ítélete alatt vannak, ha jelenleg még nem zárta le szemüket a halál.

2 Mit foglal magában az a kijelentés, hogy csakis Jézus Krisztus által nyerhet felmentést az ember a halál törvénye alól?

1Jn 5,11–12 ■ „Ez az a bizonyágtétel, hogy örök életet adott nekünk az Isten, és ez az élet az ő Fiában van. Akié a Fiú, azé az élet, akiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.”

Ap csel 4,12 ■ „Nincsen senkiben másban üdvösség, nem is adatott emberek között az ég alatt más név, amely által kellene nekünk megtartatnunk.”

.....
.....
.....

Figyeljük meg jól János apostol kijelentését: nem azt mondja, hogy aki elméletileg hisz Jézus megváltó halálában, abban élet van és az örök élet örököse. Csakis azokról jelenti ki ezt, akiknek a lelki világában jelen van és munkálkodik Isten Fia a Szentlélek által. Az a záloga, biztosítéka annak, hogy az örök életben együtt leszünk Krisztussal, ha már a jelen életben folyamatos lelki közösségünk van vele.

Csakis akkor nyerhet üdvösséget bárki az emberek közül, ha Krisztus közbenjáróként és bíróként kéri, hogy bűnei bocsánatot nyerjenek az Ő helyettes áldozata által, vagyis áldozatának érdemét kiterjeszti, érvényesíti rájuk vonatkozóan. Ez nem zárja ki azoknak az üdvösségét, akik önhibájukon kívül nem ismerhették meg Őt és tanítását földi életükben. Jézus világosan szolt arról, hogy minden égtáj felől, azaz a pogány világból is lesznek üdvözülők, akik utolsóknak tűntek az Isten kinyilatkoztatását ismerő izraelitákhoz képest (lásd Lk 13,28–30). Őket lelkiismeretükön keresztül közelítette meg a Szentlélek, és munkált ben-

nük újjászületést, elfordulást az önzéstől és belső azonosulást szeretettörvényével. Ezért Jézus őket is megvallja az Atya és a szent angyalok előtt a végítéletben, számukra is részt kér az örök élet és az újjáteremtett Föld örökségéből (vö. Ap csel 17,30; Rm 2,14–15.26).

3 Miért van Jézusnál „a halál és a sír kulcsa”? Miért csak „utolsó ellenségként töröltetik el a halál”?

Jel 1,17–18 ■ „Én vagyok az Első és az Utolsó, és az élő, pedig halott voltam, és íme élek örökkön-örökké. Ámen. Nálam vannak a sírnak és a halálnak kulcsai. Ámen.”

Mt 1,21 ■ „[Józsefnek mondta Isten: Feleséged] szül fiat, és nevezd annak nevét Jézusnak, mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből.”

1Kor 15,26 ■ „Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál.”

.....

.....

A Jézus név a *Jehosuha/Józsue* héber név görög változata. Jelentése: *Jehova megszabadít*. Egy hitvallást foglal tehát magában a Jehosuha személynév, amely igen elterjedt volt a zsidók körében. Jézus esetében azonban nem hitvallást fejezett ki e név, hanem azonosítást: Ő az a Jahve, Ő az az isteni személy, aki megszabadítja az emberek fiait bűneikből. A sírtól és a haláltól való megszabadítás „kulcsa”: a bűntől való szabadítás. Aki meg tud szabadítani az októl, a bűntől, az meg tud szabadítani az okozattól, a haláltól is.

Hallatlan jelentőségű kijelentés az, amit Jézus tett Pátmosz szigetén János apostolnak, illetve mindazoknak, akik hallják, olvassák és befogadják bizonyágtételét. Jézuson kívül senki sem tudott és mert ilyen hallatlan kijelentést tenni.

Mindezek után nem nehéz megválaszolni a kérdést, hogy bár Jézusnál van a halál és a sír kulcsa, miért csak a legvégén töröltetik el a halál mint „utolsó ellenség”, amikor már sem bűn, sem bűnösök nem lesznek többé (vö. Jel 20,14).

4 Hogyan tettek bizonyoságot az újszövetségi iratok szerzői arról, hogy a Krisztusban való hit által megszabadultak a halálfélelemtől, amely egyébként „élethosszig rabságban tartja az embereket”?

Zsid 2,15 ■ „[Jézus azért jött e világra,] **hogy megszabadítsa azokat, akik a haláltól való félelem miatt teljes életükben rabok voltak.**”

Jel 14,13 ■ „**Boldogok a halottak, akik az Úrban hálnak meg..., mert megnyugszanak fáradságuktól, és cselekedeteik követik őket.**”

Fil 1,21 ■ „**Nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség.**”

2Tim 4,7-8 ■ „**Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltétetett nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr ama napon, az igaz bíró, nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak, akik vágyva várják az ő megjelenését.**”

Vegyük számba a fenti igék alapján, milyen meggondolások teszik félelem nélkülivé az első halált a hívő ember számára, továbbá min alapulhat a Krisztusban hívők üdvbizonyossága!

.....

.....

.....

.....

A 2Tim 4,7–8-ban foglalt kifejezések értelmezéséhez vegyük figyelembe az alábbi igéket:

- Mit ért az apostol „nemes harcon”? Vö. 1Tim 6,12; 1Kor 9,24–27.
- Mit ért az apostol „futáson”? Vö. Ap csel 20,24. („A Jézus Krisztustól vett szolgálat” természetesen nem csupán hivatalos igehirdetői szolgálat lehet, hanem nagyon sokféle, kinek-kinek a saját lelki ajándéka szerint. Mindenképpen törvény azonban a Krisztus-követők számára Rm 14,7, miszerint „közülünk senki sem él önmagának”.)
- Mit ért az apostol „a hit megtartásán”? Vö. Fil 3,9; 1Tim 1,15–16.

5 Mi enyhíti a szeretteik elvesztése feletti fájdalmat is a Krisztusban hívők esetében?

1Thess 4,13–18 ■ „Nem akarom továbbá, atyámfiai, hogy tudatlanságban legyetek azok felől, akik elaludtak, hogy ne bánkódjatok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük. Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadott, azonképpen Isten is előhozza azokat, akik elaludtak Jézus által övele együtt. Mert ezt mondjuk nektek az Úr szavával, hogy mi, akik élünk, akik megmaradunk az Úr eljöveteleig, éppen nem előzzük meg azokat, akik elaludtak. Mert maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égből, és feltámadnak először, akik meghaltak a Krisztusban. Azután mi, akik élünk, akik megmaradunk, elragadtatunk azokkal együtt a felhőkön az Úr elébe, a levegőbe, és ekképpen mindenkor az Úrral leszünk. Annakokáért vigasztaljátok egymást e beszédekkel.”

.....

.....

.....

„Az újonnan megtért [thesszalónikai] hívők közül többen tévedésben életek a megtérésük óta elhunytak felől. Azt remélték, hogy mindegyikük tanúja lesz Jézus második eljövételének. Bánat szomorította tehát őket, amint egyik hívő a másik után került a halál hatalma alá, ami lehetlenné tette számukra, hogy a vágyva vágyott eseményt, Jézus eljövételét az ég felhőiben meglássák.” (Ellen G. White: „A Te Igéd igazság”, 204. o.)

Az apostol felvilágosította a hívőket, hogy a megholtakat, a Krisztusban elaludtakat nem éri hátrány azokhoz képest, akik életben élnek meg Jézus dicsőséges visszajövetelét. Ezzel az eseménnyel egyidejűleg ők is feltámadnak, és létrejön a boldog találkozás azok között, akiket a halál elválasztott egymástól. Együtt viszi őket Krisztus a mennybe, Atyja házába a Bárány menyegzői vacsorájára.

Foglalkoztat-e minket is ez a boldog reménység a Krisztusban meghalt családtagjainkkal és szeretett hittestvéreinkkel való viszontlátás Jézus dicsőséges megjelenésekor?

6 Miképpen élnek át viszont a második halált az Isten kegyelmét visszautasítók, a bűnhöz ragaszkodók?

Jel 20,11–15 ■ „Láttam egy nagy fehér királyi széket, és a rajta ülőt, akinek tekintete elől eltűnt a föld és az ég, és helyük sem találtatott. Láttam a halottakat, nagyokat és kicsinyeket állni Isten előtt, és könyvek nyitattak meg, majd egy más könyv nyitattott mg, amely az élet könyve, és megítéltettek a halottak azokból, amik a könyvekbe voltak írva, az ő cselekedeteik szerint. A tenger kiadta a halottakat, akik benne voltak, a halál és a sír is kiadta a halottakat, akik náluk voltak, és megítéltettek mindnyájan az ő cselekedeteik szerint... Ez a második halál, a tűz tava.

És ha valaki nem találtatott beírva az élet könyvbe, a tűz tavába vettetett.”

.....

.....

A második halál ítéletének legérzékenyebb része az Isten íté-lőszéke előtti megállás és a szembesülés a tényszerűséggel: cse-lekedeteikkel, valamint az azokért jogszerűen járó büntetéssel. Isten kegyelmét visszautasították, ezért pusztán az igazságosság alapján ítéletnek meg. Az élet könyvének az a szerepe ebben az ítéletben, hogy tanúskodik az általuk elmulasztott kegyelmi lehetőségekről. Ekkor élik át igazán a kárhozottak „a külső ső-tétség”, az Istentől való elhagyatottság, a teljes reménytelenség állapotát. És mindezért egyedül csak magukat kell hibáztatniuk.

„A kárhozottak... meglátják, hol tért le lábuk a tisztaság és a szentség útjáról... Mintha tüzes betűkkel íródának eléjük... Az egész gonosz világ Isten íté-lőszéke előtt áll a menny kormányzatával szembeni lázadás miatt. Nincs senki, aki ügyüket védené. Nincs mentségük. A rájuk ki-mondott ítélet: örök halál... A gonoszok látni fogják, mit vesztek lázadó életükkel. Az igen-igen nagy örök dicső-séget semmibe vették, amikor Isten felkínálta nekik. De milyen kívánatosnak tűnik ez most! Mindez az enyém le-hetett volna – kesergi az elveszett ember –, de én eldob-tam magamtól... Belátják, hogy Isten jogosan rekeszti ki őket a mennyből.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, A küzdelem véget ér c. feje.)

Az e heti adomány a családi napköziket támogatja.

A lélek halhatatlanságának eszméje

Eredete, és a félreérthető bibliai igék jelentésének tisztázása

I Hová vezethető vissza ennek az eszmének az eredete a Szentírás szerint? Melyik bibliai ige tanúskodik arról, hogy ez az elképzelés jelen volt az egész ókori pogány világban?

1Móz 3,4-5 ■ „Mondta a kígyó az asszonynak: Bizony nem haltok meg, hanem tudja Isten, hogy amely napon esztek abból, megnyilatkoznak a szemeitek, és olyanok lesztek, mint Isten...”

Préd 3,21 ■ „Vajon kicsoda vette eszébe az ember lelkét, hogy felmegye-e, és az oktalan állat lelkét, hogy a föld alá megy-e?”

.....

.....

„Csak a nagy csaló ígérte, hogy az engedetlenség nyomán élet fakad. A kígyó kijelentése, amelyet az Édenben tett – »Bizony nem haltok meg« – volt az első prédikáció a lélek halhatatlanságáról. Ezt a kijelentést, amely kizárólag Sátán tekintélyén alapszik, visszhangozzák a keresztyén világ szószékeiről, és az emberek többsége éppoly szívesen fogadja, mint annak idején ősszüleink. Lehetetlen nem csodálkoznunk a furcsa elvakultságon, amely az embert hiszékennyé teszi Sátán szavai iránt, és hitetlenné Isten Szavával szemben.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, Az első nagy csalás c. feje.)

A testtől különváló lélek öntudatos továbbélése a halál után minden ókori pogány vallásban jellemző felfogás volt. A pusztai vándorlás idején Izráel fiai közül is sokan elcsábultak, amikor a midianita és a moábita asszonyok pogány ünnepeikre hívták őket, és ott „ették a holtak áldozatait” (Zsolt 106,28). A görögség körében a platonizmus és az újplatonizmus irányzata filozófiai tanítás rangjára emelte a pogány vallásoknak azt az ősi hiedelmét, miszerint az ember lelke természettől fogva halhatatlan, a test börtönéből kiszabadulva, a halál után is tovább él a tudattal rendelkező lélek. Leginkább a hellenizmus korától fogva, azaz az i. e. 4. századtól fertőzte meg Izráelt a lélek halhatatlanságának eszméje. Az i. e. 2. században keletkezett a zsidóság körében a *Makkabeusok 1–2. könyve* című apokrif irat, amelyben már megjelenik a halottakért való imádság. (A római katolikus teológia erre az apokrif iratra hivatkozik a halottakért mondott imádság, illetve a gyászmise gyakorlatával kapcsolatban.) Megjegyzendő, hogy a judaizmus – a Jézus elutasítása után tovább élő zsidó vallásosság – a mai napig sem vallja a biblikus álláspontot a halottak állapotáról, noha az Ószövetség tanítása erről a kérdésről egységes, következetes. Náluk is létezik a halottakért mondott ima (az ún. kaddis).

2 Hogyan magyarázza a gazdag és Lázár példázatát ez a háttér, azaz hogy Jézus korában már hatott a zsidóságra a hellenizmus eszméje a lélek halhatatlanságáról?

Lk 16,19–31 – Olvassuk el egyénileg otthon a példázatot, itt csak az előzményét és a végkövetkeztetést idézzük belőle:

Lk 16,14 ■ „Hallották pedig mindezeket a farizeusok is, akik pénzszeretők voltak, és csúfolták őt.” [Ők voltak tehát Jézus hallgatósága, amikor a gazdag és Lázár példázatát elmondta.]

Lk 16,31 ■ „Ő [Ábrahám] pedig mondta neki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki a halottak közül feltámad.”

.....

.....

Régi alapelv, hogy példázat hasonlatanyagára nem szabad hit-
elvi tanítást építeni. Ez esetben például gyakorlatilag biztosra
vehető, hogy saját, közszájon forgó meséjükkel szembesítette
Jézus a pénzszerető farizeusokat. A példázat nem a halál utáni
állapot megvilágítására szolgált. Arra volt kiélezve a mondaniva-
ló, hogy tudva tudják, hogy a szegények elnyomása a gazdagok
részéről büntetést von maga után Isten ítéletében, mégis szívte-
lenül bánnak a szegényekkel. Amikor Jézus egy végső megállapí-
tást tett – Ábrahám szaván keresztül –, akkor már csak a feltá-
madásról szólt, nem pedig a halál utáni tudatos továbbélésről.

A Jézus korabeli farizeusok halálra vonatkozó elképzelését
illetően fontos dokumentum Josephus Flavius *Beszéd a görögök-
nek a hádésről* című töredéke. Tanúskodik ez az i. e. 1. század-
ból való töredék arról, hogy a farizeusok gondolkodásában
ekkor már hellén hatásokkal keveredett az Ószövetség tanítása.
Vallották a feltámadást is az Ószövetség nyomán, de átvették a
halál utáni továbbélés eszméjét is, és e kettő keverékéből alakí-
tották ki a halál és a végítélet közötti, átmeneti időszakról szóló,
sajátos elképzelésüket. Részletet idézünk a szóban forgó, töre-
dékesen fennmaradt írásból. Egy az egyben megtaláljuk benne a
gazdag és Lázár példázatában szereplő fogalmakat:

„A hádész (az ún. alvilág elnevezése a görögöknél) a világ ren-
dezetlen, befejezetlen része, ahová ennek a világnak a világossá-
ga nem jut le... Ez a hely a lelkek számára van fenntartva, ahol
angyalok őrzik őket, és kinek-kinek élete és cselekedetei szerint
bizonyos idejű büntetést osztogatnak...

Ebben a világban külön helye van az *olthatatlan tűznek*,
amelybe úgy gondoljuk, még senkit nem dobtak, de az Istentől
meghatározott napra elő van készítve... Van egy lejárta abba a
világba, és a kapunál a lelkek fölé rendelt angyalok vezetik az

érkezőket, de nem egyformán. Az igazakat jobb kezüknél vezetik és örömhimnuszokkal viszik a világosság honába..., az atyák színe elé. Ott várakoznak az örök életre, amely a mennyben lesz, és ezt a világot követi. Az igazak várakozási helyét mi *Ábrahám kebelének* nevezzük.

A gonoszokat viszont bal kéz felől vonszolják a bűnhődés helyére... A följük rendelt angyalok szidják őket, és rettenetesen néznek rájuk... Odahúzzák őket, ahol hallják szüntelenül a tűz ropogását, és *annak hevétől szenvednek*... A jövődő ítélet rettegéseivel telnek el... De nemcsak ennyi ám, nem elég ez, hanem látják az atyák helyét, és az igazakét..., de *köztük mély és széles szakadék van... és azon átmenni nem lehet.*”

„Krisztus ezt a példázatát a nép elképzelésére építette. Hallgatói közül sokan a halál és a feltámadás közötti öntudatos állapot tanát vallották. A Megváltó ismerte nézeteiket, és példázatát úgy fogalmazta meg, hogy e nézetükre építve fontos igazságokat véssen szívébe... Saját elképzeléseiket használta fel arra, hogy megértesse velük e fontos igazságot: Nem a vagyon határozza meg az ember értékét... Ha visszaél ezekkel az ajándékokkal, a legszegényebb és legszerencsétlenebb embernél is rosszabb helyzetbe taszítja magát.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, Az áthidalhatatlan szakadék c. fej.)

3 Mely ószövetségi igék tűnnek úgy – a mi fordításunkban –, mintha támogatnák a lélek halhatatlansága eszméjét? Mi a jelentésük az eredeti szöveg szerint?

Jób 19,25–27 ■ „Tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll. És miután ezt a bőromet meg-rágnak, testem nélkül látom meg az Istent. Akit magam látok meg magamnak, az én szemeim látják meg, nem más. Az én veséim megemésztetnek énbennem.”

Pontosított fordításban:

„Tudom, hogy az én Megváltóm él, és az én porom felett megáll. És miután ezt a bőromet megrágják, testemben látom meg az Istent. Akit magam látok meg magamnak, az én szemeim látják meg, nem más. Az én bensőm emésztődve vágyakozik ez után.”

Préd 12,9 ■ „A por földdé lenne, mint azelőtt volt, a lélek pedig megtérne Istenhez, aki adta azt.”

Pontosított fordításban:

„A por földdé lenne, mint azelőtt volt, az élet [ruach a héber szövegben, személytelen élet jelentéssel] visszatérne Istenhez, akitől származik.”

.....

.....

.....

Érdemes figyelembe venni, hogy miként hangzik Jób 19,25–26 a Magyar Bibliatársulat Szöveggondozó Bizottsága által kiadott új fordításban (az ún. ökumenikus Bibliában), annak utolsó, 2019-es revíziójában: „Én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll a por fölött, és ha ez a bőrom szertefoszlik is, testem nélkül is meglátom az Istent.”

Károlyi Gáspár eredeti fordításában, a Vizsolyi Bibliában a kritikus 26. vers viszont így hangzik: **„Továbbá minekutána a férgek az én testemet megrágják, és minekutána felébredek, ebben a testben meglátom az Istent.”**

A szöveg értelmezése a héber *minbbászár* kifejezés fordításán múlik. A héber *min* prepozíció kapcsolódik a *bászár/test* szóhoz. A prepozíció jelentése *-ból, -ből* vagy *nélkül*. A szövegösszefüggés szerint a jelentése itt egyértelműen: *testemből*, illetve *testemben*. Ugyanis a 27. versben úgy folytatódik a szöveg, hogy „magam látom meg magamnak, az én szemeim lát-

ják meg, nem más”. Jób tehát hitte, hogy a személyiség azonosságával, testi mivoltában fogja meglátni Istent.

A Prédikátor 12,9-cel kapcsolatban lásd még a III. tanulmány 6. pontjához fűzött megjegyzést.

4 Jézusnak mely kijelentései tűnnek első látásra úgy – a mi fordításunkban –, mintha a lélek halhatatlanságának eszméjét támogatnák?

Jn 11,25–26 ■ „**Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is él, és aki csak él és hisz énbenem, soha meg nem hal.**”

Pontosított fordításban:

„**Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is élni fog, és aki csak él és hisz énbenem, nem hal meg örökre.**”

Lk 23,42–43 ■ „**Mondta [az egyik vele megfeszített lator] Jézusnak: Uram, emlékezzél meg énrólam, amikor eljössz a te országodban. Mondta neki Jézus: Bizony mondom neked: Ma velem leszel a paradicsomban.**”

A 43. vers pontosított fordításban:

„**Bizony mondom neked ma: velem leszel a paradicsomban.**”

.....

.....

.....

Jn 11,25 eredeti szövegében egyértelműen jövő idő szerepel: *élni fog*. A 26. versnél a „nem hal meg örökre” fordítás a legpontosabb. De még ha „soha meg nem hal”-nak fordítaná is valaki, akkor is nyilvánvalóan a második halálra, a végleges, teljes halál-

ra vonatkozik a kijelentés (vö. Jn 5,24). Lásd még ezzel kapcsolatban a II. tanulmány 6. kérdéséhez fűzött megjegyzést.

Lk 23,43 értelmezésével kapcsolatban azt kell figyelembe venni, hogy az Újszövetség legrégebbi kézírataiban egyáltalán nincs írásjel. Értelmezés kérdése tehát, hogy hová tesszük a mondatban a kettőspontot. Az alábbi igék nyilvánvalóvá teszik, hogy a *ma* szó után kell tenni a kettőspontot:

– Mt 12,30 – Jézus maga mondta, hogy harmadnapig Ő „a föld gyomrában” lesz halálát követően, nem pedig a paradicsomban.

– Jn 20,17 – Ugyancsak maga jelentette ki a feltámadás napjának kora reggelén, hogy „még nem ment fel az ő Atyjához”.

A *lator* maga is csak Jézus eljövendő hatalomátvételekor remélt üdvösséget (42. vers), amit Jézus nem helyesbített válaszával. A *ma* szónak az a jelentősége itt, hogy Jézus éppen ekkor – amikor helyettes áldozatként életét adta a legelvetemültebb bűnösökért is – ígérhette meg reálisan, joggal a bűnbánó *lator*nak, hogy örök életet fog kapni Isten országában.

5 Péter apostolnak mely kijelentését értik félre sokan? Mi a szöveg valódi értelme?

1Pt 3,18–20 ■ „Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért mint igaz a nem igazakért, hogy minket Istenhez vezéreljen. Megölettetvén ugyan test szerint, de megelevenítettvén lélek szerint, amelyben elmenvén a tömlöcbe lévő lelkeknek is prédikált, amelyek engedetlenek voltak egykor, mikor egyszer várt Isten béketűrése Noé napjaiban, a bárka építésekor, amelyben kevés, azaz nyolc lélek tartatott meg víz által. Ami minket is megtart most képmás gyanánt, mint keresztség...”

Javított, érthetőbbé tett fordítás szerint:

„Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért mint igaz a nem igazakért, hogy minket Istenhez vezéreljen. Meg-

ölettetvén ugyan test szerint, de megelevenítettvén Lélek szerint, aki által elmenvén a tömlőben lévő lelkeknek is prédikált, akik engedetlenek voltak egykor, amikor egyszer várt Isten béketűrése Noé napjaiban, a bárka építéskor, amelyben kevés, azaz nyolc lélek tartatott meg víz által, ami minket is megtart most – az előkép szerint – a keresztség által...”

.....

.....

.....

Az igeszakasz téves értelemezése szerint Jézus a halála és feltámadása közötti időben megjelent a pokolban, és a kárhozott lelkeknek prédikált, azoknak, akik Noé napjaiban engedetlenek voltak.

A helyes értelemezéshez figyelembe kell venni, hogy a 14. vers indítja a gondolatmenetet, és az egész tágabb igeszakasz az igazságért üldözött keresztények vigasztalására szolgál. Ezért olvassuk a 18. versben, hogy „Krisztus is szenvedett mint igaz a nem igazakért.” E Biblia-vers második része mondja Krisztusról: „megölettetvén ugyan test szerint, de megelevenítettvén a Lélek szerint.” Nagy betűvel kell írni a Lélek szót, mert kétségtelenül a Szentlélekről van szó, hiszen számos ige tanúsítja az Újszövetségben, hogy az Atya a Szentlélek által támasztotta fel Jézust a halálból (lásd különösen Rm 8,11; megjegyzendő, hogy az Újszövetség legrégebbi kéziratai csupa nagy betűvel írt kódexek, tehát értelmezés kérdése, hogy kis- vagy nagybetűvel írjuk a *lélek* szót). A 19. vers a 18. verset folytatja az *amelyben* hozzákapcsolással, tehát a Szentlélekre utal a vonatkozó névmás. Ez a kulcsa az igeszakasz megértésének. Arról van szó, hogy Jézus a Szentlélek által prédikált a vízözön idején élt bűnösöknek Noé közvetítésével. 1Pt 1,11 is mondja,

hogy Krisztus Lelke szólt a próféták, így Noé által is. A „tömlöcben lévő lelkek” jellegzetes bibliai kifejezés, a bűn és Sátán foglyaira vonatkozik (lásd Ésa 42,7; 61,1). Azt a bátorítást közvetítette tehát az apostol az üldözött keresztényeknek, hogy Isten Noé napjaiban is meg tudta tartani a nyolc lelket az istentelen környezetben, és a vízözön hullámai között is meg tudta tartani őket a bárka által. Ugyanígy meg tudja tartani mindenkor azokat a hívőket, akik a keresztség által menedéket keresnek nála, szövetséget kötnek vele.

Képtelenség úgy értelmezni ezt az igeszakaszt, hogy Jézus a halála és feltámadása közötti időben megfordult volna a pokolban, a kárhozottak helyén (ami egyébként a Biblia szerint nem is létezik), hogy az ott bűnhődő, tömlöcben levő lelkeknek prédikálja az evangéliumot. Ebből ugyanis az jönne ki, hogy a halál után is lehetséges a megtérés, mégpedig tömegesen egy egész nemzedéknek. Ráadásul éppen a vízözönben elpusztultakról lenne szó, akikre vonatkozóan azt mondja itt a szöveg, hogy „várt Isten béketűrése” megtérésükre. (Összesen 120 esztendőig, mert 1Móz 6,3 helyes fordításban így hangzik: „Ne küzdjön az én lelkem tovább értük, mint 120 esztendőig.”) Ez a nemzedék tehát, kevés kivétellel, kimerítette a nekik szánt hosszú kegyelemidőt anélkül, hogy megtértek volna, így kétségtelenül a Szentlélek elleni bűn állapotába jutottak, ahonnan nincs többé visszatérés. Jób 22,15–18 is megerősíti ezt, azáltal hogy tömör jellemzést ad erről a nemzedékről. A Szentírás egyébként is egyértelműen kijelenti, hogy a halál után senki sem változtathat többé az állapotán: Préd 9,12; Zsid 9,27.

Ellene mond továbbá a fenti szakasz téves értelmezésének Mt 12,40 is, mely szerint Jézus a „föld gyomrában” volt kereszthalála után harmadnapig, azaz nem élt, nem létezett, így nem járhatott semmiféle elképzelt pokolban. Ugyancsak ellene mond a téves értelmezésnek Jézus Lk 16,31-ben foglalt kijelentése is, mely szerint „ha valaki Mózesnek és a prófétáknak nem hisz, az sem győzi meg, ha valaki a halottak közül feltámad.”

6 Pál apostolnak mely kijelentését értelmezik úgy, mint-ha alátámasztaná a lélek halhatatlansága eszméjét? Jelenések könyve mely szakaszát értik félre hasonlóképpen? Mi a valóságos jelentésük ezeknek az igeszakaszoknak?

2Kor 5,1-2 ■ „Tudjuk, ha e mi földi sátorházunk elbomol, épületünk van Istentől, nem kézzel csinált, örökkévaló házunk a mennyben. Azért is sóhajtozunk ebben, óhajtván felöltözni erre a mi mennyei hajlékunkat.”

Fil 1,23-24 ■ „Szorongattatom e kettő között, kívánva elköltözni és a Krisztussal lenni, mert ez sokkal inkább jobb, de e testben megmaradnom szükségesebb tiértetek.”

Jel 6,9-11 ■ „Amikor felnyitotta az ötödik pecsétet, láttam az oltár alatt azoknak lelkeit, akik megölettek Isten beszédeért és a bizonyágtételért, amelyet kaptak. Kiáltottak nagy szóval, mondván: Uram, te szent és igaz, meddig nem ítélsz még, és nem szolgáltatasz igazságot a mi vérünkért azokon, akik a földön laknak? Akkor adattak azoknak egyenként fehér ruhák, és mondatott nekik, hogy egy kevés ideig nyugodjanak, amíg beteljesedik mind az ő szolgatársaiknak, mind az ő atyjukfiainak száma, akiknek meg kell öletniük, amint ők is megölettek.”

.....

.....

.....

A halál és a feltámadás közötti időt nem érzékeli az ember, azért beszélt Pál apostol Istenhez „költözésről”. 1Kor 5,1-2-höz képest csak két Biblia-verssel később, a 4. versben Pál apostol „halandónak” nevezi az embert. Semmiképpen nem a lélek halhatatlanságáról van szó tehát itt. 2Tim 4,6-8 világossá teszi, mit

ért Pál apostol „elköltözésen”, mi volt a személyes meggyőződése a halál utáni állapotról. Itt egyszerre beszél „elköltözésről” és arról, hogy „ama napig félre van téve számára az igazság koronája”, amelyet a visszatérő Krisztus kezéből fog majd megkapni.

Jel 6,9–11 megértéséhez pedig figyelembe kell venni, hogy a vér az élet jelképe a Szentírásban (3Móz 17,11). A mártírok kiontott vére kiáltott valójában Istenhez igazságszolgáltatásért János apostol látomásában (Ábel véréhez hasonlóan, vö. 1Móz 4,10). Vérük mintegy a személyük helyettesítője itt. E jelképes beszéd értelme tehát a következő: Ha a mártírok vére kiáltani tudna, illetve a halott mártírok beszélni tudnának, azt mondanák, amit a prófétikus kijelentés itt a szájukba ad. A mártíroknak – a hozzájuk intézett isteni felelet szerint – azokban még „nyugodniuk” kell, azaz aludniuk a sírban egy kevés ideig, míg eljön Isten igazságszolgáltatásának nagy napja. Az itt szereplő görög szó (*anapaüó*) ugyanaz, mint amely a halál nyugvását, alvását jelöli Jel 14,13-ban.

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

Van-e szó a Bibliában „pokolról”, a kárhozottak örök szenvedéséről?

Félreérthető igék jelentésének tisztázása

A kárhozottak ítélete a „második halál”. Ennek mibenlétét pontosan meghatározza Jel 20,14. Erről szó volt már a VI. tanulmány 6. kérdésénél. Lásd még a II. tanulmánynál a 2–3. kérdést. Szükséges ezen túlmenően is szólnunk a keresztény köztudatban rögzült „pokol” elképzeléséről, azokról a bibliai igékről, amelyek mintha alátámasztanák az efféle büntetés létezését. Ha azonban közelebbről megvizsgáljuk ezeket az igéket, minden esetben nyilvánvalóvá válik, hogy egyáltalán nincs szó erről.

1 Milyen összefüggés van a lélek halhatatlansága és a kárhozottak ítélete örök szenvedésként értelmezése között?

**1Móz 3,4 ■ „Mondta a kígyó az asszonynak: Bizony nem hal-
tok meg.”**

**Vö. 1Tim 6,15–16 ■ „Királyok királya és uraknak Ura, akié
egyedül a halhatatlanság...”**

.....
.....
Említettük már, hogy a lélek halhatatlanságának eszméje Sántától ered, aki első nagy hazugságát igyekszik igazolni ezzel

(lásd a VII. tanulmány 1. kérdését). Ez az eszme nyilvánvalóan ellenkezik azzal a határozott igei kijelentéssel, miszerint „egyedül Istené a halhatatlanság”.

Ha viszont a kiindulópont az, hogy a lélek természettől fogva halhatatlan, akkor ebből az következik, hogy azt senki és semmi el nem pusztíthatja, még maga Isten sem. Akkor csak azt lehet elképzelni, hogy a kárhozatra ítélt halhatatlan lelkek örökké gyötörödnék, miközben az üdvözültek örök boldogságot élveznek. A Biblia szerint azonban nem létezik természettől fogva halhatatlan lélek sem a mennyben, sem a pokolban. Minden teremtménynek csak kapott és fenntartott élete van, Istenen kívül senkinek sincs „élete önmagában” (vö. Jn 5,26). Még az újjáteremtett Földön is az élet fája közvetítésével valósul meg az üdvözültek életnek, életerejének a folyamatos fenntartása (lásd Jel 22,2, az igevers vége pontosított fordításban így hangzik: „... [az élet fája] levelei a népek fenntartására valók”).

2 Összeegyeztethető-e Isten erkölcsi jellemével az örök gyötrelm tana?

Ezék 18,30–32 ■ „Ezt mondja az Úr Isten: TérjeteK meg, forduljatok el minden vétkektől, hogy romlásotokra ne legyen gonoszságotok! Vessétek el magatoktól minden vétkeket, melyekkel vétkeztetek, és szerezzetek magatoknak új szívet és új lelket! Miért hálnátok meg, ó, Izráel háza? Mert nem gyönyörködöm a meghaló halálában – ezt mondja az Úr Isten. TérjeteK meg azért és éljeteK!”

.....

.....

„Mennyire ellentétben áll a szeretettel, az irgalommal, sőt az igazsággal is az a tantás, hogy a gonosz halottak az

örökké égő pokol kénköves tüzében kínlódnak, azaz egy rövid földi élet bűneiért addig kell gyötrődniük, ameddig Isten létezik... Vajon a megváltottakból a mennyben kihal minden szánakozó és könyörülő érzés, sőt még az emberiség is? Felváltja ezeket a sztoikusok közömbössége és a barbárok kegyetlensége? Ó, nem! Isten könyve nem ezt tanítja... Örömmel nézné Isten a szakadatlan gyötrelmeit, élvezettel hallgatná szenvedő teremtményei nyögését, sikoltozását és átkozódását, akiket a pokol tüzében tart? Kedves zenének hallhatná-e vajon e végtelen szeretet e rettenetes hangokat? Micsoda istenkáromló állítás az, hogy a gonoszok örökké tartó szenvedésével Isten kifejezi a bűnnel, a világegyetem békéjét és rendjét megrontó veszedelemmel szembeni gyűlöletét! Ha Isten gyűlöli a bűnt, akkor miért állandósítaná?

Emberi agy képtelen felmérni, mennyi bajt okozott az örök gyötrelmről szóló tévtanítás... Ha meggondoljuk, hogy Sátán milyen hamis színekkel festi le Isten jellemét, csodálkozhatunk-e azon, hogy emberek rettegik, sőt gyűlölik a mi irgalmas Teremtőnket?” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, Az első nagy csalás c. fej.)

Jellemző példa, hogy Charles Darwint, *A fajok eredete* (1859) szerzőjét is az örök gyötrelm taná fordította el az Isten-hittől, noha eredetileg teológiát tanult. Apja halála után, 1848-ban írta ezeket a sorokat:

„Aligha látom be, hogyan kívánhatja valaki, hogy a kereszténység igaz legyen. Ha ugyanis így van, akkor úgy tűnik, hogy akik nem hisznek – és ezek közé tartozik apám, testvérem és majdnem minden barátom –, örök büntetésben részesülnek. Ez pedig iszonyatos tanítás.” (Idézi Szentpétery Péter: Bocsánat, Mr. Darwin, *Teológiai Szemle*, 2009/2.)

Tulajdonképpen nem is Isten haragja, hanem saját alkalmatlanságuk zárja ki a kárhozottakat a mennyből.

„Bűne elkövetése után [az első emberpár] már nem talált örömet a szentségben, hanem azon igyekezett, hogy elrejtőz- zék Isten színe elől. Az ujjá nem született szív ma is ebben az állapotban van. Mivel nincs összhangban Istennel, nem talál örömet a vele való közösségben. Nem tudna boldog lenni Isten jelenlétében, visszariadna a szent lényekkel való közös- ségtől. Még ha engedélyt nyerne is, hogy belépjen a menny- be, nem lenne öröm számára. Az önzetlen szeretetnek az a légköre, ami ott uralkodik..., nem találna visszhangra lelké- ben... Kín szenvedés helye volna számára a menny, mert elrejtőzni kívánna az elől a Valaki elől, aki a menny világos- sága, örömének forrása és középpontja. Nem Isten önkényes határozata zárja ki a bűnösöket a mennyből, hanem saját alkalmatlanságuk rekeszti ki őket a mennyei lények közös- ségből. Isten dicsősége megemésztő tűz lenne számukra. Üd- vözölnék a megsemmisítő pusztulást, csak hogy elrejtőzhes- senek annak tekintete elől, aki meghalt értük, hogy megváltsa őket.” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, A bűnösnek Krisz- tusra van szüksége c. fej.) – **Vö. Jel 6,14–17, vö. Ésa 2,17–21.**

3 Szerepel-e a Bibliában az „örök gyötrelm” kifejezés? A mi Bibliánkban sajnos találkozunk vele, hibás fordí- tás miatt. De hogyan hangzik a szöveg eredetileg?

Mt 25,41–46 ■ „Akkor szól majd az ő bal keze felől állókhöz is: Távozzatok tőlem, ti átkozottak, az örök tűzre, amely az ördögnek és az ő angyalainak készítettett. Mert éhez- tem, és nem adtatok ennem, szomjaztam, és nem adtatok innom... És ezek elmennek majd az örök gyötrelmre, az igazak pedig az örök életre.”

A 46. vers pontosított fordításban:

„És ezek elmennek majd az örök büntetésre, az igazak pe- dig az örök életre.”

.....

.....

Az eredeti szövegben tehát nincs szó gyötrelemről, hanem a *büntetés* szó (görögül *kolaszisz*) szerepel. (Az angol King James-fordításban is ez olvasható: „These shall go away into everlasting punishment.”) Még az új protestáns fordításban (az ún. ökumenikus Bibliában) is javítottan szerepel a szöveg: „Ezek elmennek az örök büntetésre, az igazak pedig az örök életre.”

Ami pedig az örök szó jelentését illeti a Bibliában, lásd a II. tanulmány 3. kérdéséhez fűzött megjegyzést. Mivel egyedül Istené a halhatatlanság, az örök szó csakis Őrá vonatkozóan jelent vég nélküli időt. Halandó teremtményekre vonatkozóan ez a jelentése: *mindaddig, míg az élete tart, azaz végérvényesen.*

4 Jézusnak melyik másik kijelentése tűnhet úgy, hogy a kárhozottak büntetése soha véget nem érő szenvedés? Mi viszont az ige valódi jelentése?

Mk 9,43-44 ■ „Ha a kezed visz bűnbe téged, vágd le azt, jobb neked csonkán bemenned az életre, mintsem két kézzel menned a gyehennára, a megoldhatatlan tűzre, ahol az ő férgük meg nem hal, és tűzük el nem aluszik.” [Ugyanez a formula olvasható még a 45-48. versben is. Vö. Mt 5,30.]

.....

.....

Ésaiás 66,24-et idézte itt Jézus, ahol – nem élő emberek, hanem „holttestek” – férgek és tűz általi feltartóztathatatlan, teljes pusztulásáról van szó. Ez pedig óriási különbség. A holttestek férgek és tűz általi megemésztése értelemszerűen nem tart

túl sokáig, és végeredményként csak a semmi marad. Egyáltalán nem „halhatatlan férgesről” és vég nélkül szenvedő kárhozottakról szólt tehát Jézus az ószövetségi igét idézve.

Az *olthatatlan tűzzel* és a *gyehenna* fogalmával kapcsolatban lásd a II. tanulmány 3. kérdéséhez kapcsolt megjegyzéseket.

5 Jelenések könyvében is találunk félreérthető igéket. Mi a tényleges jelentésük ezeknek?

Jel 14,9–11 ■ „Ha valaki imádja a fenevadat és annak képét, és bélyegét felveszi..., az is iszik Isten haragjának borából, amely elegyítetlenül töltetett az ő haragjának poharába, és kínoztatik tűzzel és kénkövel a szent angyalok előtt és a Bárány előtt. Az ő kínlódásuk füstje felmegy örökkön-örökké, és nem lesz nyugalomuk éjjel és nappal...”

Jel 20,10 ■ „Az ördög, aki elhitette őket, vettetett a tűz és a kénkő tavába, ahol van a fenevad és a hamis próféta, és kínoztatnak éjjel és nappal, örökkön-örökké.”

.....

.....

.....

A harmadik angyal üzenete **Ésa 34,8–11**-ből idéz, ahol a tűz és a kénkő feltartóztathatatlan pusztítása után „semmisség és pusztaság” marad hátra, „semmivé lesznek” mindazok, akiket ez az ítélet sújt. Itt sincs szó tehát vég nélküli szenvedésről, hanem éppen hogy egy viszonylag rövid folyamatról, amelynek vége a teljes megsemmisülés.

Lk 12,47–48 utal arra, hogy kinek-kinek a büntetése a bűnei-vel lesz arányos, ettől függ, mennyi ideig szenved a megsemmisülését megelőzően.

„A gonoszok... pozdorjává lesznek..., egyesek egy pillanat alatt pusztulnak el, mások napokig szenvednek. Cselekedeteik szerint kapják büntetésüket. Sátánnak – mivel Isten az igazak bűneit is ráterheli – nemcsak saját lázadásáért kell szenvednie, hanem azokért a bűnökért is, amelyekre Isten népét rávette. Büntetése sokkal súlyosabb, mint azoké, akiket elámított. Amikor már elpusztul mindenki, akiket csaláisaival elámított, ő még él és szenved. A tisztító lángokban a gonoszok – a gyökér és az ágak (Mal 4,1) – végül megsemmisülnek.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, A küzdelem véget ér c. fej.)

Jelenések 20,10 esetében úgy tűnik, mintha a fenevad és a hamis próféta már egy ideje a tűz és kénkő tavában lennének, amikor a kárhozottak tömegei is odavetettek (vö. Jel 19,20). Az eredeti görög szövegben azonban nem ez olvasható: „ahol van a fenevad és a hamis próféta”, hanem: „ahová a fenevad és a hamis próféta is”. Az igei kijelentés tehát csupán arra utal, hogy mindezek elnyerik a büntetésüket, mind a második halálban végzik.

6 Lesz-e az újjáteremtett Földön valamiféle elkülönített hely, ahol a kárhozottak a pokol gyötrelmeiben szenvednének az örökkévalóságon át?

Jel 22,3 ■ „[Az újjáteremtett Földön] **semmi elátkozott nem lesz többé.**”

„A tűz, amely a gonoszokat megemészti, megtisztítja a földet. Elsöpri az átok minden nyomát. Nincs örökké égő pokol, amely a megváltottakat a bűn félelmetes következt-

ményeire emlékeztetné. A bűnnek csak egy emléke marad: Megváltónk örökre viselni fogja kereszthalálának nyomait. A bűn kegyetlen munkájának semmi emléke nem marad, csak a sebhelyek Krisztus fején, oldalán, kezén és lábán.”
(Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában, A küzdelem véget ér c. fej.*)

Az e heti adomány a nyári Biblia-táborokat támogatja.
– Hozzájárulás a táborok bérleti díjaihoz és költségeihez.

Óvás a spiritizmustól

A lélek halhatatlansága, a meghaltak lelkének továbbélése bizonyítására használja fel az ősellenség a halottidézés, amely a spiritizmus egyik megnyilatkozása. A spiritizmus elnevezés a *spirit* (lélek) szóból ered, és a bűnnel immár teljes mértékben azonosult, bukott angyalokkal, a démonokkal való kapcsolatra utal.

1 Hogyan hangzott Isten óvása az ókori Izráel számára a spiritizmus minden válfaját illetően, beleértve a halottidézés is?

5Móz 18,9–12 ■ „Amikor bemész arra a földre, amelyet az Úr, a te Istened ad neked, ne tanulj cselekedni azoknak a népeknek az utálatosságai szerint. Ne találtassék közötted, aki az ő fiát vagy lányát átvigye a tűzön, se jövendőmondó, se igéző, se jegymagyarázó, se varázsló, se bűbájos, se ördögösöktől tudakozó, se titokfejtő, se halottidéző. Mert mind utálja az Úr, aki ezeket műveli, és az ilyen utálatosságokért úzi ki őket az Úr, a te Istened előled.”

Az *utálatosság* kifejezés a Bibliában a pogány vallások démoni hátterű kultuszaira utal (vö. Dn 8,13; 11,31; 12,11; Jel 17,5). A démonok szimbóluma a Bibliában jellemző módon egyrészt „a gonosz és gyűlölséges madarak” (Jel 18,2), mint például a dögevő kese-

lyük (Mt 24,28), másrészt az ugyancsak visszataszító békák (Jel 16,13). Az utálatosság elnevezést és az említett szimbólumok alkalmazását az indokolja, hogy Jézus kijelentése szerint Sátánban – és ez érvényes a lázadásához csatlakozott bukott angyalokra, a démonokra is – „nincs többé (semmi) igazság” (Jn 8,44). Ők ott tartanak már, hogy az „igazságtalanságban gyönyörködnek” (2Thess 2,12).

2 Milyen kijelentéseket találunk a halottidézésre vonatkozóan Ésaías próféta könyvében is?

Ésa 8,19–20 ■ „Ha azt mondják nektek: Tudakozzatok a halottidézőktől és jövendőmondóktól – akik sipognak és suttognak –, hát nem Istenétől tudakozódik-e a nép? Az élőkért a holtaktól kell-e tudakozódni? A tanításra és bizonyoságtételre hallgassatok! Ha nem ezzel az igével összhangban szólnak, akkor azok, akiknek nincs hajnaluk.”

Ésa 28,15 ■ „Így szóltok: Frigyet kötöttünk a halállal, a sírral meg szövetséget..., mert a hazugságot választottuk oltalmul, és a csalásban rejtőztünk el!”

.....

.....

Ésaías próféta idején a pogány kultuszok nagyon erőteljesen behatoltak és teret hódítottak a választott nép körében is. Júda királyai, Akház és Manassé pártfogolták e kultuszokat, élen jártak a hitehagyásban. Ésaías mintegy a legnagyobb balgaságként és vakságként szól arról, hogy az élő Istent ismerő és vele történelme során nagy tapasztalatokat szerzett nép most a holtaktól tudakozódik az élők felől, illetve a jövendő felől. A „sírral és a halállal”, illetve a démonokkal kötnek szövetséget – világosította fel őket a próféta –, és ez pusztulásukhoz vezet.

Arra is rámutatott Ésaías, hogy ami Mózes törvényével és a prófétai bizonyágtétellel, azaz az ihletett igével ellenkezik, abban semmi világosság nincs, nem lehet. Önként a sötétség hatalmába taszítja magát az, aki – Isten világos intelme ellenére – a démoni világgal lép kapcsolatba.

„Sátáni eszközök szakadatlanul működnek, hintik az Isten törvénye elleni lázadás magvát... A gonoszok szövetsége sohasem volt hatalmasabb, mint ma. A sötétség szellemei emberekkel fognak össze, hogy mereven Isten parancsolatai ellen foglaljanak állást... Sátán eszközei emberi formában fognak részt venni az utolsó küzdelemben, hogy ellenezzék Isten országának építését. Másrészt mennyei angyalok emberi alakban állnak majd a tettek mezején. Sokkal több buzgó imára, és buzgó igyekezetre van szükség a hitvalló hívők részéről... A két szembenálló párt létezni fog egészen a történelem utolsó nagy fejezete végéig... Egyetlen percre sem lehetünk elővigyázatlanok.” (Ellen G. White: „A Te Igéd igazság”, 83-84. o.)

3 Értelmezhető-e az endori asszony halottidézése úgy, hogy Sámuel próféta szellemét idézte meg?

1Sám 28,7-14 ■ „Akkor mondta Saul szolgálóinak: Keressetek nekem egy halottidéző asszonyt, hogy elmenjek hozzá és megkérdezzem őt. Szolgái pedig mondták neki: Íme Endorban van egy halottidéző asszony. Másnak tettette azért Saul magát, más ruhákat vett magára, elment ő és vele két férfi... éjjel az asszonyhoz... És mondta az asszony neki: Íme jól tudod, mit cselekedett Saul, hogy kiirtotta az országból a varázslókat és jóvendőmondókat. Miért akarsz azért törbe ejteni az én lelkemet, hogy megöless engem?

Megesküdüött neki Saul az Úrra, mondván: Él az Úr, hogy e dolog miatt büntetésed nem lesz. Mondta azért az asszony: Kit idéztek fel neked? Felelt Saul: Sámuel... Amikor [az asszony] Sámuel meg látta, hangosan felkiáltott... Miért csaltál meg engem, hiszen te vagy Saul?! Mondta neki a király: Ne félj! Ugyan mit láttál? Az asszony pedig mondta Saulnak: istenfélét látok feljönni a földből. És ő mondta neki: Milyen ábrázata van? Ő pedig mondta: Egy vénember jön fel, és palást van rajta. Megismerte Saul, hogy az Sámuel, és meghajtotta magát arccal a föld felé, ily módon tisztességet tett neki.”

(Otthon olvassuk el az egész igeszakaszt, az 5–20. versig!)

1Króń 10,13–14 ■ „Meghalt azért Saul az ő gonoszsága miatt, mivel vétkezett az Úr ellen, az Úr Igéje ellen, melyet nem őrzött meg, sőt az ördögöt is megkereste, hogy megkérdezze. És nem az Urat kérdezte. Ezért elvesztette őt, és adta az ő országot Dávidnak, az Isai fiának.”

.....

.....

.....

A Krónika könyvéből idézett szakasz világossá teszi, hogy démoni lélek volt az ál-Sámuel, és szólt az asszony médiumán keresztül. A bukott angyalok az embernél magasabb rendű lények, hiszen egykor Isten angyalai voltak. Sok olyan dolgot tudnak tenni, ami meghaladja az emberi képességeket és lehetőségeket.

„Sátán angyalai öltik magukra elhalt ismerősök alakját, beszélnek és viselkednek azok módján... Sátán jól ismerte Sámuel, meg tudta jeleníteni az endori halottlátó asszony előtt... Sátán nagyon is hihető módon jön el azok-

hoz, akiket félre tud vezetni. Behízelt magát, majd csaknem észrevétlenül elvezeti őket Istentől. Ellenőrzése alá keríti őket, eleinte óvatosan, míg csak lelki érzékenységük el nem tompul. Akkor már merészebb sugallatokkal áll elő, akár a legsúlyosabb bűntett elkövetésére is ráveszi őket. Miután teljesen csapdájába csalta őket, megmutatja nekik, hová sülyedtek. Ujjong zavarukon, mint Saul esetében is... Az endori halottlátó szájával Saul elé teregette jövőjét...

Saul tudta, hogy az endori halottlátótól való tudakozódással az őt Istenhez kötő lánc utolsó szemét is eltépte. Tudta, hogy ezzel a lépéssel... megpecsételte, véglegessé tette a szakadást. A halállal kötött egységet és a pokollal szövetséget. Gonoszságának pohara betelt.” (Ellen G. White: *Spiritual Gift*, 376. o.)

„Amikor Sámuel élt, Saul megvetette tanácsait, és visszautasította feddéseit, de most a kétségbeesés és szerencsétlenség óráiban (vö. 1Sám 28,) úgy érezte, a próféta vezetése az egyedüli reménysége, és azért, hogy a menny követével kapcsolatba lépjen, értelmetlenül a pokol követéhez folyamodott! Saul teljesen Sátán hatalmába adta magát, akinek egyedüli öröme a rombolás, és aki most mindent megtett, hogy a szerencsétlen királyt elpusztítsa... Rettenetes üzenet érkezett az állítólagos Sámuel ajkairól... [Sátán], hogy kétségbeesésbe hajszolja [Sault], elé tárta bűne nagyságát és a bocsánat reménytelenségét...

A gonosz lélekkel folytatott tanácskozással Saul tönkretette magát. A kétségbeesés rettegésének nyomása alatt képtelen volt bátorságot önteni seregébe... Ekként a gonosz jövődölése annak beteljesedését munkálta... Így halt meg Izrael első királya, az öngyilkosság bűnével lelkén.” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, Saul halála c. fej.)

4 Képesek-e Sátán és démonai arra, hogy megtevesztően élethűen megjelenítsenek egy-egy meghalt személyt?

2Kor 11,14-15 ■ „Maga Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává. Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgálói is átváltoztatják magukat az igazság szolgálivá.”

.....

.....

.....

„Sátán világosság angyalának öltözve ment Jézushoz a kísértés pusztájában. Az emberhez sem jön visszataszító alakban, mint néha rajzolja, hanem a világosság angyalaként... A báránybőr annyira valóságosnak tűnik, hogy a farkast csak akkor ismerhetjük fel, ha Isten biztos mértékéhez, a Szentíráshoz fordulunk.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, 191-192. o.)

5 Milyen kijelentéseket találunk a Szentírásban a démonok jellegzetes cinizmusát és Isten ügyével való ellenségeskedését illetően?

Mk 5,2-7 ■ „Elébe ment egy ember..., akiben tisztátalan lélek volt... És fennhangon kiáltva mondta: Mi közöm neked teveled, Jézus, a magasságos Istennek Fia? Az Istenre kényszerítlek, ne kínozz engem!”

Mt 8,28-29 ■ „Két ördögös ment eléje... És ímé kiáltottak: Mi közünk teveled, Jézus, Istennek Fia? Azért jöttél ide, hogy idő előtt meggyötörj minket?” (Vö. 2Pt 2,4; Jel 12,12)

Ap csel 13,5-8 ■ „Eleveztek Ciprusba..., és eljárva a szigetet... találkoztak egy ördögös hamis próféta zsidóval..., aki

Sergius Paulus tisztartóval, ez okos emberrel volt. Ő magához hivatva Barnabást és Saulust, kívánta hallani Isten beszédét... Az ördögös azonban... ellenkezett velük, igyekezett elfordítani a tisztartót a hittől.”

(Olvassuk el otthon az egész történetet: Ap csel 13,4–12)

Ap csel 16,16–18 ■ „Amikor [Filippiben] mentünk a könyörgésre, egy szolgálóleányka előnkbe jött, akiben jövendőmondás lelke volt, aki nagy hasznot hajtott gazdái jövendőmondásával. Ez követvén Pált és minket, mondta: Ezek az emberek a magasságos Isten szolgálói, akik nektek az üdvösség útját hirdetik. Ezt pedig több napon át művelte, Pál azonban... mondta a léleknek: Parancsolom neked a Jézus Krisztus nevében, hogy menj ki belőle. És kiment abban az órában.”

.....

.....

.....

Keressünk választ arra a kérdésre, hogy mi volt a cinizmus a démonok megszólalásában az első két ige által megörökített esetben! Tudják-e a démonok, hogy Isten hatalmának nem állhatnak ellene, és hogy végső pusztulásuk bizonyos? Mindazonáltal kifejezésre juttatják-e Jézussal szembeni gyűlöletüket, ahogy csak tudják?

„[A ciprusi ördögös] nem volt művelt ember, de Sátán munkájára különösen alkalmas. Aki Isten igazságát hirdeti, különböző alakban találkozik majd a furfangos ellenséggel, néha tudós ember személyében, gyakrabban azonban műveletlen emberek alakjában, akiket Sátán képezett ki alkalmas eszközökké, emberi lelkek megtévesztésére.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Az evangélium hírnökei c. fej.)

„[Sátán azt remélte,] belevegyítheti bölcseleteit az igazságba, amelyet az evangélium hírnökei hirdettek. [A jövendőmondó lány] dicsérete csak ártott az igazság ügyének, mert elvonta a figyelmet az apostolok tanításától. Az evangéliumot rossz hírbe hozta, mivel sokan arra a következtetésre jutottak, hogy ezeket a férfiakat, akik Isten Lelke és ereje által szóltak, ugyanaz a lélek vezeti, mint Sátán ama követét.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Távoli országokban c. fej.)

6 Hogyan tesz bizonyosságot a Szentírás arról, hogy a végidőben Sátán „működni fog a hazugság minden hatalmával, jelével és csodájával” (2Thessz 2,9)?

Mt 24,4–5.24.28 ■ „Jézus mondta nekik [tanítványainak, akik visszajövelele előjelei felől kérdezték]: **Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket! Mert sokan jönnek majd az én nevemben, akik ezt mondják: Én vagyok a Krisztus, és sokakat elhítenek... Mert hamis krisztusok és hamis próféták támadnak, akik nagy jeleket és csodákat tesznek, hogy elhítessek, ha lehet, a választottakat is... Mert ahol a dög, oda gyűlnek a keselyűk.**”

Jel 13,13–14 ■ „Nagy jeleket tesz, annyira, hogy tüzet is hoz alá az égből a földre, az emberek láttára. És elhíti a föld lakosait a jelekkel...”

Jel 16,13–14 ■ „Láttam a sárkány szájából, a fenevad szájából és a hamis próféta szájából három tisztátalan lelket kijönni, a békákhoz hasonlókat, mert ördögi lelkek azok, akik jeleket tesznek...”

.....
.....
.....

„Amikor a spiritizmus még jobban fog hasonlítani a mai névleges kereszténységhez, még több embert fog megteveszteni és törbe ejteni. Sátán alkalmazkodik a mai élet körülményeihez. Világosság angyalaként jelenik meg. A spiritizmus útján meglepő dolgok fognak történni. Betegek meggyógyulnak, és sok tagadhatatlan csoda történik. Mivel a gonosz lelkek úgy tesznek, mintha hinnének a Bibliában és tisztelik az egyházat, az emberek isteni erő megnyilatkozásaként fogják elfogadni munkájukat...

A spiritizmusban megmutatkozó csodatevő hatalom azok ellen fogja érvényesíteni befolyását, akik inkább Istennek engedelmessé válnak, mint embereknek. A szellemvilág követői azt állítják magukról, hogy a menny küldöttei, akiket Isten azzal bízott meg, hogy a vasárnap megtagadóit meggyőzzék tévedésükről, és arról, hogy az ország törvényeinek az Isten törvényének kijáró engedelmességgel tartoznak. Ezek a lények keseregnek a világ romlottsága miatt, és a vallástanítókkal együtt ők is azt vallják, hogy az erkölcstelenség oka a vasárnap megaláztatása. Nagy lesz a felháborodás azok ellen, akik bizonyágtételüket nem fogadják el.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, A közelgő küzdelem c. fejelet)

Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.

– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési költségeihez..

Min alapszik az üdvözülők feltámadásának bizonyossága Jézus visszajövedelekor?

I Milyen gondolatmenetet olvashatunk ezzel kapcsolatban Pál apostol Korinthusiakhoz írt I. levelében?

1Kor 15,12–14.17–18.20 ■ „Ha azért Krisztusról hirdettetik, hogy a halottak közül feltámadt, mi módon mondják némelyek közületek, hogy nincsen halottak feltámadása? Mert ha nincsen halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus fel nem támadt, akkor hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is..., még bűneitekben vagytok. Akik a Krisztusban elaludtak, azok is elvesztek tehát... Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül, és zsengejük lett azoknak, akik elaludtak.”

(Olvassuk el otthon az igeszakaszt, a 12–20. verset egészében.)

.....

.....

Pál távozása után a korinthusi gyülekezetben némelyek kétségbe vonták a feltámadás lehetőségét. Pál apostol a gyülekezetnek írt levelében egy logikus gondolatmenetet vezet végig. Ha a feltámadás lehetséges volt Krisztus esetében, akkor a megváltottak esetében is lehetséges, hogy megtörténjék. Ha viszont az ő esetükben nem lehet szó feltámadásról, akkor Krisztus esetében

sem volt az valóság. Vagyis akkor azt is tagadni kell, hogy Ő feltámadt. Krisztus feltámadásának viszont óriási jelentősége van. Ezen fordul meg minden, ezen múlik, hogy beteljesedik-e a megváltás ígérete minden vonatkozásban. (A következő kérdésnél még bővebben is kifejtjük ezt.)

Krisztus azonban ténylegesen, valóságosan feltámadt – jelenti ki az apostol, és ez a nagy örömhír. Az Ő feltámadása „zsenge”, ami biztosítéka a kegyelmet nyert emberek tömeges feltámadásának Jézus dicsőséges visszajövelekor. Éppúgy, mint ahogy az első érett kalászból összekötött zsengekéve ígérete és záloga a bekövetkező gabonaaratásnak.

„Krisztus az elaludtak zsengeje. Urunk feltámadása volt az az esemény, amelyre a zsidók egyik szent ünnepe előremutatott. Az aratás első kéréjét az Úrnak szentelték. Az első érett kalászokat gondosan összegyűjtötték a mezőről, és a nép Jeruzsálembe gyülekezett. Az első kévét mint hálaáldozatot lóbálták meg az Úr előtt. E szertartás után arathattak és begyűjthették a termést.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”,* 183. o.)

2 Miért Jézus feltámadása a biztosítéka annak, hogy hívő követői is feltámadnak az örök életre?

1Pt 1,3 ■ „Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki az ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által.”

Rm 1,4 ■ „[Jézus] hatalmasan megbizonyított Isten Fiának... a halálból való feltámadás által.”

Rm 4,25 ■ „[Jézus] a mi bűneinkért halálra adatott, és feltámasztatott a mi megigazulásunkért.”

Eféz 2,5-7 ■ „Minket, akik halottak voltunk a vétkek miatt, megelevenített együtt a Krisztussal... Együtt feltámasz-

tott és együtt ültetett a mennyben Krisztus Jézusban, hogy megmutassa a következendő időkben az ő kegyelmének felséges gazdagságát, hozzánk való jóságából a Krisztus Jézusban.”

.....

.....

Krisztus feltámadása a halála utáni harmadnapon – amint tanítványainak ezt előre kijelentette – megpecsételte annak bizonyosságát, hogy Isten Fia Ő, Ő a próféták által ígért, az Atya által küldött Megváltó. A büntelen Jézusnak önmagáért nem kellett volna meghalnia. A mi bűneinkért halt meg. Ezért feltámadása azt az ígéretet foglalja magában, hogy az Atya maradéktalanul megbocsátja azokat a bűnöket, vagyis a mi bűneinket, amelyekért Jézus meghalt. A teljes megbocsátás pedig azt jelenti, hogy hozzá hasonlóan feltámasztja a halálból őket örök életre alkalmas testben. Mindazokat feltámasztja, akik az Ő helyettes áldozatában hisznek, és ennek alapján bűnbocsánatért folyamodnak. Ezért írja azt az apostol, hogy Krisztusban minket támasztott fel az Atya, és hogy mennybemenetele annak az ígérete, hogy megváltottai is a mennybe jutnak majd, továbbá ahogyan Krisztus az Atya jobbára ült, hasonlóan királyi székbe ülnek majd vele együtt az ő megváltottai is (vö. **Jel 3,21**).

3 Mi lehet az alapja annak a meggyőződésnek, hogy Jézus feltámadása valóban megtörtént, történelmi tény volt? Miért nem lehet csupán képzelődésre vagy hallucinációra gondolni?

Ap csel 1,3 ■ „[Jézus] szenvedése után sok jel által megmutatta, hogy Ő él, negyven napon át megjelent [tanítványainak], és szólt nekik az Isten országára tartozó dolgokról.”

1Kor 15,5–8 ■ „Megjelent Kéfásnak, azután a tizenkettőnek, azután megjelent több mint ötszáz atyafinak egyszerre, akik közül a legtöbben mindmáig élnek, némelyek azonban már el is aludtak. Azután megjelent Jakabnak, azután mind az apostoloknak, legutoljára pedig... mintegy méltatlannak, nekem is megjelent.”

Mt 27,50–53 ■ „Jézus pedig, ismét nagy fennszóval kiáltva, kiadta lelkét... És a sírok megnyíltak, sok elhunyt szent teste feltámadt, akik kijöttek a sírokból, Jézus feltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek.”

.....

.....

Annyi szemtanú látta a feltámadt Jézust mintegy negyven napon át, hogy lehetetlen volt megjelenéseit képzelet játéknak vagy hallucinációnak minősíteni. Még halála előtt meghirdetett Jézus egy találkozózt tanítványainak Gallileában (Mt 26,32). Ekkor történt, hogy mintegy ötszáz követőjével találkozott egyszerre. Sokatmondó, hogy az ötvenes évek elején, tehát mintegy két évtizeddel Jézus halála után azt írta az apostol a korinthusiaknak, hogy az ötszáz közül némelyek ugyan már meghaltak, de a legtöbben még élnek. (Ahhoz hasonló utalás volt ez, mint ahogy a mesékből ismert egy ilyen fordulat: „Aki nem hiszi, járjon utána.”) Pál apostol, noha nem tartozott az eredeti tizenkettő közé, maga is tanúskodhatott, mert a damaszkuszi úton neki is megjelent a feltámadt Krisztus.

„Krisztus a feltámadása után követőin kívül senkinek nem mutatkozott meg. A feltámadása felőli bizonyítékokban mégsem volt hiány. Különböző tanúktól jött a biznyságtétel, például az ötszáztól, akik összegyűltek a hegyoldalon. Jézus hirtelen ott állt köztük. Senki sem tudta megmonda-

ni, honnan érkezett. Sok jelenlevő azelőtt sohasem látta Őt, de keze, lába a keresztre feszítés nyomait viselte, arca pedig olyan volt, mint Isten arca, és amikor meglátták, imádták Őt.” (Ellen G. White, 115. levél, 1904)

„Amikor Krisztus feltámadt, foglyok sokaságát hozta elő sírjukból... Ezek olyan halottak voltak, akik míg éltek, Isten munkatársai voltak, és életük árán is bizonyosságot tettek az igazságról. Most Krisztus mellett kellett nekik bizonyosságot tenniük, aki feltámasztotta őket a halálból... Földi szolgálata alatt Jézus életre hívott néhány halottat... Ezeket azonban nem ruházta fel halhatatlansággal. Feltámadásuk után is még mindig alá voltak vetve a halálnak. Azok azonban, akik Krisztus feltámadása előtt jöttek elő sírjukból, már az örök életre támadtak fel. Vele együtt emelkedtek fel [Jézus mennybemenetelekor] halál felett aratott győzelmének bizonyoságaiként, diadala jelvényeiként... Ezek a Krisztussal együtt feltámadt halottak bementek a városba, és megjelentek sokaknak. Elmondták, hogy Krisztus feltámadt a halottak közül, és hogy ők is vele együtt támadtak fel. Ezáltal is letagadhatatlanná vált a feltámadás valósága.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Feltámadt az Úr c. fej.)

4 Miért érv Jézus feltámadásának a történeti valósága mellett az evangéliumok erről szóló beszámolóinak életszerűsége is?

Mk 16,9–14 ■ „Amikor pedig reggel, a hét első napján feltámadt, megjelent először Mária Magdalénának... Ő megjelentette azoknak, akik vele voltak, és keseregtek, sírtak. Azok pedig amikor hallották, hogy él, és hogy ő látta, nem hitték. Ezután közülük való kettőnek jelent meg más alakban, útközben, amikor a mezőre mentek. Ezek is

elmentek és megjelentették a többieknek, de ezeknek sem hittek. Azután, amikor az asztalnál ültek, megjelent [Jézus] a tizenegynek, és szemükre hányta hitetlenségüket és keményszívűségüket, hogy azoknak, akik Őt látták, nem hittek.”

Lk 24,36-43 ■ „Mégált maga Jézus közöttük... Megrémültek és félték, azt hitték, hogy valami lelket látnak. Mondta nekik: ...Miért támadnak szívetekben okoskodások? Lássátok meg kezeimet és lábaimat, hogy én magam vagyok. Tapogassatok meg engem, és lássatok, mert a léleknek nincs húsa és csontja, amint látjátok, hogy nekem van... Amikor pedig még nem hittek az öröm miatt, és csodálkoztak, mondta nekik: Van-e itt valami enivalótok? Ők pedig adtak neki egy darab sült halat és valami lepesmézet, melyeket elvett és előttük evett.”

Jn 20,1-8 ■ „A hét első napján pedig jó reggel, amikor még sötétes volt, odament Mária Magdaléna a sírhoz, és látta, hogy elvétetett a kő a sírról. Futott azért és ment Simon Péterhez és ama másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és mondta nekik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették Őt! Kiment azért Péter és a másik tanítvány... a sírhoz. Együtt futottak..., de ama másik tanítvány megelőzte Pétert, és lehajolva látta, hogy ott vannak a lepedők, mindazonáltal nem ment be. Megjött azután Simon Péter is nyomban utána, és látta, hogy a lepedők ott vannak, és a kendő is, amely az ő fején volt, nem együtt van a lepedőkkel, hanem külön összegöngyölítve egy helyen. Akkor bement az első tanítvány is, aki először jutott a sírhoz. Látott, és hitt.”

.....

.....

.....

A Jézus feltámadásáról szóló beszámolókból az tűnik ki, hogy a Jézus feltámadásáról szóló hírek hallatán mindenki félt, továbbá futva tudatták egymással az új híreket. A végsőig nem akarták elhinni, hogy Mesterük feltámadása tényleges valóság. Egyáltalán nem voltak tehát hiszékenyek.

„A tanítványok a sírhoz siettek, és látták, amit Mária mondott nekik. Látták a sírboltban a halotti leplet és a kendőt, de nem találták ott az Urat. Éppen ez volt a bizonyítéka annak, hogy Krisztus feltámadt. A halotti lepedőket nem hanyagul rakta félre, hanem gondosan összehajtogatva... János látott és hitt. Nem értette még az Írásnak azt az üzenetét, hogy Krisztusnak fel kellett támadnia a halottak közül, de visszaemlékezett az Üdvözítő szavaira, melyekkel megjövendölte feltámadását. [Bizonyosra vette, hogy] maga Krisztus volt az, aki a halotti lepedőket gondosan elhelyezte... A tanítványok csak az üres sírboltra gondoltak, gyászoltak és sírtak. Az a nap, amely az ujjongás napja volt a menny számára, a bizonytalanság, zűrzavar, tanácstalanság és nyugtalanság napja volt számukra... Krisztus feltámadásának híre annyira különbözött attól, amit vártak, hogy nem tudták elhinni. Még akkor is, amikor az asszonyok elmondták, hogy látták az Urat, a tanítványok nem hitték el nekik. Azt gondolták, az asszonyok valami érzéki csalódás áldozatai lettek.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, „Mit sírsz?” c. fej.)

5 Miért érv ugyancsak Jézus feltámadásának a tényszerűsége mellett az a bátorság és fáradhatatlan missziós buzgalom, ami feltűnően jellemezte tanítványait feltámadása és mennybemenetele után?

Ap csel 4,1–20 ■ „Míg ők [Péter és János] a néphez szóltak, odaléptek hozzájuk a papok és a templom felügyelője,

valamint a szadduceusok, neheztelve amiatt..., hogy hirdetik a halálból való feltámadást... Őrizet alá vetették őket másnapig, mert már este volt... Másnapra egybegyűltek azoknak fejei, vénei és írástudói Jeruzsálemben... Azért beszélítva őket, megparancsolták nekik, hogy teljességgel ne szóljanak, és ne tanítsanak a Jézus nevében. Péter és János pedig felelt nekik: Vajon igaz dolog-e Isten előtt rátok hallgatnunk inkább, hogynem Istenre, ítéljétek meg! Mert nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.”

Ap csel 5,27-32 ■ „[Újabb elfogatásuk után ismét] állították őket a tanács elé, és megkérdezte őket a főpap: Nem megparancsoltuk-e nektek..., hogy ne tanítsatok ebben a névben?... Feelve pedig Péter és az apostolok, mondták: Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek. A mi atyáink Istene feltámasztotta Jézust, akit ti fára függesztve megöltetek... És mi vagyunk neki bizonyosságai.”

.....

.....

.....

„Péter... Krisztust a legválságosabb órában megtagadta. Egészen más volt ez a Péter, akit most a főtanács elé hoztak kihallgatásra. Telve volt Szentlélekkel..., és elhatározta, hogy jóvá teszi a hitehagyás szégyenfoltját.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, A templom kapujában c. fej.)

„Az apostolokat becsapták vagy ők maguk csaltak – mindegyik lehetőség nehézségbe ütközik. Lehetetlen ugyanis valakiről azt vélni, hogy feltámadott. Amíg velük volt, Jézus Krisztus erőt öntetett szívükbe, de ha utána nem jelent meg nekik, akkor mi bírta őket cselekvésre?” (Blaise Pascal: *Gondolatok*, 80z. töredék)

6 Miért érv Jézus feltámadásának valósága mellett több tanítványának a mártírhalála is?

Ap csel 12,1-2 ■ „Abban az időben Heródes király elkezdett kegyetlenkedni némelyekkel a gyülekezetbe valók közül. Megölette Jakabot, János testvérét fegyverrel.”

2Tim 4,6-8 ■ „Mert én immár megáldoztatom, az én elköltözésem ideje beállt. Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam. Végezetre eltétezt nekem az igazság koronája, melyet megad nekem az Úr ama napon, az igaz Bíró, nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az ő megjelenését.”

2Pt 1,14-16 ■ „Tudom, hogy hamar leteszem sátoromat, amiképpen a mi Urunk Jézus Krisztus is megjelentette nekem. De igyekezni fogok azon, hogy ti az én halálom után is mindenkor megemlékezhesetek ezektől. Mert nem mesterkélte meséket [az eredeti szövegben: mítoszokat] követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét, hanem mint akik szemlélői voltunk az ő nagyságának.”

.....

.....

.....

Senki nem adja oda az életét egy képzelt dologért, vagy egy összebeszélés nyomán terjesztett hazug hírért. Annak a félelem nélküli bátorságnak, ahogyan az apostolok szembenéztek a halállal, egyes-egyedül csak az lehet a magyarázata, hogy Krisztus feltámadása kétség nélküli bizonyosság volt számukra, és ezzel együtt az is, hogy őket is előhossa majd a sírból.

„[Pál] apostol az örökkévalóságba tekintett, nem bizonytalanul félve, hanem örömteli reménnyel és vágyakozó várakozással. Amint ott áll vértanúsága színhelyén, nem látja sem a hóhér pallosát, sem a földet, mely csakhamar beissza véréit. Feltekintett... a kék égen át az Örökkévaló trónjához... Lelke megragadja az Üdvözítő ígérését: »feltámasztom őt az utolsó napon« (Jn 6,40). Gondolata és reménysége Urának második eljövetelére összpontosul... Noha egyetlen hűséges híve sem örökítette meg az utókor számára e szent ember életének utolsó jeleneteit, a Szentlélek megőrizte számunkra halála előtti [vallomását]. Szava harsány kürtzengésként hangzik a korokon át, bátorságával megerősíti Krisztus bizonyosságtevőinek a sokaságát. (...)

Gondviselésében Isten megengedte, hogy Péter Rómában fejezze be lelkipásztori szolgálatát. Néro császár elrendelte bebörtönzését Pál utolsó őrizetbe vétele idején. Így a két öreg apostolnak, akiket munkájuk az évek során elválasztott egymástól, most a világ fővárosában kellett bizonyosságot tenniük Krisztusról. Együtt hullatták vérüket mint magvetést... Krisztus megtagadása után történt újbóli beiktatása óta Péter megingathatatlanul nézett szembe a veszéllyel, és nemes kiállással tanított a megfeszített, feltámadt és mennybe ment Megváltóról.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, A halálraítélt; Hű mindhalálig c. feje.)

Az e heti adomány a Nyitott Szemmel folyóiratot támogatja.

A feltámadás ígérete az Ószövetségben

1 Hogyan szólt a feltámadás reménységéről már Jób is?

Jób 14,13-15 ■ „Bárcsak engem a holtak országában tartanál, rejtegetnél engem, míg elmúlik a te haragod, határt vetnél nekem, és azután megemlékeznél rólam! Ha meghal az ember, vajon feltámad-e? Akkor az én hadakozásom minden idejében remélnék, míg elkövetkezik az én elváltozásom. Szólítanál, és én felelnék neked, kíváncsoznál a te kezed alkotása után.”

Jób 19,25-27 ■ „Mert én tudom, hogy az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll. Miután ezt a bőrömet megrágnák, testemben látom meg az Istent. Akit magam látok meg magamnak, az én szemeim látják meg, nem más. Az én bensőm emésztődve vágyakozik az után.”

.....

.....

Jób i. e. 2000 körül élt Úz földjén, amely valószínűleg Észak-Arábia vidékét jelöli. Barátaival együtt azok közé tartozott, akik – az Izráel elhívása előtti időben – még őrizték az egyetlen teremtő és gondviselő Isten tiszteletét a bálványimádóvá lett népek tengerében. (Az ősi istenismeret képviselői közé tartozott valamivel később, Ábrahám korában például Melkisédek, majd Mózes korában Jetró és Bálám is.) Írott kinyilatkoztatás ekkor még

nem létezett. Apáról fiúra szállt az ősi egyistenhit, melynek része lehetett bizonyos ismeret a megváltásról és a feltámadásról. Bizonyára a Szentlélek sugallatára alakultak ki Jób gondolataiban az ezt meghaladó, helyénvaló sejtések, egyfajta tiszta látás a feltámadásról. A 19. fejezetből idézett igeszakasszal kapcsolatban lásd még a VII. tanulmány 3. kérdéséhez fűzött megjegyzést.

2 Kik azok az ószövetségi személyek, akik – Krisztus később beteljesítendő helyettes áldozatára tekintettel és különleges kivételként – örök életre való feltámadásban részesültek?

1Móz 5,23-24 ■ „Énókh egész életének ideje háromszázhatvanöt esztendő lett. Mivel Énókh Istennel járt, eltűnt, mert Isten magához vette.”

5Móz 34,1.5-6 ■ „Felment Mózes a Moáb mezőségéről a Nébo hegyére, a Pizga tetejére... És meghalt ott Mózes, az Úr szolgálója... Eltemették őt a völgyben, a Moáb földjén..., és senki sem tudja az ő temetésének helyét e mai napig.”

Vö. Júd 9 ■ „Mihály arkangyal, amikor az ördöggel vitatkozott, Mózes teste felett vetélkedett, nem mert arra káromló ítéletet mondani, hanem ezt mondta: Dorgáljon meg téged az Úr!”

2Kir 2,11 ■ „Amikor [Illés és Elizeus] mentükben beszélgettek, íme egy tüzes szekér tüzes lovakkal elválasztotta őket egymástól, és felment Illés a szélvészben az égbe.”

Vö. Lk 9,28-31 ■ „Történt e beszédek után mintegy nyolcadnappal, hogy [Jézus] maga mellé vette Pétert, Jánost és Jakabot, és felment a hegyre imádkozni. Imádkozása közben arcának ábrázata elváltozott, ruhája pedig fehér és fénylő lett. És íme két férfiú beszélt ővele, Mózes és Illés, akik dicsőségben megjelenve beszéltek az ő halálát, melyet Jeruzsálemben fog beteljesíteni.”

.....

.....

Mózes egyedül ment fel a hegyre, senki sem volt tanúja annak, ami ott történt. Az izraeliták csupán annyit tudtak, hogy meghalt a hegyen, és gyászolták őt (5Móz 34,8). Júdas 9 ad csak magyarázatot arra, miképpen jelent meg Mózes dicsőségben, Illéssel együtt a megdicsőülés hegyén, Jézus földi élete során.

(Ha összehasonlítjuk azt az öt igehelyet, ahol a Mihály név szerepel – Dn 10,13,21; 12,1; Júd 9; Jel 12,7 –, akkor egyértelművé válik, hogy Mihály arkangyal azonos Jézus Krisztussal. A héber *Mihály* – eredetileg *Mi-ká-él* – név jelentése: „*Ki olyan, mint Isten?*”. A görög *arkangyal* – eredetileg *archangelosz* – jelentése: *angyalfejedelem*, avagy az *angyalok fejedelme* – vö. Jel 12,7. Csakis akkor említi Jézust *Mihály* néven az Írás, amikor a pozíciójára pályázó Sátánnal vívott erkölcsi küzdelméről van szó.)

„Mózes átment a halál országán, de nem kellett a sírban maradnia. Maga Krisztus hívta elő az életre. Sátán, a kísértő követelte Mózes testét vétke miatt, de Krisztus, a Megváltó előhozta őt a sírból.

A megdicsőülés hegyén Mózes megjelenése tanúsította azt, hogy Krisztus győzött a bűn és a halál felett. Azokat jelképezte, akik az igazak feltámadásakor előjönnek a sírból. Illés, aki anélkül ment a mennybe, hogy meghalt volna, azokat a hívőket jelképezte, akik Krisztus második eljövételkor élni fognak a földön, és átváltoznak »egy szempillantás alatt«... A hegyen kicsinyített formában látható volt a dicsőség eljövendő országa: Krisztus volt a király, Mózes a feltámadott szentek, Illés pedig az elváltott szentek képviselője.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Jézus megdicsőülése c. feje.)

3 Hogyan hangzott az a messiási prófécia, amely előre szólt – félreérthetetlen szavakkal – a Megváltó feltámadásáról?

Zsolt 16,1-10 ■ „Dávid miktámja [tanító zsoltára]... Azért örül az én szívem, és örvendez az én lelkem, testem is biztonságban lakozik. Mert nem hagyod lelkemet a seolban, nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.”

Vö. Ap csel 2,29-31 ■ „Atyámfiak, férfiak, szabad nyilván szólnom előttetek Dávid pátriárkáról, hogy ő meghalt és eltemtetett, és sírja a mai napig minálunk van. Próféta lévén azért – és tudva, hogy Isten neki esküvéssel megesküdött, hogy az ő ágyéka gyümölcséből támasztja majd a Messiást test szerint, hogy helyezze őt az ő királyi székébe –, előre látván ezt, szólt Krisztus feltámadásáról, hogy az ő lelke nem hagyatott a sírban, sem az ő lelke rothadást nem látott.” (Vö. 2Sám 7,12-16; lásd még Ap csel 13,35-37)

.....

.....

Dávid ihletett zsoltárának a prófeciája – az utolsó mellékmondat kivételével – önmagára és a hívőkre vonatkozóan is kifejezi a halállal szembeni reménységet. Minden Krisztusban hívő tanítvány hitvallása lehet.

„[A Megváltónak], aki meghalt a világ bűneiért, a sírban kellett nyugodnia a kijelölt ideig. Kőbörtönében mintegy az isteni igazságszolgáltatás foglya volt. Ő volt felelős a világ Bírója előtt. Ő hordozta a világ bűneit, és csak az Atya szabadíthatta ki a halál fogságából. Krisztus maga azonban sohasem követett el bűnt, és álnokság sem találtatott a szájában. Ezért testének a romlástól el nem csúfítottan kellett előjönnie a sírból.” (Ellen G. White: „A Te Igéd igazság”, 134. o.)

4 Milyen prófétikus kijelentés olvasható Ésaías próféta könyvében a feltámadásról? Milyen utalás foglaltatik benne a 110. zsoltárban is?

Ésa 26,19 ■ „Megelevenednek halottaid, holttesteim felkelnek: ÉbredjeteK fel és énekeljeteK, akik a porban lakoztok, mert harmatod az élet harmatja, és visszaadja a föld az árnyakat!”

Zsolt 110,2-3 ■ „A te hatalmad pálcáját kinyújtja az Úr Sionból, mondván: Uralkodjál ellenségeid között! A te néped készséggel siet a te seregyűjtésed napján, szentséges öltözetekben, hajnalpír méhéből lesz ifjaidnak harmatja.”
(A vers utolsó része jobb fordítás szerint: „ifjaid, mint a hajnalpír méhéből való harmat.”)

(Ésa 26,19-cel kapcsolatban lásd a III. tanulmány 4. kérdésénél mondotakat.)

.....

.....

„Az Életadó az első feltámadáskor elő fogja hívni azokat az embereket, akik az Ő megvásárolt tulajdonai. Addig a diadalmas óráig, amíg az utolsó harsonaszó meg nem szólal és a roppant sereg elő nem jön örök győzelemre, az Úr drágakőként őriz minden alvó szentet. Név szerint ismeri őket. Míg éltek, bennük lakozott, és ezáltal isteni természet részesévé lettek. Ezért hatalma elő fogja szólítani őket a halálból.” (Ellen G. White: „A Te Igéd igazság”, 84. o.)

A 110. zsoltár 3. verse a megváltott sereg látomását tárja elénk Jézus föld feletti hatalmának a visszavételekor. (A seregyűjtés kifejezést vö. a Mt 24,31-ben foglalt kijelentéssel.) A „szent öltözet” jellemük megtisztult voltára utalhat, amire a Szentírás a „tisza, ragyogó fehér gyolcsba” öltözés hasonlatát alkalmazza

(Jel 19,7–8). Az „ifjaid” valószínűleg arra utal, hogy a feltámadot-
tak és az átváltozottak „dicsőségben és erőben”, azaz legjobb
ifjúi mivoltukban jelennek meg, mivelhogy Isten újjáteremti
őket (1Kor 15,42–43).

5 Milyen kijelentést kapott látomásában Ezékiel prófé- ta a lelki és testi feltámadásról?

Ezék 37,1–10 ■ „Kivitt engem az Úr a Lélek által, és letett a
völgy közepette, mely csontokkal rakva volt. Átvitt engem
azok mellett körös-körül, és íme, felette sok volt a völgy
színén... igen megszáradtak voltak. Mondta nekem: Em-
bernek fia, vajon megélednek-e ezek a tetemek? Feleltem:
Uram, Isten, te tudod! Ekkor mondta nekem: Prófétálj e
tetemek felől, és monddj nekik: Ti megszáradt tetemek,
halljátok meg az Úr beszédét! Így szól az Úr Isten ezeknek
a tetemeknek: Íme én bocsátok belétek lelket, hogy meg-
éledjete. Adok reátok inakat, és hozok reátok húst, bőr-
rel beborítlak titeket, adok belétek lelket, hogy megéled-
jete, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
Én profétáltam, amint parancsolva volt nekem. És amikor
profétáltam, lett zúgás és zörgés, és egybementek a tete-
mek, mindegyik tetem az ő teteméhez. Láttam, hogy íme
inak voltak rajtuk, és hús növekedett, felül bőr borította
be őket, de lélek még nem volt bennük. És mondta ne-
kem: Prófétálj a léleknek, profétálj, ember fia, és monddj
a léleknek: Ezt mondja az Úr Isten: A négy szelek felől jöjj
elő, lélek, és lehelj ezekben a megölettekben, hogy megéled-
jenek! Prófétáltam, amint parancsolta. És beléjük ment a
lélek, és megéledtek, a felette igen nagy sereg lábára állt.”

A látomás elsődlegesen Izráel hívő maradékának a lelki feltámadásáról szól a babiloni fogság után. Ugyanakkor a megváltottak, Jézus visszajövelekor megvalósuló testben való feltámadását is ábrázolja szimbolikusan. Érzékelteti, hogy Isten teremtő hatalma számára nem jelent akadályt a földi maradványok „megszáradása” vagy szétporladása sem. Ezenkívül arra is utal, hogy Isten szava és az életadó Szentlélek kelti életre a halottakat. Azt is egyértelművé teszi, hogy testben támadnak fel a halottak, újratereprendnek az inak, a hús és a bőr.

6 Milyen prófétikus kijelentések szólnak a feltámadásról Dániel próféta könyvében?

Dn 12,1–13 ■ „Abban az időben felkel Mihály, a nagy fejedelem... és sokan azok közül, akik alusznak a föld porában, felsejtennek, némelyek örök életre, némelyek pedig örökkévaló utálatosságra...

Te pedig, Dániel, menj el a vég felé, és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napok végén.”

.....

.....

.....

Dániel 12,2 az ún. *részleges feltámadásról* szól. Az elnevezés a Biblia-versben szereplő *némelyek* szón alapszik, amely jelzi, hogy itt sem az első, sem a második feltámadásról nincs szó, amelyek egyetemes jellegűek. Ezen az ígehelyen kívül Jel 1,7 szól még a részleges feltámadásról. Figyelemre méltó, hogy Jézus halála pillanatában is volt egy részleges feltámadás (Mt 27,50–53). Ebben, a Jézus dicsőséges megjelenését csak röviddel megelőző, részleges feltámadásban Jézus egyes kiválasztott, hűséges

követőin kívül feltámadnak némelyek ellenségei közül is, nevezetesen azok, akik közreműködtek elítéltetésében és keresztre feszítésében. Isten igazságszolgáltatásának a kívánalma ez, hogy nekik találkozniuk kell Vele az Ő dicsőséges megjelenésekor, összhangban azzal, amit Jézus a főpap előtti kihallgatásakor mondott: **vö. Mk 14,60–62.**

A 13. versben foglalt kijelentés azért nagyon figyelemre méltó, mert egyetlen tömör mondatban mindent tartalmaz, amit a hívő embernek a halálról tudni szükséges. Amit Isten idős szolgájának, Dánielnek mondott – utalva közelgő halálára –, az minden emberre vonatkozóan érvényes:

– „Menj el a vég felé” – azaz a halál, az emberi tapasztalat és lehetőségek szerint, „vég”, mert nem létezik utána semmilyen öntudatos élet,

– „majd nyugszol” – azaz a halál állapota nyugvás, alvás, bármilyen hosszú ideig, egészen Jézus visszatéréseig,

– „felkelsz” – azaz feltámadsz,

– „a te sorsodra” – arra az örök sorsra, amelyet a végső egyetemes ítélet határoz meg rád vonatkozóan,

– „a napok végén” – a jelen történelem végén, Jézus Krisztus visszatérésekor.

Jézus kijelentései a feltámadásról

1 Hogyan hangzott Jézus alapvető fontosságú kijelentése a két feltámadásról? Milyen időbeli különbség van a két feltámadás között?

Jn 5,28–29 ■ „Ne csodálkozzatok ezen, mert eljön az óra, amelyben mindazok, akik a koporsókban vannak, meghallják az ő szavát, és kijönnek, akik a jót cselekedték, az élet feltámadására, akik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására.”

Jel 20,5–6 ■ „A többi halottak pedig meg nem elevenednek, mígnem betelik az ezer esztendő... Boldog és szent, akinek része van az első feltámadásban, ezeken nincs hatalma a második halálnak...”

(Milyen eltérő megjelölést alkalmazott Jézus a két feltámadásra? Milyen szerepe lesz a feltámadásban az Ő teremtő szavának? Miért tekinthető a Jelenések könyvéből idézett ige úgy, mint amely a János evangéliuma 5. fejezetében foglalt kijelentés kiegészítése? Ki a valódi szerzője Jelenések könyvének is?)

2 Hogyan szólt Jézus arról, hogy az Atya felhatalmazást adott neki az ítélettelre, és ezzel együtt a halottak feltámasztására?

Jn 5,21–22 ■ „Amint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is, akiket akar, megelevenít. Mert az Atya nem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta.”

Jn 11,25 ■ „Mondta neki Jézus: Én vagyok a feltámadás és az élet...”

Az utóbbi kijelentés Lázár feltámasztása előtt hangzott el, annak a párbeszédnek a keretében, amely a meghalt Lázár testvére, Márta és Jézus között zajlott le. Jézus bátorítónan mondta Mártának: „Feltámad a te testvéred!” Márta így felelt: „Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor az utolsó napon.” (Jn 11,23–24) Az Írásokkal megegyező, tiszta látást tükrözött Márta hitvallása (lehet, hogy Jézus tanításai gyakori hallgatásának is szerepe volt ebben). Jézus azonban kijelentette, hogy személyében Isten büntelen Fia van jelen, ezért kérésére az Atya teremtő hatalma már itt és most is megnyilatkozhat, a feltámadás csodája azonnal megvalósulhat.

Jézus az ítélet jogával együtt nyerte el a bűn hatalmából megváltott emberek feltámasztásának jogát:

„Krisztus elfogadta az emberi létet, és tiszta, megszentelt életet élt ezen a földön. Ezért nyerte el a bírói tisztet. A testben megjelent Isten tölti be a bírói széket... Egyedül Ő ítéli meg kinek-kinek az életszentségét, mivel Ő teremtette az embert, és Ő vásárolta meg őket végtelen áron.” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1901. június 18.)

„A hívő emberek számára Krisztus a feltámadás és az élet... Isten felruházta Őt a halhatatlanság adásának jogával.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Feltámadott az Úr c. fej.)

„Krisztusban van az eredeti, nem kölcsönvett, nem más-tól származó élet... Krisztus istensége az örök élet biztosítéka a hívő számára... A csoda, amellyel Krisztus feltámasz-

totta Lázárt a halálból, az összes igazak feltámadását jelképezi. Szavai, cselekedetei által Jézus a feltámadás Szerzőjének jelenti ki magát. Ő, aki hamarosan kereszthalált hal, ott áll a halál kulcsaival, a sír legyőzőjeként, és kinyilvánítja: joga és hatalma van, hogy örök életet adjon.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, „Lázár, jöjj ki!” c. feje.)

3 Hogyan szólt Jézus arról, hogy emberek megmentéséért való fáradozását az üdvözülendők feltámasztása fogja teljessé tenni?

Jn 6,39–40 ■ „Az pedig az Atya akarata, aki elküldött engem, hogy akiket nekem adott, azok közül senkit el ne veszítsek, hanem feltámasszam az utolsó napon. Az pedig annak az akarata, aki elküldött engem, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz őbenne, örök élete legyen, és én feltámasszam őt az utolsó napon.”

.....

.....

.....

„Mindenkinek, aki hittel elfogadja Őt – mondta Jézus – örök élete lesz. Senki sem veszhet el... Nem kell már reménytelen bánatban gyászolni a halottakat... »Bizony, bizony mondom nektek, aki hisz énbenem, örök élete van annak« – jelentette ki ismételtelen, nem sokkal később (Jn 6,47)... Krisztus egy testté lett velünk, hogy mi egy lélek lehessünk Ővele. Ennek az egységnek az ereje által kell majd előjónnünk a sírból. Ez az egység nem csak a jövőben valósulhat meg, amikor Krisztus ereje feltámaszt a halálból, mert az Ő élete már most a miénk lehet. Aki megismeri Krisztus igaz jellemét, és szívébe fogadja Őt, annak örök

élete van. Krisztus a Lélek által lakozik bennünk, és Isten lelke, ha hittel befogadjuk szívünkbe, az örök élet kezdete.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, A galileai válság c. fej.)

4 Hogyan tette helyre Jézus a feltámadást tagadó szadduceusokat? Miképpen szólt ennek kapcsán arról is, hogy a megváltottak Isten angyalaihoz lesznek hasonlók, és ebből következően magasabb rendű testben támadnak fel?

Mk 12,24 ■ „Jézus pedig felelve, mondta nekik: Avagy nem azért tévelyegtek-e, mert nem ismeritek sem az Írásokat, sem Isten hatalmát?”

Lk 20,35-38 ■ „Akik méltókká tétetnek, hogy ama világot elvegyék, és a halálból való feltámadást, sem nem házasodnak, sem férjhez nem adatnak, meg sem halhatnak többé, mert hasonlók az angyalokhoz, Isten fiai, mivelhogy a feltámadás fiai. Hogy pedig a halottak feltámadnak, Mózes is megjelentette a csipkebokornál, amikor az Urat Ábrahám Istenének, Izsák Istenének és Jákób Istenének mondja. Isten pedig nem a holtak, hanem az élők Istene, mert mindenek élnek Őneki.”

Jézus szadduceusoknak adott válaszát illetően lásd az V. tanulmány 4. kérdéséhez fűzött megjegyzést.

A szadduceusok nem fogadták el a teljes ószövetségi iratgyűteményt, csak a Tórát, azaz Mózes öt könyvét tekintették mértéknek. Jézus erre tekintettel, Mózes második könyvéből idé-

zett nekik (lásd 2Móz 3,1–3.14). Ráirányította a figyelmüket arra, hogy Mózes könyvében is megtalálható a feltámadásra való utalás. Azt a jelenetet idézte fel, amikor Isten elhívta Mózeszt, és úgy mutatkozott be neki, mint rég meghalt ősatyáinak Istene.

„A szadduceusok tagadták az angyalok létezését, a halottak feltámadását, a jövendő életről szóló tanítást, a jutalmakkal és büntetésekkel együtt. A szadduceusok soraiba tartozott a papok többsége, rendszerint közülük választották a főpapot... Hitük szerint Isten magára hagyta az embert a teremtés után... Úgy tartották, hogy az ember maga irányítja életét, sorsa a saját kezében van... Vitába akartak szállni Jézussal..., és a feltámadás témáját választották ehhez... Ha egyetért velük, még inkább megsérti a farizeusokat [akik viszont hittek a feltámadásban]. Ha ellentmond nekik, elhatározták, hogy nevetségessé teszik tanítását...

Őket nem képmutatással vádolta Jézus, mint a farizeusokat, hanem hitbéli tévelygéssel... Zavaros hitük és értelmi sötétségük oka Jézus kijelentése szerint az volt, hogy nem ismerték sem az Írásokat, sem Isten hatalmát. Isten titkait véges okoskodásuk kerete közé akarták szorítani.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, A küzdelem c. feje.)

Az igazak feltámadásakor az angyalokéhoz hasonló, magasabb rendű testet kapnak a megváltottak. Ezáltal alkalmassá válnak arra, hogy Isten megvalósíthassa rájuk vonatkozó eredeti tervét. E terv szerint – amennyiben megállják az engedelmesség próbáját – az angyalok szintjére szándékozott emelni őket. Velük töltötte volna be a bukott angyalok helyét.

„Isten célja az volt, hogy az emberi családdal népesítse be újra a mennyet, amennyiben engedelmesnek bizonyulnak szava iránt.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, 3. o.)

Jelenleg nem rendelkezünk teljes ismerettel az angyalok természetéről, így azt sem tudjuk, hogy milyen közösségi kapcsolat van közöttük. Vannak, akik aggódnak amiatt, hogy a feltámadt, angyalokhoz hasonlóvá váló emberek között nem lesz a földi házasságnak megfelelő kapcsolat. Főlegesen félni azonban attól, hogy az újjáteremtett Földön, az örök életben bármilyen tekintetben is hiányérzetük lesz a megváltottaknak, avagy kevésbé lesznek boldogok, mint – legalábbis olykor – a Földön. Ésaías próféta könyvében olvassuk, hogy ott „a régiek ingyen sem említetnek, még csak észbe sem jutnak” (65,17). Az alábbi ígéret érzékelteti velünk, hogy az elképzelhető legnagyobb teljességet és boldogságot fogja biztosítani Isten azoknak, akik elnyerik az örök életet az új Földön: *„Aki győz, örökségül nyer mindent, én annak Istene leszek, és az fiam lesz nekem.”* (Jel 21,7)

5 Hogyan szólt Jézus – prófétikusan, jelképes beszéddel – a saját feltámadásáról is, már nyilvános szolgálata kezdetén?

Jn 2,18–22 ■ „Feleltek azért a zsidók, és mondták neki: Micsoda jelet mutatsz nekünk, hogy ezeket cselekszed? Felelt Jézus, és mondta nekik: Rontsátok le a templomot, és én három nap alatt megépítem. Mondták azért a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt megépíted? Ő pedig az ő testének templomáról szólt. Amikor azért feltámadt a halálból, megemlékeztek tanítványai, hogy ezt mondta, és hittek az Írásnak, és a beszédnek, amelyet Jézus mondott.”

.....

.....

.....

„Jézus szavainak kettős értelme volt. Nemcsak a zsidó templom és istentiszteleti forma lerombolására utalt, hanem saját halálára is, teste templomának lerombolására. A zsidók máris ezt tervezgették... Krisztus nem gondolta, hogy szavait a hitetlen zsidók vagy akárcsak tanítványai is megértik akkor. Tudta, hogy ellenségei félremagyarázzák és ellene fordítják majd... Ha viszont elmagyarázná jelentésüket, ezzel tanítványai tudomására hozná szenvedéseit, és olyan bánatot okozna nekik, amit nem tudtak volna elviselni. Továbbá magyarázata idejekorán feltárta volna a zsidóknak előítéleteik és hitetlenségük eredményét, nevezetesen azt, hogy máris ráléptek egy olyan ösvényre, amelyen addig haladnak majd, amíg Jézust mint bárány a mézárszékre nem viszik. Krisztus azok kedvéért szolt így, akik hinni fognak majd benne... Miután feltámad a halálból, jelentésük világossá lesz. Sokak számára istensége döntő bizonyítéka lesz ez.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Az Ő templomában c. fejr.)

„Amikor a hatalmas angyal szava elhangzott Krisztus sírjánál – »Atyád hív téged!« –, akkor az Üdvözítő előjött a sírból, azzal az étellel, amely önmagában volt. Most igazolódtak Jézus szavai: »Én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt... Van hatalmam letenni, és van hatalmam ismét felvenni.« (Jn 10,17–18) Most teljesedett be a prófécia, amelyet a papoknak és a főembereknek mondott: »Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt.« (Jn 2,19)» (Ellen G. White: *Jézus élete*, 692. o.)

Felmerül azonban a kérdés, hogy ha Jézus teljességgel a halál hatalmában volt harmadnapig, és az Atya szava hozta ki Őt a halálból a Szentlélek által (Rm 8,11), akkor miért mondta Jézus azt, hogy Ő építi meg testének templomát? Jézus halála előtti utolsó megszólalása ez volt: „Atyám, a te kezébe teszem le az én lelkemet” (az eredeti szöveg szerint a pneumámat, azaz az

élet leheletét – Lk 23,46). Nyilvánvaló, hogy csak az Atya adhatta vissza neki az élet leheletét. Amint azonban életre kelt, ott vette fel gondolatmenete fonalát, ahol letette. Tudta, hogy feltámadása annak a jele, hogy az Atya elfogadta helyettes áldozatát, és most már visszaveheti saját, halhatatlan isteni életét és teremtő erejét. Életre keltése után már Ő maga állította helyre ostorozással és keresztre feszítéssel szétroncsolt testét, Ő teremtette azt ujja, változtatta át magasabb rendű, örök életre alkalmas testté.

6 Ki mindenkivel találkozhatnak a megváltott emberek a feltámadás és az elváltozás nyomán Isten országában? Milyen meglepetésekről is szólt Jézus ezzel kapcsolatban?

Mt 12,41–42 ■ „Ninive férfiai az ítéletkor feltámadnak majd ezzel a nemzetséggel, és kárhoztatják azt, mivelhogy ők megtértek a Jónás prédikálására, és íme nagyobb van itt Jónásnál. Délnek királyasszonya felkel majd az ítéletkor e nemzetséggel, és kárhoztatja ezt, mert ő eljött a föld széléről, hogy hallhassa Salamon bölcsességét, és íme nagyobb van itt Salamonnál.” (Pontosított fordítás szerint. Az eredeti szövegben az *együtt* szó nem szerepel, az „ezzel a nemzetséggel” kifejezés értelme ez: *csakúgy, mint ez a nemzetség.*)

Lk 13,28–30 ■ „Ott lesz sírás és fogvacogás, mikor látjátok Ábrahámot, Izsákot, Jákóbot és a prófétákat mind Isten országában, magatokat pedig kirekesztve. Jönnek napkeletről, napnyugatról, északról és délről, és Isten országában letelepednek. Íme vannak utolsók, akik elsők lesznek, és vannak elsők, akik utolsók lesznek.”

.....

.....

Jézus reális valóságként szólt ószövetségből ismert személyek feltámadásáról. Név szerint említett embereket, akiknek a megtéréséről az ótestamentumi Szentírásban olvashatunk. Említette Izrael hívő ősatyáit is, és a „prófétákat mind”. De olyanokról is szólt, akik a kinyilatkoztatást nem ismerő pogányok közül fognak üdvözülni. Ők a lelkiismeretükben nyert világosság alapján fognak megítéltetni (Rm 2,12–16). Ezt a világosságot a Szentlélek által nyerték, akinek a szívükben végzett munkáját befogadták, engedtek sugallatainak, hogy Isten szeretettörvényét a szívükbe írja. Ők majd az újföldön ismerik meg az evangélium csodálatos igazságait, amelyeknek már itt a Földön is nagyon örültek volna, ha a kinyilatkoztatást ismerők közölték volna velük azt a világosságot, amit ők elnyertek.

Elgondolkozhatunk arról, hogy Krisztusban meghalt szereteteinken kívül ki mindenivel találkozhatunk és társalozhatunk majd Isten országában! Micsoda találkozások lesznek már a Bárány menyegzői vacsoráján (Jel 19,9)!

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

A feltámadás ígérete az apostoli írásokban

1 Hogyan szólt Pál apostol az „első feltámadásról”, mikor fog az bekövetkezni?

1Kor 15,23 ■ „Mindenki pedig a maga rendje szerint. Az első zsenge Krisztus, azután, akik a Krisztuséi, az ő eljövetelekor.”

1Thess 4,16 ■ „Maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égből, és feltámadnak először, akik meghaltak a Krisztusban.”

.....

.....

Az egész Újszövetség egységes tanúságtétele szerint Jézus dicsőséges visszajövetelével lesz egyidejű az „első feltámadás”, avagy „az élet feltámadása”, ahogyan Jézus nevezte (Jn 5,29).

„Krisztus volt az elaludtak zsengeje. Urunk halottaiból való feltámadása volt az az esemény, amelyre a zsidók egyik szent ünnepe utalt. A zsenge aratása után feljöttek a templomba, és hálaadó istentiszteletet tartottak... Az első érett kalászokat gondosan összegyűjtötték a mezőről, és a nép Jeruzsálembe gyülekezett. Itt az első kévét mint hálaáldozatot lóbálták meg az Úr előtt. E szertartás után arathattak és begyűjthették a többi kévéket is.” (Ellen G. White: „A Te Igéd igazság”, 183. o.)

A zsenge kéve bemutatása a páskaünnep utáni harmadnapon történt (3Móz 23,9–11). A páskaünnep visszatekintés volt Izráel Egyiptomból való szabadulására, és egyben előképe, ígérete a bűntől való szabadulásnak Krisztus helyettes áldozata által (1Kor 5,7). A zsengekéve bemutatásának ünnepe pedig az Ő feltámadására utalt, ami előképe és záloga az igazak tömeges feltámadásának Jézus visszajövetelkor, éppen úgy, mint ahogy a zsengekéve záloga volt az utána következő bőséges aratásnak.

2 Milyen testben támadnak fel a megváltottak, illetve milyenné változik át azoknak az üdvözülőknek a teste, akik életben élnek meg Jézus megjelenését?

1Kor 15,42–54 ■ „Éppen így a halottak feltámadása is. Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban. Elvettetik gyalázatosságban, feltámasztatik dicsőségben, elvettetik erőtlenségben, feltámasztatik erőben... Azt pedig állítom, atyámfiak, hogy test és vér nem örökölheti Isten országát, sem a romlandóság nem örökli a romolhatatlanságot.

Íme titkot mondok nektek: Mindnyájan ugyan nem alszunk el, de mindnyájan elváltozunk. Nagy hirtelen, egy szempillantásban, az utolsó trombitaszóra, mert trombita fog szólni, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, és mi elváltozunk. Mert szükséges, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltson magára, és e halandó test halhatatlanságot öltson magára. Amikor pedig ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik, és e halandó halhatatlanságba öltözik, akkor beteljesül amaz ige, mely meg van írva: Elnyeletett a halál diadalra!”

.....

.....

„A feltámadáskor azonosságunk megmarad, bár nem a sírba szállt anyagban... Ugyanaz az alak fog előjönni, ámde minden betegségtől, hibától mentesen. Újra él majd, ugyanazokkal az egyéni vonásokkal, úgyhogy barátai meg fogják ismerni... Bár talán nyomorékok, betegek, görnyedtek voltak e halandó életben, feltámadt és megdicsőült formájukban is tökéletesen megmarad egyéni azonosságuk, és a Jézus arcáról tündöklő fénytől ragyogó arcukban megismerjük szereteteink vonásait.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, 183. o.)

3 Sokan kérdezik: Ha a halálban elporlad a test, tovább élő lélek pedig nincs, akkor miképpen támad fel ugyanaz az ember?

1Kor 15,35–38 ■ „De mondhatná valaki: **Mi módon támadnak fel a halottak, minémű testtel jönnek ki? Balgatag! Amit te elvetsz, nem elevenedik meg másképpen, mint hogy előbb megrothad. És abban, amit elvetsz, nem azt a testet veted el, amely majd kikel, hanem pusztá magot, talán búzáét vagy más egyébét. Isten pedig testet ad annak, amint akarja, és pedig mindenféle magnak az ő saját testét.**”

Rm 4,17 ■ „Isten... a holtakat megeleveníti, és azokat, akik nincsenek, előszólítja mint meglevőket.”

Istennek nincs szüksége földi maradványokra. Újrateremti az egyszer volt embert a semmiből teremtő szavával, éppúgy, mint ahogy kezdetben is a semmiből teremtette őt. Isten az egyedi személyiséget őrzi meg, az anyagi maradványok lényegtelenek, szükségtelenek.

„Nincs olyan isteni törvény a természetben, amely azt bizonyítaná, hogy Isten a halál előtti anyagi részecskéket adná vissza. Isten neki tetsző testet fog adni a halott igazaknak. Pál a mezőn elvetett maggal szemlélteti ezt a gondolatot. Az elvetett mag elrothad, de új növény hajt ki belőle. A mag anyaga nem támad fel korábbi összetételében... A bűnös testet vetik el a földbe, és lelki test támad fel... Jézus feltámadása a benne alvók végső feltámadásának példája. A Megváltó feltámadt alakja, testtartása, hanghordozása jól ismert volt követői előtt. A benne nyugvók is ugyanúgy támadnak fel. Meg fogjuk ismerni barátainkat, amint a tanítványok is megismerték Krisztust.” (Ellen G. White: „A Te Igéd igazság”, 183. o.)

A földbe elvetett mag megrothad, de átadja az adott növényfajt meghatározó információt a belőle kihajtó új növénynek. Bámulatos csoda ez, hiszen némely mag csak olyan, mint egy porszem. Mégis bizonyos, hogy az a növény fog belőle kisarjadni, amelynek a magját elvetettük, és úgy fog levelet hajtani, virágozni, gyümölcsöt teremni, ahogy az az adott fajra jellemző. Igaz, hogy minden ember egy külön egyéniség, és a „programja”, a rá vonatkozó információ sokkal bonyolultabb, mint az az információ, amit egy növénynek a magja tartalmaz, de Isten bölcsessége végremehetetlen. Ő életre tudja kelteni ugyanazt a jellegzetes személyiséget, egy teljesen újjáteremtett, új anyagból teremtett testben.

4 Hogyan szólnak az apostoli írások arról, hogy a hívők is csak a végső, egyetemes ítélet felmentő végzése nyomán részesülhetnek az élet feltámadásában, avagy az elváltozásban?

Zsid 9,27–28 ■ „Amiképpen elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet, azonképpen Krisztus is egyszer megáldoztatva sokak bűneinek eltör-

lése végett, másodszor bűn nélkül jelenik meg azoknak, akik őt várják üdvösségükre.”

2Tim 4,8 ■ „Végezetre eltétem nekem az igazság koronája, melyet megad nekem az Úr ama napon, az igaz Bíró, nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az ő megjelenését.”

Jel 14,13 ■ „Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg... mert megnyugszanak fáradságuktól, és cselekedeteik követik őket.”

.....

.....

Aki egyszer a halál törvényének a hatálya alá került, bűnnel fertőzött volta miatt, az csakis a végső ítélet felmentő végzése nyomán kaphatja vissza az örök életet. Zsid 9,27 nem valamiféle „egyéni, különítéletre” (a római katolikus teológia beszél ilyen ítéletről) utal a halál után, hiszen a következő versből kitűnik, hogy nem erről van szó. Krisztus főpapi szolgálata nyomán eltöröltetnek a hívők bűnei, a dicsőségben visszatérő Krisztus ezzel az örömhírral érkezik, és azonnal érvényesíti is a felmentő ítéletet rájuk vonatkozóan.

Pál apostolnak üdvbizonyossága volt, erről vallott utolsó levelében. Mindazonáltal tudta, hogy ő is csak a bírói felmentő ítélet nyomán kaphatja meg „az élet koronáját”. A végítélet pedig Krisztus visszatérésevel kapcsolódik egybe, ezért írta, hogy eddig a dicsőséges eseményig, azaz a jelen történelem végéig, „felre van téve” neki a győzők jutalma.

Jel 14,13 is arra utal, hogy a halottak megítélésénél tetteik döntenek el örök sorsukat. Akik Krisztusban halnak meg, azok tudják, hogy miközben nyugszanak a sírban, végbemegy majd fölöttük az ítélet, és ha az elkezdett bizalmat mindvégig megtartották, cselekedeteik erről tanúskodnak, akkor bizonyosan felmentő ítéletet kapnak, amit a feltámadás csodálatos tapasztalata követ.

5 Hogyan szól a Szentírás azokról a hithősökről, akik bátran és reménységgel szenvedték el a mártírhalált is, hogy „becesebb feltámadásban részesüljenek”?

Zsid 11,35 ■ „Kínpadra vonattak, visszautasították a szabaddulást, hogy becesebb feltámadásban részesüljenek.”

2Kor 4,17–18 ■ „Mert a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk. Mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra, mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökké valók.”

.....

.....

„A hívő emberek számára a halál csak egy röpke pillanat, és nincs nagy jelentősége... Számukra a halál csak elalvás, pillanatnyi csendesség és sötétség. A Krisztusban való élet Istenben elrejtett élet. »Amikor Krisztus, a mi életünk megjelenik, akkor majd ti is Ővele együtt, megjelentek dicsőségben.« (Kol 3,4)” (Ellen G. White: *Jézus élete*, Feltámadt az Úr c. feje.)

6 Magától értetődőnek vehetjük-e azt, hogy – miután hisszük a Biblia tantételeit és a maradék egyházhoz tartozunk – természetesen részünk lesz az első feltámadásban, avagy az elválkozásban? Hogyan gondolkodott Pál apostol önmaga felől is?

Fil 3,9–14 ■ „Találtassam Őbenne, mint akinek nincsen saját igazságom a törvényből, hanem van igazságom a Krisztusban való hit által, Istentől való igazságom a hit alapján. Hogy megismerjem őt és az ő feltámadásának erejét, és az ő szenvedéseiben való részesülésemet... Ha valami

módon eljuthatnék a halottak feltámadására! Nem mondom, hogy már elértem, vagy hogy már tökéletes volnék, hanem igyekszem, hogy el is érjem, amiért meg is ragadt engem a Krisztus Jézus. Atyámfiái, én önmagamról nem gondolom, hogy már elértem volna, de egyet cselekszem: azokat, amelyek hátam mögött vannak, elfelejtve, azoknak pedig, amelyek előttem vannak, nekik dőlve, célegyenest igyekszem Istennek a Krisztus Jézusban onnét felülről való elhívása jutalmára.”

- 1Kor 9,24–27 ■ „Nem tudjátok-e, hogy akik versenypályán futnak, mindnyájan futnak ugyan, de egy veszi el a jutalmat? Úgy fussatok, hogy elvegyétek! Mindaz pedig, aki pályafutásban tusakodik, mindenben önuralmat gyakorol, azok ugyan, hogy romlandó koszorút nyerjenek, mi pedig romolhatatlant. Én azért úgy futok, mint nem bizonytalanra, úgy viaskodom, mint aki nem levegőt vagdos. Megsanyargatom testemet és szolgálóvá teszem, hogy míg másoknak prédikálok, magam valami módon méltatlanná ne legyek.”
- Zsid 3,14 ■ „Részeseivé lettünk Krisztusnak, ha ugyan az elkezdett bizodalmat mindvégig erősen megtartjuk.”

.....

.....

„Az apostol készíteni igyekszik minket a nemes versenyben való részvételre... Olyan verseny ez, amelyben nincs önzés, igazságtalanság... Használjuk minden lelki idegszámlunkat és izmunkat az élet koronájáért futott versenyben! Ebben a versenyben senki sem veszít, aki a tőle telhető legjobbat teljesíti.” (Ellen G. White: „A Te Igéd igazság”)

„Az egykori versenyek résztvevői – bár alávetették magukat az önmegtagadás követelményeinek, óriási önfegyelmet gyakoroltak – nem lehettek biztosak győzelmükben... Bár-

mennyire buzgó és komolyan küzdött is a versenylutó, a díjat csak egy kaphatta meg. Egyetlen kéz nyúlhatott csak a vágyott babérkoszorú után. Néhányan végső erőfeszítéssel összeszedték erejüket, hogy megszerezzék a jutalmat, de amint biztosra menve kinyújtották kezüket, valaki egy pillanattal előbb megszerezte a vágyott díjat. A keresztény harcában ilyen nincs. A verseny végén senki sem csalódik... A verseny nem a fürgék és erősek csatája. A leggyengébb szent éppúgy elnyerheti az örök élet dicső koronáját, mint a legerősebb. Mindenki győzhet, aki az isteni kegyelem által összhangba hozza életét Krisztus akarásával. Az Isten Igéjében lefektetett alapelveknek az élet minden területén történő gyakorlása gyakran lényegtelennek, csekélységnek, figyelemre sem méltónak látszik. De a kockán forgó tét nagyságát tekintve semmi sem csekély, ami segíthet vagy gátolhat... A győzteseknek adott jutalom arányban lesz azzal a tetterővel és komolysággal, amellyel küzdöttek.

Pál tartott attól, hogy míg másoknak prédikál, maga méltatlanná ne váljék. Megértette, hogy ha nem teljesíti életében a tanított és hitt alapelveket, mások életében végzett munkájának sem veszi hasznát. Pál tudta, hogy a gonosz ellen vívott küzdelme egészen élete végéig tart. Sőt megértette, hogy szigorúan ügyelnie kell magára, hogy a földi vágyak el ne nyomják lelki buzgalrát... Figyelmét állandóan a kitűzött célra irányította... Szavait, szokásait, szenvedélyeit, mindent Isten Lelkének uralma alá helyezett. Öszinte célja volt, hogy az örök életért folyó versenyt megnyerje, és arra vágyott, hogy ez a készség a korinthusi hívők életében is megnyilvánuljon." (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Felhívás magasabb rendű életre c. fej.)

Az e heti adomány az Útjelző Alapítványt támogatja.

„Új eget és új földet várunk”

Ez évi utolsó tanulmányunk az „élet feltámadásán” túli, végső nagy reménységről, a megváltott emberek örökkévaló örökségéről szól.

1 Hol találkozunk a Bibliában „az új ég és új föld” ígéretével?

Ésa 65,17 ■ „Íme új eget és új földet teremtek, a korábbiak nem is említetnek, észbe sem jutnak.”

2Pt 3,13 ■ „Új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, amelyben igazság lakozik.”

Jel 21,1 ■ „Azután láttam új eget és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger többé nem volt.”

.....

.....

.....

Ésaiás 65,17 egy kettős – ún. pillanatkép-prófécia – része (65,17–25). Elsődlegesen Júda és Jeruzsálem babiloni fogság utáni helyreállításáról szól (lásd a 18–19. verset), de felvillannak benne olyan képek, amelyek messze túlmutatnak ezen: az új Földre vonatkoznak, amely új teremtés lesz Jézus visszajövele, illetve az ezeréves időszak után. (Fontos ezt tudni a prófécia műfajáról, jellegzetességéről ahhoz, hogy – tévesen – ne vonatkoztassuk az új Földre például a 20–23. verseket, amelyek csak

földi viszonylatban, Júda népe maradéka életében valósultak volna meg, ha tartós lett volna és ezáltal mind teljessé vált volna a fogság után elindult lelki megújulás és reformáció.)

Nagy jelentőségű és igen bátorító az a kijelentés, hogy az újjáteremtett Földön „igazság lakozik” – maradéktalanul és teljes mértékben, mindennemű disszonancia nélkül. Amint Náhúm könyvében olvashatjuk: „nem lesz kétszer veszedelem” (1,9).

A Jelenések könyvéből idézett ige arra is utal, hogy az újjáteremtett bolygón már nem lesznek olyan hatalmas óceánok, mint most. Teljesen megújul a Föld felszíne, olyanná lesz, mint amilyenek Isten a bűneset és az özönvíz előtt megalkotta (1Móz 1,31). Ez természetesen nem zárja ki tavak, kisebb tengerek létezését az újjáteremtett Földön.

„Az óceánok elválasztják a barátokat. Akadályt képez köztünk és szereteteink között. Érintkezésünket elválasztja a széles, feneketlen óceán... Hála Istennek, az új Földön nem lesznek elsodró áradatok, mindent elnyelő tenger, zavargó, nyugtalan hullámok.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, 254. o.)

Az „új ég és új föld” kifejezést ugyanúgy kell értenünk, mint ahogyan a Biblia elején is szerepel: „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet.” (1Móz 1,1) Nem az egész univerzumot jelöli a szóban forgó kifejezés, hanem csak a mi bolygónkat, szorosan hozzá tartozó, közvetlen környezetével együtt, vagyis a naprendszerrel (1Móz 1,14; 2Pt 3,5). Ha arra gondolunk, hogy mennyi űrszemét kering már a Föld körül, és hogy az ember, illetve az ember technikai eszközei a Holdra és a Marsra is eljutottak már – továbbá nem tudjuk, hogy a földi bioszféra romlásának milyen kihatásai vannak a környezetére –, megértjük, hogy nem csupán magának a bolygónak, hanem hozzá tartozó környezetének is újjáteremtésre van szüksége.

2 Mi mindent foglal magában Isten „mindent újjá tesz” ígérete?

Jel 21,5 ■ „Mondta az, aki a királyi széken ül: Íme mindent újjá tesztek. És mondta nekem: Írd meg, mert e beszédek megbízhatók, igazak.”

Ésa 11,6–9; 65,25 ■ „Lakozik a farkas a báránnyal, a párduc a kecskegidával fekszik, a borjú és az oroszlánköllyök, meg a kövér tehén együtt lesznek, és egy kisgyermek őrzi azokat. A tehén és a medve együtt legelnek, együtt fekszenek fiaik, az oroszlán, mint az ökör, szalmát eszik. Gyönyörködik a kisgyermek a viperafészeknél, és az éppen csak elválasztott gyermek a baziliszkusz lyuka felett terjesztgeti kezét. Nem ártanak és nem pusztítanak sehol szent-ségem hegyén, mert teljes lesz a föld az Úr ismeretével, amint a vizek beborítják a tengert...”

.....

.....

Az erősebb pusztítja a gyengébbet törvény csak a bűneset óta uralkodik Földünkön. Azóta van tápláléklánc az állatvilágban. Az újjáteremtett Földnek a növényzetét is, valamint az állatvilágát is újjáteremti Isten, olyanná, amilyen eredetileg a teremtéskor volt (vö. Rm 8,19–22).

3 Mit értsünk azon a kifejezésen, hogy a megváltottak „öröklük” a Földet?

Zsolt 37,11.29 ■ „A szelídek pedig öröklük a földet, és gyönyörködnek nagy békességben... Az igazak öröklük a földet, és mindvégig rajta lakoznak.”

Vö. Mt 5,5

Mt 25,34 ■ „Akkor ezt mondja a király a jobb keze felől állóknak: Jöjjetek, én Atyámnak áldottai, örököljétek az országot, amely számotokra készítettet, a világ megalapítása óta.”

Jel 21,7 ■ „Aki győz, örökségül nyer mindent, én annak Istené leszek, és ő fiam leszek nekem.”

Vö. 1Móz 1,28; 2,15; Zsolt 8,5–9

.....

.....

Ha valaki örököl valamit, a tulajdonába adnak valamilyen értéket, ajándékként, amiért nem ő dolgozott, nem ő fáradozott. A teremtés után Isten az emberre bízta a Földet, hogy – a szeretettörvény jegyében – uralkodjék fölöttes: „művelje és őrizze”. A bűneset nyomán az ember ennek az ellenkezőjét tette: az önzés törvénye szerint hajtotta uralma alá, és ezáltal a pusztulását munkálta. Az újjáteremtett Földön azonban visszaáll az eredeti, tökéletes állapot. Isten újra az ember keze alá adja a bolygót, de a megváltottak elméjét és a szívét már a szeretettörvény hatja át. Isten megváltási terve tehát akkor lesz egészen befejezett, amikor mindent helyreállít eredeti teremtésbeli terve szerint.

4 Lesz-e munka, feladat, cél a megváltottak számára az új Földön? Lesz-e fejlődés, növekedés számukra ismeretben és az Istenhez való hasonlóságban?

Mt 25,21 ■ „Az ő ura pedig mondta neki: Jól van, jó és hű szolgám, kevesen voltak hű, sokra bízlak ezután, menj be a te uradnak örömébe!”

Jel 1,5–6 ■ „Aki minket szeretett, megmosott bennünket a mi bűneinkből az ő vére által, és tett minket királyokká és papokká az ő Istenének és Atyjának...”

1Kor 13,9–13 ■ „Rész szerint van bennünk az ismeret, rész szerint a prófétálás, de amikor eljön a teljesség, a rész szerint való eltöröltetik. Amikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint a gyermek, úgy gondolkodtam, mint a gyermek, úgy értettem, mint a gyermek, miután pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat. Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre. Most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, amint én is megismertettem. Most azért megmarad a hit, remény és szeretet, e három, ezek között pedig legnagyobb a szeretet.”

Mt 5,48 ■ „Legyetek tökéletesek, amint a ti mennyei Atyátok is tökéletes!”

Jel 7,17 ■ „A Bárány legelteti őket..., vizek élő forrásaihoz viszi őket, és eltöröl Isten a szemükről minden könnyet.”

.....

.....

„Sok titok még nincs kinyilatkoztatva számunkra... [Jelenleg] nem vagyunk lelkileg elég fejlettek ahhoz, hogy megértsük Isten titkait mindenben és teljesen... [Akkor] a gondviselés útjai tisztán állnak majd előttünk, a kegyelem titkait Krisztus megfejti számunkra. Amit most nem tudunk megérteni, az ott magyarázatot nyer... A viták örökre eltűnnek, a nehézségek megoldódnak.” (Ellen G. White: *The Signs of the Times*, 1912. január 30.)

„Ott a szívünkbe ültetett vonzalom és szeretet a legigazabb, legteljesebb és legszebb módon jut kifejezésre. Az eljövendő életben többek között az vár ránk, hogy tiszta közösségben lehetünk a szent lényekkel, harmonikus közösségi életet élhetünk az angyalokkal, és minden idők megváltottaival, foltalan kapcsolatot ápolhatunk mind a

mennyei, mind a földi családdal... Ott minden képességünk fejlődik..., a legmagasztosabb célokot is el tudjuk érni... Mégis, újabb és újabb csúcsokat látunk magunk előtt, ahová fel lehet jutni, új csodákat és új igazságokat, amelyeket megérthetünk. Újabb és újabb kutatások foglalják le testünk, elménk és lelkünk erőit. Isten gyermekei előtt az egész világegyetem kitárul, hogy tanulmányozhassák annak titkait... A megváltás tervében olyan mélységek és magasságok vannak, melyeket még az örökkévalóság sem képes kimeríteni, olyan csodák, amelyekbe angyalok vágyakoznak betekinteni. Vajon a megváltás tudománya területén nem lesz-e értékes a megváltottak bizonyágtétele az el nem bukott lények számára is? Mostani életünkben – bármennyire földi és bűnnel terhelt is – a legnagyobb örömet, a legmagasabb rendű képzést a szolgálatot jelenti. Jövöbeni állapotunkban pedig, amikor már semmiben sem akadályoz a bűnös emberi természet, ugyancsak a szolgálatban fogjuk lelteni legnagyobb örömlünket.” (Ellen G. White: *Nevelés/Előtted az élet*, Utolsó iskola az örökkévalóságban c. fej.)

„Ott a halhatatlan lények soha nem csökkenő örömmel fogják fürkésznit a teremtő hatalom csodáit és a megváltó szeretet titkait... Ott minden tehetség fejlődik, minden képesség gyarapszik. A tanulás nem fogja elménket fárasztani és erőnket kimeríteni. Tisztán látó szemmel nézik az üdvözülték a természet dicsőségét, a napokat, csillagokat és naprendszeret... Az örökkévalóság éveit folyamán mind káprázatosabb és dicsőségesebb dolgok tárulnak fel Istenről és Krisztusról is. Nő a szeretet, a tisztelet és a boldogság, miként a tudás is... A végtelen nagy teremtettséget tökéletes harmónia és boldogság tölti be... Tőle, aki mindent teremtett, árad szét az élet, a fény és az öröm a határtalan téren át.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, A küzdelem végét ér c. fej.)

5 Mi lesz a legnagyobb kiváltság az új Földön a megváltottak számára?

Jel 21,3 ■ „Íme Isten sátora az emberekkel van, és velük lakik, azok az ő népei lesznek, és maga Isten lesz velük, az ő Istenük.”

Jn 22,3-4 ■ „Istennek és a Báránynak királyi széke benne lesz [az újjáteremtett Föld új fővárosában, az új Jeruzsálemben], az ő szolgálói szolgálnak neki, látják az ő arcát, és neve homlokukon lesz.”

.....

.....

Az újjáteremtett Földön nemcsak az eredeti, tökéletes állapotot állítja helyre Isten, hanem ezt meghaladó kiváltságban is részünk lesz: a Menny a Földre költözik. Az a bolygó, amelyet megfertőzött a bűn, amelynek lakói oly távolra kerültek Istentől, íme most a világmindenség székhelye lesz, és a megváltott emberek a legközelebb lesznek majd Istenhez, az Ő közvetlen környezetében élnek és töltik be szolgálatukat.

6 Milyen felhívás szól hozzánk, mindezekre a kiváltságokra való tekintettel?

1Thess 2,12 ■ „Istenhez méltóan viseljétek magatokat, aki az ő országába és dicsőségébe hív titeket!”

.....

.....

Sohase veszítsük szem elől a dicsőséges végső célt. A jelen életben hozott döntéseinkkel, itt tanúsított magatartásunkkal,

cselekedeteinkkel és szolgálatunkkal készülünk fel arra, hogy az újjáteremtett Földön betölthessük azt a helyet, amelyet Isten gondolt el és tervezett számunkra.

„Ott az ember visszakapja elvesztett méltóságát. Akik addig alacsonyabb rendűnek érezték magukat, megtalálják valódi helyüket.” (Ellen G. White: *Nevelés/Előtted az élet*, Utolsó iskola az örökkévalóságban c. fej.)

---

*Az e heti adomány a nyári Biblia-táborokat támogatja.
– Hozzájárulás a táborok bérleti díjaihoz és költségeihez..*

FÜGGELÉK

A lélek halhatatlansága eszméjének felülvizsgálata a 20. századi keresztény teológiában

A 20. században általánosan elismertté vált a keresztény teológiában, hogy a lélek természetes halhatatlanságának tana – mely szerint az alacsonyabb rendű, halandó test porrá lesz a halálban, a magasabb rendű, halhatatlan lélek pedig különválik és tovább él Istennél az üdvösségben vagy a kárhozatban – nem biblikus tanítás. Rámutattak arra, hogy az ókori görög filozófia közvetítésével, a platonizmus, illetve még inkább az újplatonizmus révén hatolt be a lélek természetes halhatatlanságának eszméje a kereszténységbe.

A középkorban véges-végig megkérdőjelezhetetlen volt a lélek halhatatlanságába vetett hit. Luther Márton szavait idézzük, aki már kezdte felismerni, hogy ezen a téren is reformációra lenne szükség: „Nemrég Rómában... megalkották azt a szent hitcikkelyt, hogy az ember lelke halhatatlan. Mert a hitvallásban megfeledkeztünk arról, amit mindannyian vallunk: hiszem az örök életet. Ugyanakkor Arisztotelésznek, a világi tudomány nagy mesterének segítségével határozatba ment az is, hogy a lélek a testnek a szubsztanciális formája... A filozófusok közt a legkiválóbbak úgy gondolták, hogy a halál eloldja és kiszabadítja a lelket a testből, miután pedig testének lakásából eltávozott, az istenek társaságához csatlakozik, és szabad mindenféle testi nyomorúságtól. Ilyen halhatatlanságról a filozófusok álmodoztak, jóllehet azt kielégítően sem megalapozni, sem megvédeni nem tudták. A Szentírás ellenben egészen másként, ti. feltámadásról és örök életről tanít, és ennek reménységét oly módon tárja fel előttünk, hogy abban nem kételkedhetünk.” (Idézi Szathmáry Sándor: *A reménység etikája*, Református Sajtóosztály, Budapest, 1990, 124–125. o.)

A 20. század első felében valóságos forradalmat idézett elő a keresztény teológusok körében Karl Barth és Oscar Cullmann tanítása, akik azt vallották, hogy „platoniatlanítani” kell a halálról szóló keresztény tanítást, és helyreállítani az eredeti evangéliumi reménységet, a feltámadásba vetett hitet.

Néhány sor Karl Barhtól: „Egységben és teljességben látja az embert a Biblia akkor is, amikor meghal... Nem egy test nélkülivé váló lélek szakad el egy lélek nélkülivé váló testtől, hanem egy egész ember... áll most azon a határon, amelyen túl már nincs számára idő, és amelyet átlépni nem képes sem testileg, sem lelkileg.” (*Kirschliche Dogmatik*, Zürich, 1948, III/2., 770–771. o., idézi dr. Szathmáry Sándor, i. m., 141. o.)

Néhány sor Cullmanntól: „Okvetlenül szükség van Isten új teremtő aktusára, mely az embernek nemcsak egy részét hívja vissza az életbe, hanem az egész embert. Tehát mindent, amit Isten teremtett és amit a halál megsemmisített. Szókratésznek és Platónnak nincs szüksége semmiféle új teremtő aktusra. Hiszen az ő felfogásukban a test lényegében rossz, és így nem kell, hogy tovább éljen. Az a rész pedig, amelynek tovább kell élnie, a lélek, egyáltalán meg sem hal. Ha meg akarjuk érteni a keresztény feltámadáshitet, teljesen el kell szakadnunk a görög filozófiai gondolatvilágtól.” (*Unsterblichkeit der Seele oder Auferstehung der Toten*, Stuttgart–Berlin, 1962, idézi dr. Szathmáry Sándor, i. m., uo.)

Részletek más 20. századi protestáns és katolikus, magyar és külföldi teológusok tollából az említett forradalmi változás illusztrálására:

„Az európai hagyománytörténetben kiváltképpen két gondolatkör hatására alakult ki a halál utáni élet eszméje. Az egyik a lélek halhatatlanságának görög fogalma, a másik a holtak feltámadásának bibliai hite... Aki azt vallja, hogy az elmúlás után a pusztá lélek tovább él Istennél, nem veszi elég komolyan sem a halált, sem a halálon aratott isteni győzelmet... A Biblia szerint az emberi személy – jelenlegi, bukott állapotában – teljességgel a halál hatalmába kerül: a lélek a seol, az alvilág foglya lesz, a test pedig elporlad a sírban. Ez azonban átmeneti állapot csupán. Isten irgalmából újból életre támad az ember, úgy, ahogyan felkel a földről, ahová lefeküdt, ahogyan felébred az álomból, melyben elmerült. Nem kétséges, hogy ez a felfogás sokkal jobban megfelel a jelenkori antro-

pológiai szemléletnek, mint a metafizikai halhatatlanság.” (Nyíri Tamás [katolikus teológus]: Remény vagy halál, *Vigilia*, 1978/II., 723., 725–726. o.)

„E század elejétől az emberi lélekbe (psziché) nyert betekintés nem teszi lehetővé sok gondolkodónak, hogy a platóni filozófia és a hagyományos keresztény tanítás állásfoglalását minden további nélkül átvegye... A keresztények számára mindenekelőtt a Biblia-tudomány eredményei tették kérdésessé a hagyományos felfogást... A gyakran *lélek*nek fordított héber »nefes«... egyetlen helyen sem utal egyértelműen a testetlen lélekre, ugyanakkor a »met« (halott) szóval szókapcsolatot alkotva a halott testre, a halott személyre vonatkozik... A legutóbbi évtizedekben evangélikus teológusok az ember »teljes halálá«-nak tétele mellett foglaltak állást: a halott csak Isten emlékezetében él tovább, és az utolsó napon isteni teremtői aktus révén fog majd új életre kelni. A katolikus egyházban abban nyilvánult meg a hagyományos felfogással szemben egyfajta tartózkodás, hogy a II. vatikáni zsinat útmutatásai szerint átdolgozott misekönyvben (*Missale Romanum*) a halottakért mondandó imákból teljesen kiiktatódott a lélek (anima) fogalma.” (Jacob Krämer [katolikus szerző]: *A halottak jövője*, Szent István Társulat, Budapest, 1991, 12. o.)

„A lélek halhatatlanságába vetett hit nem számol komolyan a halál valóságával: régi, platonikus-orfikus eredetű meggyőződés szerint csak a test kerül a halálba, a lélek-szubsztancia kikerüli azt. Sok más, idegen hatással együtt ez a filozófiai-mitikus gondolat is átkerült a kereszténységbe, és elfoglalta a biblikus reménység helyét... megüresítve a feltámadás értelmét. Az Ige szerint a teljes testi-lelki ember bűnös, ezért a halál – mint a bűn zsoldja – a teljes embert éri.” (Nagy Gyula [evangélikus teológus]: *Dogmatika*, teológiai akadémiai jegyzet, Budapest, 1965, 262–263. o.)

Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy csak az ún. tudományos teológia berkeiben zajlott le a szóban forgó nagy változás, a keresztény tömegek szinte nem is értesültek róla. Ráadásul napjainkban több teológus ötvözni, egyeztetni próbálja a 20. században ismét felfedezett eredeti biblikus tanítást a hagyományban rögzült keresztény felfogással. A római katolikus teológia például úgy, hogy az egész ember meghalt ugyan, de egy úgynevezett „egyéni különítmélet” alapján mindjárt fel is támad az egész ember üdvösségre vagy kárhozatra.

IGÉK MINDEN NAPRA

Október

1. szombat	1Tim 2,5	
2. vasárnap	Zsid 4,14	
3. hétfő	Zsid 2,9-10	
4. kedd	Jn 12,32	
5. szerda	Rm 5,11	
6. csütörtök	Jn 10,10	
7. péntek	Zsid 9,11-12	Napnyugta: 18:14
8. szombat	Jel 8,3-4	
9. vasárnap	Mt 11,29	
10. hétfő	Zsid 1,8-9	
11. kedd	Zsid 2,14	
12. szerda	1Jn 4,19-20	
13. csütörtök	1Jn 3,1-3	
14. péntek	Zak 3,2	Napnyugta: 18:00
15. szombat	Rm 8,7-9	
16. vasárnap	1 Jn 2,1	
17. hétfő	Jn 1,12	
18. kedd	Jn 17,23	
19. szerda	Jn 6,47-48	
20. csütörtök	Zsid 4,15	
21. péntek	Eféz 1,3-4	Napnyugta: 17:47
22. szombat	Jn 14,3	
23. vasárnap	Zsid 4,16	
24. hétfő	Zsid 9,14	
25. kedd	2Kor 13,5	
26. szerda	Eféz 3,19	
27. csütörtök	1Kor 2,14-16	
28. péntek	Eféz 1,12-13	Napnyugta: 17:35
29. szombat	Eféz 2,4-6	
30. vasárnap	Eféz 1,5-6	
31. hétfő	1Pt 1,3-4	

IGÉK MINDEN NAPRA

November

1. kedd	2Pét 1,3-4	
2. szerda	Jn 15,10	
3. csütörtök	Kol 3,2-3	
4. péntek	Zsid 5,7	Napnyugta: 16:24
5. szombat	Eféz 4,21-24	
6. vasárnap	1Kor 10,13	
7. hétfő	Kol 1,21-22	
8. kedd	Fil 2,12-13	
9. szerda	1Pét 2,24	
10. csütörtök	Zsolt 25,11	
11. péntek	Rm 10,9-10	Napnyugta: 16:14
12. szombat	1Jn 5,11-12	
13. vasárnap	2Pét 3,18	
14. hétfő	Ésa 30,15	
15. kedd	2Kor 3,18	
16. szerda	Eféz 5,25-27	
17. csütörtök	Eféz 2,8-10	
18. péntek	Zsid 4,16	Napnyugta: 16:06
19. szombat	Fil 3,7-8	
20. vasárnap	2Kor 4,6	
21. hétfő	Mt 17,5	
22. kedd	1Tim 1,15	
23. szerda	Tit 2,14	
24. csütörtök	Ésa 58,10-11	
25. péntek	1Pét 4,12-13	Napnyugta: 16:00
26. szombat	Ésa 61,10	
27. vasárnap	Jel 3,18	
28. hétfő	Gal 1,4-5	
29. kedd	Jn 17,3	
30. szerda	Eféz 5,8-11	

A reggeli igéket a „Jöjjetek énhozzá...” című könyvből idéztük.

IGÉK MINDEN NAPRA

December

1. csütörtök	Lk 4,18	
2. péntek	Zsolt 45,3	Napnyugta: 15:55
3. szombat	1Jn 5,20	
4. vasárnap	Jn 1,18	
5. hétfő	Rm 8,15-16	
6. kedd	1Jn 4,10	
7. szerda	Ap csel 5,31	
8. csütörtök	1Kor 8,11-12	
9. péntek	1Jn 5,4-5	Napnyugta: 15:53
10. szombat	Kol 1,19-20	
11. vasárnap	Kol 2,2-3	
12. hétfő	1Tim 3,16	
13. kedd	Jn 14,24	
14. szerda	Kol 3,13	
15. csütörtök	Rm 8,10	
16. péntek	1Jn 4,9	Napnyugta: 15:53
17. szombat	Eféz 5,14	
18. vasárnap	Zsid 7,25	
19. hétfő	2Kor 9,15	
20. kedd	Eféz 6,10-11	
21. szerda	Jel 2,4-5	
22. csütörtök	Jn 16,13-14	
23. péntek	Rm 5,1-2	Napnyugta: 15:56
24. szombat	Rm 1,16-17	
25. vasárnap	Rm 6,11	
26. hétfő	Mt 14,27	
27. kedd	Zsid 3,14	
28. szerda	2Kor 6,15-16	
29. csütörtök	Eféz 4,1-2	
30. péntek	Mt 4,19	Napnyugta: 16:00
31. szombat	1Pét 1,13	